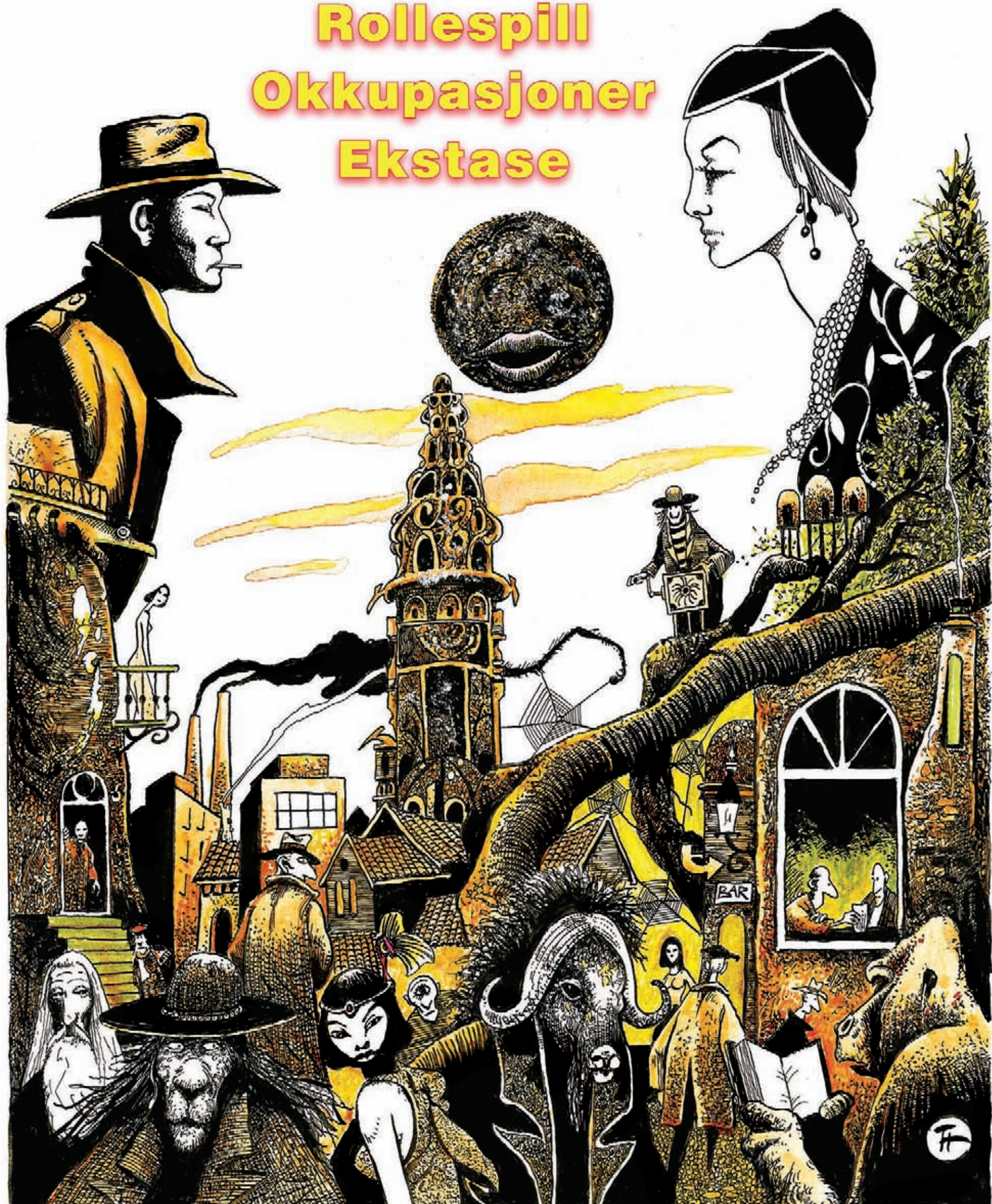

GATEØVISA

Organ for avvikere
Nr. 184 (2/08)

Kr. 30,-

Rollespill Okkupasjoner Ekstase

Christopher Nielsen • Mat • Filosofi • Røyk & Reis

Surrealistisk spill med barndomshelten

Ole Peder Giæver (27) og Martin Bull Gudmundsen (29) var overlykkelige da deres barndomshelt Thore Hansen ville illustrere rollespillet Itras by.

- Det er helt fantastisk gøy for oss at Thore er med på laget. Vi har vokst opp med hans tegninger og bøker, og det er mange impulser fra den litterære produksjonen hans i spillet, sier Martin Bull Gudmundsen.

Thore Hansen er en legende i norsk science fiction og fantasy-miljø, og mange har et varmt forhold til hans barnebokillustrasjoner av «sjøormen Ruffen.» Selv er Martin også kjent fra TV Norges underholdningsdokumentar «Heia Tufte». De to forfatterne beskriver spillet som en «retro-surrealistisk urbanfabel.»

- Spillet handler om en 20-tallsaktig by der drømmer og mareritt trenger inn i virkeligheten.

Det er inspirert av filmer som «Delikatessen» og «De fortapte barns by», sier Ole Peder Giæver.

- Leserne skaper seg roller i denne byen, og lever seg inn i en fortelling de lager i fellesskap.

Illustratør Thore Hansen var imponert over detaljrikdommen i skildringen av byen.

- Dette er et manuskript som virkelig setter fantasien i gang. Det er bilderikt og spennende, sier han. Forfatterne har mottatt 47 000 kroner fra Kulturrådet i utgivelsesstøtte, og har også fått midler fra ungdomsorganisasjonen Hyperion og Solofondet. Boken kommer som en egenutgivelse på Kolofon forlag.

- Vi har puslet med dette prosjektet i sju år, så det er utrolig gøy at det endelig blir realisert. Både Aschehoug og Damm har snust på spillet, men de var usikre på økonomien i en slik utgivelse. Med støttemidlene har vi råd til å gi ut på egenhånd, med full kreativ kontroll. Denne boka er ren og skjær kjærlighet, sier Giæver. Itras by ble lansert under Arcon-festivalen 26-29. juni, og spillet var årets festival-tema.

- Itras by er det beste norske rollespillet noensinne. Jeg tar av meg hatten for det disse to har fått til, sier forfatter av rollespillet Draug (Spartacus 2004), Matthijs Holter, som nå jobber heltid med rollespillet «Lærelyst» for norsk skole.

Les mer på side 16 -17 og side 18

Det skulle bare mangle

Så fikk vi det i Norge også: en kjønnsnøytral ekteskapslov. Det skulle da også bare mangle; samfunnet har ikke noe med å legge hindringer i veien avhengig av kjønn eller seksualitet. Når det er sagt er vel ekteskapet en utdatert institusjon, og for den overveldende majoriteten er jo ritualet løgn: å love å holde sammen "til døden skiller dere ad" – de fleste skiller seg igjen lenge før det, både to og tre ganger. Den eneste praktiske funksjonen av ekteskap er juridisk, ved at man får en ferdig pakke av regler for eiendom og arv, enklere og billigere enn å sette opp egne avtaler fra bønn av. Pluss at det selvfølgelig betyr noe for dem som fant en kjæreste i utlandet og gjerne vil bo sammen i Norge. Ellers har det selvfølgelig også en funksjon ved at man kan føle seg spesiell og eksklusiv: de fleste gifter seg jo ikke lenger. Kanskje ekteskapet i framtida primært blir en homoting eller et stunt for de aparte??

Å jada, de kristne okker seg og klager selvfølgelig. Det var en under-

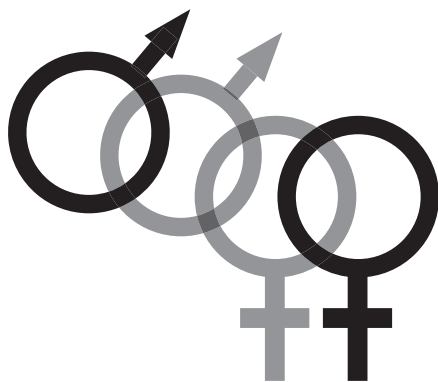
holdende, men surrealistisk opplevelse å lese intervjuet med biskop Olav Skjevesland (Morgenbladet, uka 13. - 19. juni). Da han ble presset på hva som egentlig er problemet påstår han at "Ekteskapet er ein universell institusjon. Det er ein føresetnad for sjølve kulturen. Det er innanfor denne eininga

Det er da verken min sak eller særlig interessant hva andre driver med i senga, eller hvilke papirer de undertegner i en kirke eller et tinghus

reproduksjonen skjer". Alt dette er jo feil. Ekteskap mellom én mann og én kvinne er slett ikke universelt, det finnes en rekke samfunn i verden og historien som har organisert seg ander-

ledes. Og som alle andre grupper av mennesker har selvfølgelig også disse en kultur. Og reproduksjonen? Vel, i Norge skjer denne *hovedsakelig* utenfor ekteskapet, og mange gifte får ikke barn i det hele tatt.

Stakkar, det er ikke lett å være mørkemann og fundamentalist i dagens

liberale, sekulære samfunn. Folk flest bryr seg ikke lenger. Og hvorfor skulle vi det? Det er da verken min sak eller særlig interessant hva andre driver med i senga, eller hvilke papirer de under-

tegner i en kirke eller et tinghus.

Homsene og lesbene feirer nå en seier, men skinnen bedrar en del. For selvom vi kollektivt som samfunn nå likestiller folk uavhengig av kjønn og seksualitet, er diskrimineringen av de ikke-heterofile dessverre fremdeles høyst reell. Mang en homse blir banka opp på byen av hetero-menn med lav selvtillit som føler seg truet av at noen er anderledes enn dem. Og "homo" er et populært skjellsord, særlig blandt de yngre. Det er veldig parallelt til kvinnefrigjøringen. Formelt er kvinner og menn nå likestilt, men slett ikke i praksis, verken økonomisk eller sosialt. Det er langt fram, og holdningsendringer tar tid. Den nye ekteskapsloven er en viktig symbolsk seier, om enn bare en forsinket oppgradering av lovverket til å avspeile virkeligheten.

Men uansett, gratulerer til oss alle!

Are Hansen

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf: 22 69 12 84

gateavisa@gateavisa.no
www.gateavisa.no

Redaksjonsmøte hver mandag kl. 18.00
Åpent for alle som vil bidra. VELKOMMEN!

Opplag: 4000
Trykk: Arbeidets Rett, Røros

Redax dette nummer: Bjarne Benjaminsen, Pål Flakk, Kris Guttssønn, Are Hansen, Martin Knutsen, Torleiv Lauvhjell, Anita Nyholt, Atle Waage.
Takk til Tristan Falch for baksiden.

Forsidebilde: **Thore Hansen**

Støttet av Norsk Kulturråd.

Takk til alle bidragsytere og gateselgere! Innsendte bidrag mottas med takk! (bortsett fra dikt, som brennes ved en enkel seremoni hver fullmåne). Artiklene står for forfatterens egen regning.

Kopier så mye du vil, så lenge du ikke tjener penger på oss. Men oppgi kilde da..

Deadline for Christiania

Vurderer forlikspakke fra staten om å bli eksperimenterende byområde

Christiania skal i fellesskap avgjøre, om de vil inngå et forlik med staten om en frivillig overgang til nye organisasjonsformer. Forlikspakken er et ledd i "lovliggjørelsen og normaliseringen" av Christiania som ble satt i gang med vedtak om "Lov om ændring af lov om anvendelse af Christianiaområdet" i 2004.

Forutsetningene for å inngå forlik er beskrevet i det blå heftet "Aftale mellem Christiania og staten". Hvis man aksp-terer forlikspakken vil det bety avgjørende endringer av Christianias samfunnsmessige organisering, økonomi og beslutningsprosesser. En del av forlikspakken er en ny lokalplan, som setter rammene for en fremtidig utvikling av Christiania som eksperimenterende byområde. Lokalplanforslaget er utarbeidet av Slots- og Ejendomsstyrelsen i dialog med København kommune og Christianias lokalplangruppe.

Arkitektforslag nye Christiania

Hvis Christiania avviser pakken, vil den kollektive rettssak mot staten, som allerede er anlagt, kjøre videre. Og formodentlig faller en avgjørelse innen utgangen av 2008. I tillegg er det anlagt 723 individuelle rettssaker som sannsynligvis først blir avgjort i løpet av 2009. Etter avgjørelsen av disse rettssakene er det uklart hvordan staten vil håndtere implementeringen av den nye Christianialoven. Derfor er det viktig også å forholde seg til hvordan Christianias fremtid vil utspille seg etter et rettssaksscenario.

Tre nye organisasjoner

Et forlik vil bety at Christiania får tre nye organisasjonsformer: Christianias boligorganisasjon "BoligOrg" som kjøper ca. 30.000 m2 boligareal av staten.

Christiania Fonden som leier ca. 17.000 m2 næringslokaler av staten som er tenkt fremleid til Christianias virksomheter og kultursteder, og ca. 12.000 m2 boligarealer til videreutleie.

Christianias Byggelaboratorium skal kjøpe ca. 26.000 m2 byggerettighet av staten og oppfører leiligheter som eksperimenterende bygging. Salget av byggerettighetene skal finansiere en gjenreising av de opprinnelige bygninger og voldanlegget. Utover disse tre organisasjoner skal det også nedsettes en grunneierforening, som skal ivareta driften av arealene mellom husene.

Mange uløste problemer

Beslutningen om å si ja til forlikspakken er ikke uproblematisk for Christiania av flere forskjellige årsaker. For det første er det vanskelig å gjennomskue hvilke konsekvenser implementeringen av pakken vil få på mange forskjellige nivåer: Hvor mye skal det bygges og hvor? Hvordan skal det de nye bygningene se ut? Hva blir husleien, og har de fattigste fortsatt råd til å bo i Christiania? Hvem skal bestemme hvem som skal få flytte inn? Hvem lager forsyningsnett og infrastruktur? Skal alt ut på offentlig anbud? Hva med grøntområdene? Hvor ligger makten i de nye organisasjonsformene og hva betyr det for Christianias selvforvaltning? osv. osv.

For det andre er det uklart hvilke konsekvenser det vil få å si nei til pakken. Det er kort sagt vanskelig å se hva det er man velger i mellom.

Information og deltagelse

Prosessen er komplisert, full av statlig byråkrati og tidspresstet er så stort at det er vanskelig å følge med. Men det er viktigere enn noensinne, at alle forsøker å sette seg inn i problemstillingene og enda viktigere at Christiania finner energien til å kjempe det siste stykket i fellesskap. Det er derfor nedsatt en prosessgruppe for å undersøke og viderefomme hva pakken rommer av problemer og muligheter.

Den Grå Hal vil i perioden 1. juni til 1. juli danne rammen om en beslutningsprosess som starter med en rekke temamøter som setter fokus på de fem hovedområdene i saken. Påfølgende holdes det en rekke fellesmøter som senest 1. juli endelig skal beslutte om det skal kjøres rettssaker eller ikke.

Oversatt fra dansk av Anita Nyholt

1. juli 2008 svarte Christiania ja til folikspakken, men med forbehold. Noe som ble oppfattet som et nei av staten. Saken står dermed på stedet hvil, mens begge parter avventer rettsakene som kommer.

Følg utviklingen på:
www.christiania-hvad.nu

Fri flyt av kartdata!

Den manglende tilgangen på frie kartdata vært etterlyst lenge, og flere har tatt til orde for en demokratisering av kartdata.

Forbrukerinspektørene på NRK har stilt spørsmål ved om kartdata må betraktes som offentlig informasjon, og om kartverket burde følge Meteorologisk institutt, som i fjor innførte prinsippet om at værdata skal være gratis tilgjengelig. Statens kartverk ber nemlig om unntak, og ønsker fremdeles å kjøre et kommersielt løp.

Kartverket skriver i sitt svar på kritikken at de samarbeider med landets kommuner og andre nasjonale geodataprodusenter. Kommunene er pålagt å levere kartdata, noe vi alle betaler for over skatteseddelen. Kartverket opplyser at det offentlige i fjor brukte 467 millioner kroner på ajourhold og forvaltning av kartdata.

Salg av disse dataene skjer gjennom Ugland IT, og det tilbakestilte 11,5 millioner kroner til staten i form av royalties for salg av kartdata. Kartverket betegner selv dette som et beskjedent beløp, men her er det vel rettere å si at det er latterlig lite (rundt 2,4% av utgiftssiden).

Samfunnsmessig må det da være langt bedre å slippe disse dataene fri. Det er kanskje ikke sikkert at sjøkart i papirform vil bli så mye billigere, men vi kunne fått en rekke nye elektroniske tjenester. Per i dag er vi henvist til å bruke en stor amerikansk aktør (all ære til Google for en velfungerende tjeneste, men det er jo ingen gratis lunsj), eller OpenStreetmap, et frivillig prosjekt som kunne nytt godt av offentlige data (delt med en CC "attribution share alike"-lisens).

La oss endelig håpe at Statens kartverk blir instruert til å gjøre kartdata fritt tilgjengelig. Noen av de elleve millionene man tjener på dagens lisensiering vil man fremdeles kunne hente inn fra kommersielle aktører som ikke vil distribuere sitt sluttprodukt fritt.

JonBlogg: www.infodesign.no

Det første Norgeskartet

Sjøfolk og handelsfolk skapte behovet for kart og det er de store handels og sjøfartsnasjoner som i tur og orden har gjort den største innsats som kartografer. Egypter og babylonere har etterlatt seg kartverk, men det er den greske matematiker, astronom og geograf Ptolemaios fra Alexandria som omkring 150 e. Kr. grunnla den vitenskapelige kartografi. Han er også den første vi kjenner som har tegnet et kart der vårt eget land er med. På Ptolemaios' kart er den skandinaviske halvøy bare blitt gjengitt som en forholdsvis beskjeden øy øst for Jylland, og det er klart at den er blitt stedfestet på grunnlag av muntlige beretninger.

Likevel gikk det mer enn 1000 år før Norden fikk en riktig og mer detaljert utforming på kartet. Den svenske erkebiskop Olaus Magnus utga i Roma i 1539 et stort kartverk over Norden, Carta marina, et kart med langt flere enkeltheter, men med en mengde fantastiske sammenblandinger og misforståelser.

Det første kart som bare omfatter Norge er tegnet av nederlenderen Johannes Blaeu (1596-1673). Det er gitt ut i Amsterdam i 1662, men er nokså sikkert atskillig eldre.

Christian IV's byanlegg Christiania og Christiansand mangler, derimot finner vi navnet Opsloe. Kartet er selvsagt langt fra nøyaktig, men når det gjelder kyst- og fjordstrøkene får man iallfall en noenlunde riktig forestilling om de topografiske hovedtrekk.

Kysten fra Oslofjorden til Sognefjorden er best, likeledes er det mange detaljer fra Sunnmøre og nordover på Trøndelagskysten. Nordenfor er begrepene mer uklare, Lofoten er antydning, og den innbyrdes rekkefølge mellom stedene er i orden, men når det gjelder retning og størrelsesforhold er forvirringen stor.

Likevel var Blaeus kart et stort framskritt, og det var altså første gang at noen hadde funnet det lønnsomt å gi ut et eget kart over bare Norge. Årsaken kan vi lese ut av kartet selv, både dette og de han samtidig ga ut over Bergen, Stavanger og Trondheim bispedømmer. Langs hele kysten er det merket av sagbruk, ofte med eierens navn tilføyet: Lensmans Zag. Det var trelasthandelen som skapte behovet for det første Norgeskart.

Artikkelen er skrevet av Gerhard Munthe og sto på trykk i Bergens Tidende i september 1958. (Kilde: Universitetsbiblioteket i Bergen).

Grønn tenketank

**Hanna E. Marcussen
og Alette Elvenes**

Miljøpartiet De Grønne i Oslo

En tirsdag i måneden avholdes et forholdsvis nyoppstartet forum med det tidsriktige navnet Grønn Tenketank på Kulturslottet Soria Moria i Oslo. Som navnet tilsier er fokuset på grønne verdier, og tanken er at enkeltindivider og ulike grupperinger skal kunne komme og ha meningsutveksling og bygge nettverk her.

Bak denne tenketanken står medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne i Oslo, som alle ser behovet for en arena der en kan lære om og snakke rundt grønne temaer, om enn i en videre tolkning enn bare den opplagte betyd-

ningen miljøvern, klima og økologi. Også temaer innenfor eksempel helse, menneskerettigheter og rettferdig fordeling har en naturlig plass i forumet. Og selvom det er nærliggende, er det ikke ment som en arena med fokus på partipolitikk.

Grønn Tenketank (GTT) er ment som en møteplass for kunnskap og interesser fra og for aktører innen forskning, organisasjoner av ymse slag, næringslivet og fagfolk forøvrig, eller hvem som helst som måtte ha interesse eller ha noe relevant på hjertet. Vi ønsker løsningsorientert utveksling av fakta og erfaringer, samt å bidra til tverrfaglig og nytenkende samarbeid.

Arrangementet har allerede pågått noen ganger, og da har temaene vært biologisk arts mangfold og vern av dette ved Sigmund Hågvær som er professor ved universitetet for miljø- og biovitenskap, menneskenes historie på 15 min (!) samt globalisering og matproduksjon i framtida ved Kjetil Mykland som er frilandsjournalist, lektor og idéhistoriker. Vi har hatt filmvisning av journalist, forfatter og dokumentarfilmskaper Erling Borgens film "I skyggen av Statoil" der han holdt innledningen og leder i Attac, Emilie Ekeberg, har snakket om hvorfor og hvordan det er nødvendig å tenke nytt i forbindelse med norsk oljeindustri.

BLITZ flytter frivillig

Kom på Blitz her om dagen. Alt var ødelagt, ting var vekke, og det så ut som et rotete sted (i motsetning til før?!). Stein og Znadde jobba som faen, men få andre var å se, bare gamle VG-lista-traver Dr. Erik og et par andre blitzarbeidere og travere. Dr. stod på utsida med en øll. Fikk med meg Dr. og kom igang med de andre som allerede jobba. Tømte ut all PA-en og kabelfaenskap. Tungt som helvete. Men inn i de nye brakkene skulle det.

De nye brakkene venter på folket. Men om ett år er gamle BLITZ tilbake. BRAKKENE SKAL BARE VÆRE I ETT ÅR.

Husværets opprinnelige standard får vi vel ikke tilbake. Kanskje det blir for pent. Noen har sagt at alt skal farges svart viss dette skulle skje... Kanskje det blir plass til grafitti igjen. Men noen har altså tatt på seg opprustingen av huset, samt nabohuset. Munch-huset. Der Munch bodde når han var yngre. Der brakkene til Blitz nå er kommet **skjer det samme som på gamle BLITZ. God mat og godt miljø.** Blitzhuset og deres menneskeinnhold kommer til å bestå.

Atle Gonzo-poet

Vil avvenne kristne

De ti bud må regnes blant de mest misbrukte anledninger gjennom alle tider. Hvor annerledes ville ikke historien ha vært dersom Gud klart og utvetydig hadde forbudt krig, tyranni, okkupasjon, slaveri, utbytting, grusomhet mot barn, konemishandling... (Kjetterbibelen).

Hedningsamfunnet har hatt opprydding i egne rekker. Først ble, for første gang i foreningens historie, et medlem ekskludert for at styret skulle få arbeidsro, og deretter ble Dagfinn Eckhoff enstemmig valgt til ny(gammel) leder. Han har tidligere vært leder i til sammen tolv år, og fikk bred støtte for sitt program for arbeidet fremover.

Hedningsamfunnet sier at de ønsker å aktivisere ugudelig ungdom til registrering, ha et kritisk blikk på det nye religions- og livssynsfaget i skolen, og spesielt ta initiativer til debatt med innvandrerdømm om religion og humor.

Media har dessuten hatt flere oppslag vedrørende homofili og psykiatri. Biskop Kvarme var på besøk i Åpen kirkegruppe hvor han kom med uttalelser som media tolket som en anbefaling til homofile om å oppsøke psykiatere. Den kristne organisa-

sjonen "Til helhet" ønsket å "hjelpe" homofile til å reorienteres til heterofili. Hedningsamfunnet reagerte på dette, og sendte ut følgende pressemelding:

"Hedningsamfunnet har merket seg biskop Kvarmes råd til homofile om å oppsøke psykiater for å få hjelp slik at de kan slutte med homofili. Hedningsamfunnet vil på sin side utarbeide et tilbud om livssynsmessig reorientering av kristne: Vi vil hjelpe dere til å slutte med religion. Dette vil samtidig kurere homofobi.

Det kan også bli aktuelt å opprette selvhjelpsgrupper slik at de som vil avkristnes kan ta tak i egne muligheter, finne frem til egne ressurser, ta ansvar for livet sitt og selv styre det i ønsket retning. Blir dette vellykket vil Hedningsamfunnet utvide tilbudet til også å gjelde muslimer med tilsvarende behov for reorientering."

Blekker

Albertine

Blekka til PION (*Prostituertes Interesseorganisasjon i Norge*) har så vidt oss bekjent ikke kommet med nye utgaver på veldig lenge. Organisasjonen jobber for prostituertes selvråderett og er således mot opprettelsen av offentlige bordeller (*Er staten en bedre hallik?* - fra intervju i GA 153), men driver også forebyggende helse- og opplysningsarbeid samt arbeid mot all undertrykkelse og vold mot yrkesgruppen. Den nye utgaven går rett til kjernen av de aktuelle samfunnsspørsmålene rundt prostitusjon, som det kommende forbudet samt de utenlandske ofrene for trafficking, men klarer på utmerket vis å tilpasse PIONs grunnsyn til det nye klimaet. Kort oppsummert viser den nye utgaven at PION er en underkjent autoritet med høyst realistiske og balanserte perspektiver i prostitusjonsdebatten. Bladet er dessuten gjennomført profesjonelt. Grafisk er det satt sammen som et stilrent collage, mens artiklene holder et høyt seriøsitetsnivå og er signert vordende premissleverandører som Arild Knutsen. Anbefales som et blad med underkjente, men viktige perspektiver i debatten.

www.pion-norge.no

På Høy Tid!

4 år og 2 dager forsinket

NORMAL har omsider fått gitt ut et nytt nummer av bladet sitt, *På Høy Tid*, etter det forrige. En får håpe på mer aktivitet fremover, for dette er faktisk det ALLER BESTE nummeret så langt. Gjennomført stilren og luftig layout, og perfekt balanse mellom fengende livsstil-artikler om cannabiskultur og seriøse drøftinger om narkotikapolitikk. Tidligere numre har vært preget av dårlig humor og litt haltende forsøk på alvorlige debatter, men denne utgaven holder altså et innholdsmessig veldig høyt nivå. Snusfornuftige bønnenørkere har okket seg over at forsiden gir dårlig signaleffekt, men ærlig talt - en stripperske blir dømt for besittelse og velger å bruke ressursene sine til å stå opp for det hun tror på. Bare selvhøytidelige konformister kan se noe galt i det. Alt i alt nok en positiv overraskelse, liksom *Albertine*.

www.normal.no

Trehyttelandsbyen: pilotprosjekt i skogen?

For åtte år siden kjøpte noen personer en liten tomt i en skog for å starte en økologisk landsby. Med årene har det grodd frem flere hytter oppe i trærne, og stedet er blitt en naturattraksjon. Alt var fryd og gammen, til det ble truet med dagsbøter og riving av stedet om de ble boende. Gateavisa tok kontakt for å få siste nytt i saken.

For 8 år siden kjøpte syv personer en tre mål stor tomt i Rælingen kommune for å starte en liten økologisk landsby. De flyttet dit fordi de ville leve et miljøvennlig, naturnært og kunstnerisk liv vekk fra byens kunstige jag og mas. Tre hytter var oppført på tomten fra før, og med tiden er det bygget fire hytter oppe i trærne, samt flere små hytter og andre byggverk på bakken. Disse brukes som lydstudio, film og animasjonsrom, syrom, snekkerbod, spirerom for hagen og annet.

De som bor i Trehyttelandsbyen er mellom 26 og 32 år og har lenge vært opptatt av og arbeidet for miljøvern. De har ikke innlagt vann, de komposterer matavfall til jord i den økologiske hagen og ut av ute-doene komposteres god blomsterjord. Det brukes minimalt med strøm selv om de er syv beboere, og alle hyttene er bygd av mest mulig gjenbruksmaterialer.

Prosjektet bygger på tanken om at ansvar og makt bør ligge mest mulig hos det lokale samfunn. Landsbyens selvforvaltning bygger på deltagerdemokrati hvor alle tar ansvar, og husmøtet styres etter konsensus-modellen

hvor målet er å diskutere seg frem til og oppnå enighet i beslutninger fremfor å gjøre bruk av avstemming.

På hjemmesiden deres forteller de at det har vært en lang prosess – åtte år med dugnader, blod, svette og tårer, latter og sang - som igjen har ført til nasjonal og internasjonal oppmerksomhet rundt prosjektet. Boområdet har

blitt en naturattraksjon og inspirasjon for folk fra fjern og nær.

Alt var fryd og gammen. Helt til de fikk besøk av myndighetene og stedet ble truet med riving fordi det ikke var søkt byggetillatelse på trehyttene.

Selv trodde de ikke at de trengte å søke byggetillatelse siden hyttene både var veldig små, fordi de var bygget i trærne, og ikke var synlige for andre enn dem selv. Men sånn var det altså ikke.

Gateavisa tok kontakt med Skogen Trehyttelandsby for å få siste nytt, og til tross for full presseboikott fikk vi svar fra Bjørn, som syntes det var hyggelig å gjøre et unntak for Gateavisa.

Status er at de er i dialog med kommunen, men at det ville ha krevd alt for mange dispensasjoner, og er derfor ikke aktuelt. Men Rælingen er en Lokal Agenda 21 kommune og prosjektet deres føyer seg fint inn under LA 21

parolen “tenke globalt, handle lokalt”. Trehyttelandsbyen ønsker å være med å utvikle og profilere Rælingen som en miljøkommune, og håper på en spesialregulering som anerkjenner landsbyen som en eksperimentell sone/pilotprosjekt, slik at de kan arbeide med økologiske og alternative boformer, og økologisk levevis.

Men foreløpig går ting med mørkets hastighet, som forventet i forhandlingene med kommunen. Det er heller ikke beboernes favorittsyssel å lage plan og snittegninger, møte kommunefolk, arkitekter og ingeniører. Men de håper at i løpet av sommeren, med litt iherdig innsats, så får de være der alle sammen og bruke hyttene som de vil. Men det er ikke plass til flere beboere, så andre interesserte oppfordres til å starte sin egen trehyttelandsby...

Gateavisa ønsker lykke til og håper at Trehyttelandsbyen blir anerkjent som et lokal agenda prosjekt i Rælingen.

Bohema

Det meste av teksten er hentet fra trehyttelandsbyen.org og svartlamoen.org

Brakkebygrenda

Brakkebygrenda var et okkupert sted i St. Halvards gate 27, Gamlebyen. En levende brakkeby hvor økologiske punkere i ni år har levd og dyrket sin egen stil. Der bodde det fra ti til tredve stykker. En åpen oase, med gratis mat til alle besøkende en dag i uka.

Da våren kom i år var punkerne bekymret. Namsmann så på saken demmes - man håpet på det beste. Husereierens onde triks skulle ikke skje her, at alt det gamle skulle rives. Man visste også at et brev skulle komme fra kommunen.

Den 5. mai fikk ikke punkerne det de ventet på. De fikk kommandobiler på døra. Politiet sa det klart: Dere skal ut om femten minutter. Det er dårlig tid, men nok tid til å bite seg fast. De blå brukte rå makt, fikk beboerne ut - og campingbilene ble transportert bort. Punkerne hadde sine triks og kom seg tilbake til Brakkebygrenda, demmes kjære område - men det er vanskelig å slåss mot overmakten. Politiet tok dem røtt. En som bodde der var så stri at purken måtte brette overarmen hans. Purken kastet dem ut igjen, og fire frie individer måtte være på cella i tre lange timer.

Lovens langehend begynte å kontrollere gata, mens tenkende mennesker skrek NOMEANSNO. Demonstrerte mot urimeligheten. Flere samlet seg om kampens kjerne, St Halvards åpenhet. En by som godtar andres leveste, men

ikke overforbruk.

Politiet er aldri åpent. Levende, men døde. Følger ordre og sin egen frykt. Huseieren er en uærlig mann og leker med loven, mens punkerne så at byggarbeidere skulle rive demmes hjem. Politiet fikk ordren RIV NÅ! Og sa det til arbeiderne, mens flere og flere demonstranter samlet seg. Punkerne hørte den onde ordre, og ble enda vredere. Politiets idioti! St. Halvard ble senere slettet med byggemaskiner, men den femte mai nektet byggarbeiderne å utføre ordren. Det som fulgte var gata mot politiet.

Musikk dundret i området, og en campingbil gikk i flammer for å brenne en politibil. For hva faen er det som skjer i en liten hovedstad. Frustrasjon

ble den røde flammen, som en eik kan bli en brand. Purken hadde flaks. Politibilen ble brun som dritt, men uten skader. Det suste flasker, mot alt som var galt. Vår feige kommune ble reddet som et uvær, og flere og flere kommandobiler kom. Mot en flod av egg og flasker.

Demonstrantene var ikke krigere. Noen skrek, noen gråt og noen få kastet demmes ølrester, men de som kastet, kastet pent. De feige politimennene løp nervøst mot demonstrantene som barn spiller fotball, alle går mot samme ball. FEM mot en. Politiballtre og tåregass mot demonstrantenes dråper. De FEIGE, FEIGE, FEIGE blå djevler fikk kloa i tre frie individer, i et hav av tåregass. Politiets trivsel er å eie andres frihet. Jakten varte en times tid. En søramerikansk kvinne ble fengslet

uten grunn, fordi hun gikk mot politiets urimelighet med sine egne ord. En funksjonshemmet mann ble tatt av fem politimenn da svina angrep, fordi han satt på en søppelkasse og demonstrerte. Etter hvert ble en tredje tatt, som kjempet for hjemmet sitt - kall ham en vanlig terrorist.

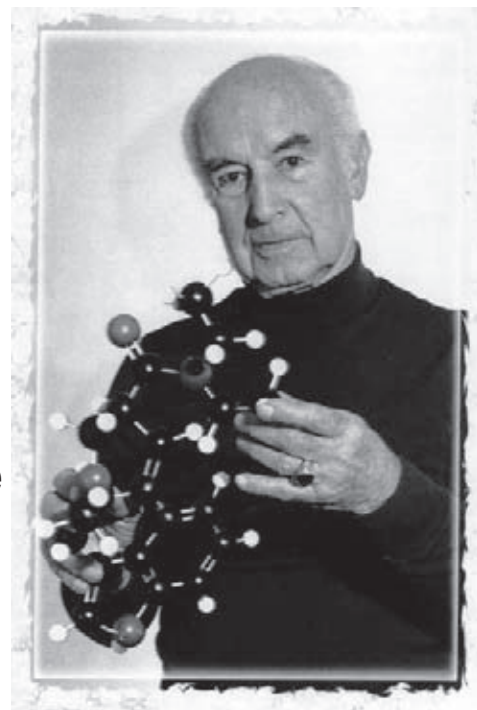
Det er forbannet at demonstrantene måtte vike. Arrestantene fikk femten timer på cella. Og neste dag ble Brakkebygrenda slettet fra kartet. Dermed har tre okkuperte steder i Norges hovedstad blitt knust. For her i 2000 og framover skal hver og en bli en firkant mens navnet er et tall. Et mål for oss alle: Bli eiesyk, dyrk ditt begjær for overforbruk som jorden ikke tåler. Pengene kalles frihet, men sannheten er at Oslo er en lammende by for det frie livet. Oslo godtar ikke andres forskjeller. Unike kulturer kvelles. Hva er dette? Er dette demokrati? Hva er basisen i alt dette? Loven lyver. Penger er bedrageri. Men ikke menneskelige tanker. DEMONSTRANTER, DEMONSTRANTER: NOMEANSNO

Supær

Verdens viktigste alkymist?

29. april i år døde den sveitsiske oppdageren av LSD, kjemikeren Albert Hofmann, av hjertestans i hjemmet sitt utenfor Basel, 102 år gammel. I LSD så han et potensial til å forene Vestens materialistiske verdensbilde med en åndelig opplevelse av tilhørighet til naturen og skaperverket. Da LSD ble totalforbudt på tidlig 70-tall, fortsatte han å argumentere for at stoffet kunne reformere samfunnet til det bedre, men kritiserte samtidig hvordan Timothy Leary og hippiene hadde underkjent skadepotensialet.

Albert Hofmann ble født i Baden i Sveits i 1906, som den eldste av fire søsken. Han har gjentatte ganger beskrevet hvordan tidlige barndomsopplevelser av enhet med naturen formet hans senere utvikling og livsløp:

Mens jeg ruslet gjennom de spirende, friske skogene som ble opplyst av morgensolen og fylt med fuglesang, fremstod plutselig alt i et usedvanlig klart lys. Så jeg ikke nøye nok etter ellers, og så jeg plutselig vårsdagen slik den virkelig var? Den hadde et strålende skjær av stilfull skjønnhet, som rørte ved hjertet på en helt egen måte, som om den ønsket å inkludere meg i all sin prakt. Jeg ble fylt med en ubeskrivelig salig følelse av tilhørighet og velsignet trygghet. (Insight/Outlook, Albert Hofmann, 1989)

Han har beskrevet denne og lignende opplevelser som årsaken til at han begynte å studere kjemi. Opplevelsene hadde gitt ham et ønske om å forstå de dypere årsakene til den materielle virkeligheten slik den fremstod.

Oppdagelsen av LSD

Etter endte studier i 1930, begynte han i en forskerstilling i det sveitsiske legemiddelfirmaet Sandoz. Der arbeidet han med å syntetisere mulige medisiner fra botaniske planter og sopper. Han var spesielt interessert i soppen *meldrøye*. I 1938 isolerte han den grunnleggende bestanddelen i alle terapeutisk relevante melldrøyesopper, nemlig lysergsyre, kombinerte denne med forskjellige kjemikalier og testet de forskjellige derivatene som sirkulasjons- og åndedrettsstimulanter. Den 25. varianten i serien, *lysergsyre-diethylamid*, ble kalt *LSD-25*.

Varianten viste seg imidlertid å ikke ha de ønskede effekter i dyreforsøk, slik at Hofmann og Sandoz skrinla stoffet. Fem år senere fikk imidlertid Hofmann en følelse av at det var noe han hadde oversett i akkurat *det stoffet*, og bestemte seg for å syntetisere det på nytt.

Mens han jobbet med dette den 16. april 1943, begynte han å føle seg rastløs og svimmel og måtte avbryte arbeidet:

Vel hjemme la jeg meg ned og sank inn

i en ikke ubehagelig rusaktig tilstand, kjennetegnet ved en ekstremt stimulert forestillingsevne. I en drømmeaktig tilstand, med øynene lukket (Jeg oppfattet dagslyset som ubehagelig skarpt), så jeg en uavbrutt strøm av fantastiske bilder, overveldende former med intense, kaleidoskopiske fargeskimre. Etter cirka to timer svant opplevelsen hen. (LSD – My Problem Child, Albert Hofmann, 1979)

Hofmann forstod at effekten skyldtes stoffet, og bestemte seg for å teste det på seg selv tre dager senere, den 19. april 1943. Uten å vite at han hadde syntetisert tidenes mest potente rusmiddel, inntok Hofmann det han trodde var en moderat dose, 250 mikrogram. En vanlig brukerdose i dag er imidlertid på 50 til 150 mikrogram.

De endrede sanseinntrykkene var av samme art som i opplevelsen forrige fredag, bare mye mer intense. (...) Jeg ba laboratorieassistenten min, som var blitt informert om eksperimentet, om å eskortere meg hjem. (...) På vei hjem begynte tilstanden min å anta truende former. Alt i synsfeltet mitt bølget og vregnte seg som om det ble reflektert i et kurvet speil.

(...)

Enda verre enn disse demoniske forandringer av den ytre verden, var forandringerne jeg merket inne i meg selv, i min indre verden. Enhver viljestyrt bestrebelse, ethvert forsøk på å få bukt med forvitringen av den ytre verden og oppløsningen av egoet mitt, virket bortkastet. En demon hadde invadert meg, tatt kroppen, sinnet og sjelen min i sin besittelse.

Etter hvert fikk Hofmann besøk av legen sin, som ikke kunne finne noen fysiologiske symptomer, bortsett fra veldig forstørrede pupiller. Hofmann merket også at de overveldende effektene var i ferd med å legge seg, slik at opplevelsen gikk over i en følelse av ro og dyp takknemlighet. Han begynte å gjenkjenne de normale tankemønstrene sine, følte seg ikke lenger redd for å bli sinnssyk og begynte å glede seg over de endrede sanseinntrykkene:

Sakte, men sikkert kunne jeg begynne å nyte de uforutsette fargene og formspill-

lene som vedvarte foran mine lukkede øyne. Kaleidoskopiske, fantastiske bilder strømmet innover meg, forandret seg, varierte, åpnet og lukket seg i sirkler og spiraler; eksploderte i fargesprakende fontener; skiftet posisjoner og gikk inn i hybrider i en vedvarende strøm. (...) Ethvert hørselsinntrykk genererte et bestemt foranderlig bilde, med sin egen gjennomgående form og farge.

Neste dag våknet Hofmann frisk og opplagt, og følte at hele verden glinset som om den var blitt født på ny. Med dette hadde Albert Hofmann gjennomgått historiens første syretriipp.

Oppdagelsen av psilocybin

Før en går inn på konsekvensene av LSDs inntreden i verden, kan det være greit å nevne en annen av Hofmanns meritter, nemlig oppdagelsen av *psilocybin*, det aktive stoffet i psykoaktive sopper som norsk *spissfleinsopp*.

Rituell bruk av psykoaktive sopper ble først oppdaget i Europa av europeiske misjonærer i Sør- og Mellom-Amerika på 1500-tallet. De dokumenterte hvordan forskjellige urbefolkningsgrupper brukte soppene i kollektive stammeritualer, men beskrev ritualene fordomsfullt som en slags halusinert og falsk avgudsdyrking, styrt av Djevelen.

Etter disse innledende observasjonene, hørte en ikke noe mer om psykoaktive sopper i Europa før i det 20. århundre. Det ble derfor antatt at den rituelle bruken enten var utryddet, eller at det ikke hadde vært tilfelle i utgangspunktet. Enkelte trodde også at det var misjonærene som ikke hadde sett forskjell på sopp og peyotekaktus, med psykoaktive effekter som hadde vært kjent i Europa siden 1800-tallet.

Den første som fant beviser for at psykoaktive sopper fortsatt ble brukt i medisinsk-religiøse seremonier i utkantstrøkene i Mexicos sørlige fjellkjeder, var en meksikansk lege ved navn Blas Pablo Reko. I 1938 klarte en amerikansk antropolog ved navn Robert J. Weitlander og en botaniker ved navn Richard Evans-Schultez å finne psykoaktive sopper i den aktuelle regionen og bekrefte at de ble brukt nettopp medisinsk-religiøst. Samme år kunne

en gruppe amerikanske antropologer overvære en slik soppseremoni for første gang. Studiet av denne bruken ble imidlertid avbrutt av 2. verdenskrig.

Det gifte, amerikanske hobbyforskerparet Valentina Pavlovna og R. Gordon Wasson var de første som deltok aktivt i en tradisjonell soppseremoni. Over flere opphold hos de meksikanske Mazatec-indianerne fra 1953 og fremover, beskrev de den rituelle bruken i detalj og sammenlignet den med beskrivelsene fra 1500-tallet. De gamle seremoniene var blitt blandet med kristne ideer og kristen ikonografi.

I slutten av juni 1955 fikk paret delta aktivt i en seremoni, ledet av en lokal sjaman ved navn Maria Sabina. Gordon Wasson har beskrevet hvordan han først forsøkte å kjempe mot effektene, for å forholde seg objektiv, men ble overmannet av dem. Først så han geometriske, fargerike mønstre, som ble gradvis mer arkitektoniske, før han fikk visjoner om storslåtte palasser og landskap som hadde en *overnaturlig skjønnhet* og vesener som en *bare finner i mytologien*. Løsrevet fra kroppen, følte han at sjelen reiste i en tidløs sfære der fantasien blandet seg med *bilder av en høyere virkelighet og dypere mening enn den ordinære hverdagen*. *Livets essens, det uttrykkelige, ga inntrykk av å være på bristepunktet til å bli åpenbart, men den ultimate døren åpnet seg ikke*. For Wasson ble dette et endelig bevis på at de magiske kreftene som ble tilskrevet soppen faktisk eksisterte og ikke kunne tilskrives overtro.

Albert Hofmann ble bedt om å identifisere de aktive stoffene i såkalt *visjonære* sopper. Dette gjorde han ved å isolere de enkelte stoffene i soppen og teste dem systematisk på seg selv og frivillige kolleger. De to stoffene som viste seg å være aktive, ble døpt *psilocybin* og *psilocin*. Etter denne oppdagelsen i 1956, kunne stoffene syntetiseres i ren form. Hofmanns firma fant også ut at de to stoffene var så like LSD i virkning og kjemisk struktur at det var snakk om forskjellige stoffer fra samme gruppe. Med dette hadde Hofmann funnet frem til grunntrekkene ved det som skulle bli døpt *psykedeliske stoffer*.

Med dette ble Hofmann også blant de første som forsøkte å bruke psykedeliske stoffer til å forene vestlig

materialisme med andre kulturers bedre utviklede åndelige innsikter. For å bekrefte at syntetisk fremstilt psilocybin var identisk med den naturlige, ba han nemlig om en ekspertvurdering fra Maria Sabina. Hun bekreftet at variantene var identiske, og fikk et parti av den syntetiske som takk for hjelpen, slik at hun kunne utføre ritualene sine også utenom soppsesongen.

Konsekvenser av Hofmanns oppdagelser

LSD ble fort en psykiatrisk sensasjon, og det samme ble psilocybin. I første omgang tolket en effektene som etterligninger av psykotiske tilstander. Det ble antatt at stoffene simulerte den sinnssykes disassosierte og feilkoblede virkelighetsoppfatning. Etter hvert gikk en imidlertid bort fra denne teorien, rett og slett fordi det var så store forskjeller at sammenligningen ikke holdt mål. Et poeng kan kanskje være at personer på tripp så å si alltid har en grunnleggende forståelse av at de er på tripp, samt en grunnleggende evne til å oppføre seg adekvat hvis de må, i motsetning til sinnssyke.

Psykiateren Humphrey Osmond, i konsultasjon med forfatteren Aldous Huxley, besluttet å klassifisere stoffene som *psykedeliske* - altså sinnsmanifesterende. Han viste også hvordan de ofte førte til det psykiateren Abraham Maslow kalte *Peak Experiences*, altså en opphøyd følelse av harmoni og innsikt.

En annen viktig forsker var den tsjekkiske psykiateren Stanislav Grof. Han oppdaget at det var så store individuelle forskjeller i de fysiologiske symptomene og mentale effektene ved LSD-bruk at det ikke var relevant å snakke om kjemiske effekter som skyldtes stoffet. I stedet begynte han å tolke psykedeliske stoffer som en generell *bevissthetsforsterker*, altså en generell forsterker av *erkjennelsesevnen*. Dette fikk flere følger.

I tradisjonell psykoterapi hadde en eksperimentert med LSD som et middel til å åpenbare underbevisste sammenhenger hos pasientene, men tidvis konkludert med at det satte i gang for mange ubestemmelige prosesser og derfor ikke var hensiktsmessig. Grof mente at det heller var modellene over det ubevisste som var utilstrekkelige. Empirien hans tydet på at fødselsprosessen, opplevelser fra livmoren og assosiert frykt for døden og det ukjente kunne ha stor betydning for individets senere utvikling. Med et utvidet kart over bevisstheten og en ny forståelse for hvordan en skulle oppmuntre og understøtte pasientens indre prosesser, argumenterte han for at det med dette fantes ansvarlige rammeverk for en mer dyptgående og vidtfavnende psykoterapi.

I tillegg utformet Grof i samarbeid med Abraham Maslow med flere det som ble hetende *transpersonlig psykologi* og fortsatt er en etablert gren. Denne bygget på Maslows teorier om *peak experiences* samt Grofs observasjoner av *transpersonlige tilstander* hos pasientene sine. Dette var tilstander hvor personen følte at han eller hun eksisterte utover egostengslene, altså utover en følelse av kroppslig begrenset identitet. Grof mente at disse tilstandene

kunne være religiøse, åndelige, mystiske, sjamanistiske eller meditative. Slik ble det dannet et skille mellom transpersonlig og tradisjonell psykoterapi. I transpersonlig psykologi ble åndelige dimensjoner sett på som en naturlig og potensielt sunn del av psyken, og ikke som en vrangforestilling, patologi eller rent personlig trossak.

Dette førte også til en forandring i hvordan mange så på psykisk sykdom. Ut fra LSD-forskningen sin, argumenterte Grof for at mye av det som ble sett på som patologiske symptomer egentlig var åndelige kriser. Argumentet hans var at man for å nå et høyere utviklings- eller erkjennelsesnivå måtte konfrontere visse sider ved seg selv. På den måten kunne den åndelige letingen skape en rensende bieffekt. Grof mente at mange patologiske symptomer var feilprojiserte forsøk på å hele seg selv, og at det var mulig å gå inn i pasientens prosesser og hjelpe dem med å konfrontere symptomene i mange tilfeller der de tradisjonelt ble medisineret ned.

Selv om transpersonlig psykologi fortsatt er på siden av den tradisjonelle, kan en se at Hofmanns oppdagelser på

denne måten har vært med på å forme selve fagfeltet og bidra til en ny måte å tenke på. Hofmann selv har identifisert seg med den transpersonlige retningen.

Komplikasjoner ved Hofmanns oppdagelser

Albert Hofmann har sagt at han aldri trodde at LSD skulle bli et massefenomen, ettersom de dype og tidvis skremmende opplevelsene var så lite i tråd med rekreativ rusbruk. Han hadde regnet med at interessen ville begrense seg til kunstnere og andre kreative personer utover den kliniske rammen. Selv om Albert Hofmann, i motsetning til hva mange tror, ikke mente at LSD trengte å være unndratt folk flest, har han beklaget at LSD kom ut av kontroll på sekstitallet og langt på vei holdt den amerikanske psykologen og senere LSD-profeten Timothy Leary ansvarlig for dette. I tillegg har han vist til den økende bruken blant studenter fra sent på femtitallet og den stadige økningen i sensasjonsartikler om de terapeutiske effektene i aviser og ukeblader utover femti- og tidlig sekstitall.

Ifølge Hofmann nådde publisiteten rundt LSD et klimaks mellom 1964 og 1966, både når det gjaldt entusiastiske påstander fra hippier og dopromanti-

kere og rapporterte ulykker, mentale sammenbrudd, kriminelle handlinger, mord og selvmord under påvirkning av LSD. Selv om en på begge sider måtte skille mye løgn og forvrengning fra det som var sant, var LSD blitt et av de mest omtalte fenomenene i offentligheten. I 1965 valgte derfor Sandoz å slutte å distribuere LSD, noe Albert Hofmann til da hadde vært ansvarlig for. I mellomtiden begynte flere og flere land å innføre strenge forbud mot all bruk av stoffet. På denne måten ble den legale distribusjonen og forskningen rundt LSD stoppet, mens den illegale bruken fortsatte. Hofmann selv har beklaget dette, og har hevdet at de negative resultatene av uforsiktig bruk ikke var god nok grunn til å skrinlegge all utforskning av de psykedeliske stoffenes alternative bevissthetstilstander. Han har dessuten bemerket gjentatte ganger at psykedeliske stoffer ikke skaper fysisk avhengighet eller abstinenser, og at verken LSD eller de fleste andre stoffene er giftige i doser som er relevante for mennesker.

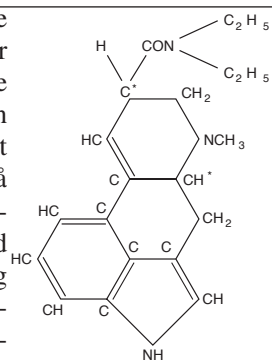
Hofmann som person

Tross sitt naturvitenskapelige ståsted, hadde Albert Hofmann et uttalt mystisk syn på verden, som han bygde på barndomsopplevelsene i naturen. Han har flere ganger sagt at han har trukket motivasjonen sin fra det fantastiske ved å være en del av skaperverket, fordi det, uansett hvor dypt ned i materien en går, er noe grunnleggende mystisk og nysgjerrighetsskapende ved at verden oppstår og vi erfarer en subjektivt begrenset del av den. Videre uttalte han mot slutten av livet sitt at han ikke var redd for døden, fordi han følte seg veldig trygg i erkjennelsen av at han var en del av noe evig, men også evig foranderlig. Et annet sted uttalte han det slik: "Jeg drar tilbake dit jeg kom fra, der jeg var før jeg ble født, det er det hele."

Sin personlige filosofi oppsummerte Hofmann i boken *Insight/Outlook* fra 1989. Kort oppsummert fremstår boken litt som *Livsfilosofi* av Arne Næss, altså som boken til en person med faglig tyngde som deler personlig klokskap på sine eldre dager. Mest spennende for offentligheten er de to siste kapitlene, kalt *Botanical Reflections on the Death of the Rain Forests* og *The Sun, A Nuclear Power Station*. Her går han fra livsvisdom til krystallklar innsikt i biologi og botanikk for å vise hvordan menneskeheten må forholde seg annerledes til naturressursene for å overleve. Disse kapitlene skiller seg fra resten av boken ved å ikke være allmenn visdom, men heller analyser bygget på fagkunnskap om viktigheten av vår felles ansvarlige forvaltning av naturressursene. Boken avsluttes med andre ord med et progressivt stykke *grønn politikk*, i undertegnedes tolkning, altså en politikk der en har lært å se utover sine private egeninteresser og ideologiske prinsipper.

Mange har feilaktig trodd at Albert Hofmann så på LSD som noe en måtte holde unna allmuen. Dette stemmer ikke. Han var uttalt kritisk til Timothy Learys ensidige LSD-propaganda og uvilje mot å gå inn på skadepotensialet eller problematiske sider ved sin egen person, men Hofmann delte heller ikke Gordon Wassons syn om at psykedelis-

ke stoffer bare burde være for noen få. Snarere så Hofmann på LSD som et verktøy for å forene naturvitenskapen med åndelige og mystiske aspekter ved tilværelsen. Men for å arbeide seg mot dette idealet, mente Hofmann, måtte stoffene *integreres* i samfunnet. En måtte forstå dem og kunne tilby fasiliteter der mennesker kunne komme og ha psykedeliske opplevelser i et forsvarlig rammeverk. Altså var han ikke motstander av rekreativ bruk, men mente at man burde jobbe for reintegrering i samfunnet. Rent generelt mente Hofmann at vår tids fremmedgjøring fra vårt naturlige ressursgrunnlag er en viktig årsaksfaktor til mange av problemene i verden, og at LSD kunne ha en positiv samfunns effekt ved å gi mennesker en mer hensiktsmessig og mindre egoistisk tilnærming til omgivelsene. Kanskje er det nettopp derfor, fordi han både syntetiserte LSD og hadde et så klart perspektiv om at det naturvitenskapen hadde lært oss måtte forenes med edlere motiver enn i dag, at Ralph Metzner har kalt Albert Hofmann for det 20. århundrets viktigste alkymist.

Veien videre

2000-tallet har på mange måter vært en renessanse for lovlig klinisk forskning på psykedeliske terapi (se forrige nummer av Gateavisa). De fleste eksperimentene har dreid rundt psilocybin og MDMA, men i desember 2007 ble det gitt tillatelse til det første terapeutiske eksperimentet med LSD (på døende kreftpasienter) på 35 år. Ettersom Albert Hofmann og hele den første generasjonen med psykedeliske forskere er i ferd med å dø ut, ser en altså at de psykedeliske stoffene er i ferd med å gå inn i en helt ny fase, der en igjen forsker på det positive potensialet, men denne gangen med flere generasjoners erfaringer å bygge på.

En ser også at de åndelige strømninger som LSD har vært sammenflettet med er i ferd med å forandre seg. For eksempel er den narsissistiske og navlebeskuende New Age-bevegelsen i ferd med å bli utfordret av strømninger som *integralfilosofi* og *evolusjonistisk åndelighet*, der målet er å koble seg opp mot høyere og stadig mer integrerende erkjennelsesnivåer, for deretter å kunne handle ut fra en høyere, mer genuint nobel og mindre manipulativ motivasjon. En veldig spennende side ved disse bevegelsene, er at de går inn på hva bevissthetsutviklingen skal bety for samfunnsutviklingen eller ens evne til å ta større ansvar uten at egoet overstyrer.

Selv om Albert Hofmann ikke lenger er med som bestefarskikkelse, skal det derfor bli spennende å følge LSD-ens videre ferd i tiåret som kommer.

Av Pål Flakk

Gladnyhet!

Endelig skjer det noe!

Klimaendringer som følge av våre CO₂-utslipp har fått mye oppmerksomhet de siste åra, men kunnskapen er dessverre ikke ny. Vi som ble miljøbevisste allerede på 70-tallet har kjent til denne faren i 30 år, og det har vært en lang og fortvilet tid å vente på at samfunnet skulle våkne og ta dette alvorlig.

Poenget som endelig har begynt å nå inn er at vi ikke kan ha et samfunn basert på ikke-fornybare energi-kilder. For det første vil olja ta slutt, og at den tiden nærmer seg vises tydelig av de stadig økende prisene – forbruket av olje i verden øker mer enn produksjonen, det blir stadig vanskeligere og dyrere å gjøre nye funn. For det andre forstyrrer vi altså atmosfærens varme-balanse ved å slippe løs igjen mengder karbon som plantelivet har rensset ut og stuert bort under jorda gjennom millioner av år. Og det har skjedd brått historisk sett: på snaue tre hundre år med industrialisme har vi brent av kull og olje tilsvarende 13 000 års plantevekst! Ikke rart vi lever i et hektisk samfunn, det er på en måte TID vi brenner av...

Så blir da spørsmålet, hva skal vi erstatte det fossile brenselet med? Det finnes ikke én enkel løsning på overgangen til et bærekraftig samfunn, vi må ta en rekke teknikker og tiltak i bruk. Norge har et spesielt og veldig heldig utgangspunkt. All elektrisitet her til lands kommer fra vannkraft, som jo er en fornybar ressurs. Men forbruket stiger, og vi kunne trenge strømmen til bedre ting enn panel-ovnene våre. Her er mange ting på gang, alt fra etter-

isolering til varmepumper, med offentlige støtte-tiltak.

Forbruket av olje i Norge går hovedsakelig til våre biler, busser og fly. Men nå skjer det endelig noe her også, og ikke bare politisk prat og konferanser, men også konkrete tiltak! Oslo by har satt i gang et prøveprosjekt for å kutte ned utslippene fra busstrafikken. Det er lettere å gjøre noe med den enn med alle privatbilene, siden bussene er færre og under offentlig kontroll. Ruter AS (hvori opptatt Oslo Sporveier) har startet et prosjekt med busser som kjører på bioetanol istedenfor diesel, og målet i første omgang er å få 100 stykker i drift og erfaring med dette.

Bioetanol er bare et fancy navn på sprit. Det framstilles som kjent ved gjæring av sukker fra planter, og den CO₂ som slippes løs når det brennes tas opp igjen når nye planter vokser til og skaper nytt sukker ved hjelp av sollys. Bruk av bioetanol øker dermed ikke CO₂-innholdet i atmosfæren, det er det samme karbonet som går rundt og rundt. Biler og busser på bioetanol kjører dermed på solenergi, lagret som sprit.

Dette høres jo bra ut, men er likevel ikke problemfritt. For dyrking av planter til gjæring krever jordbruksarealer, gjødsel og vann. Hittil har bioetanol blitt framstilt fra mais, korn eller sukker – såkalt første-generasjons bio-drivstoff. Dette er teknisk enklest og dermed billigst, men har som kjent ført til sterk økning i matprisene internasjonalt, og store problemer for verdens allerede underernærte fattige. Det blir etisk grotesk at folk ikke skal få mat fordi vi rike heller vil brenne den i bilene våre! For det er rett og slett ikke

nok dyrkbar jord til å fø på både folk og alle verdens biler.

En bedre løsning som er på vei, er å lage spriten av plantemateriale som ikke er mat. Alle planter skaper cellulose som avstivning rundt cellene sine. Cellulose er satt sammen av sukker-molekyler, og vi mennesker kan ikke fordøye det (det er cellulosen som kalles "fiber" i mat). Men cellulosen kan med kjemiske prosesser omskapes til sukker som kan gjæres. Dermed blir menyen for sprit-produksjon mye større. I Norge har vi mye cellulose-rikt avfall fra skogbruket, og det er dette som ved Borregaard fabrikker nå omskapes til sprit for Oslos busser. Du kan dermed ta busen med god samvittighet, for transporten din verken ødelegger atmosfæren eller legger beslag på jord som kunne blitt brukt til dyrking av mat. Hurra for Ruter AS!

En annen ting som har blitt helt borte i fokuset på CO₂ er all den andre forurensningen diesel og bensin skaper. Det er en merkelig følelse å stå igjen når de nye bussene kjører videre, uten å hoste og harke i en sky av støvpartikler og giftige gasser. Alt du merker er en svak duft av sprit-primus!

Dette er et pilot-prosjekt, og ennå ikke økonomisk lønnsomt. Men vi er tidlig i prosessen, og det pågår intens forskning rundt i verden for å gjøre omdanningen av cellulose til sprit billig og effektiv. I framtida vil vi nok også kunne bruke matrester og hageavfall. Kanskje er det nok skog og søp-

pel i Norge til å drive våre busser på bioetanol, men ikke nok til alle privatbilene. Bunnlinja er at vi må gå over til mer effektive måter å transportere oss på. I praksis betyr det at vi trenger en voldsom utbygging av offentlige kommunikasjonsmidler, den smertefulle virkeligheten er at vi rett og slett må kjøre mindre privatbil. Og vi må begynne å plassere boliger, jobber og kjøpesentre slik at transportbehovet blir mindre.

Likevel vil vi trenge en god del biler i vårt grisgrendte land, og de må kjøre på annet enn fossile rester av palmer og dinosaurer. Kanskje det blir el-biler drevet av strøm fra nye vindmøller til havs, nå som batteri-teknologien begynner å ta seg opp. Eller kanskje det blir hydrogen, laget med samme strøm. Eller bioetanol, eller metangass fra søppelanlegg, eller... Det eneste som er sikkert er at vi ikke kan fortsette som hittil. Endring er mulig, og det ordner seg nok, bare vi vil. For penger står det som kjent ikke på i vårt land.

Noe å tenke på til stortingsvalget neste år?

Are Hansen

Følg med i utviklingen:

nobio.no
en.wikipedia.org/wiki/Portal:Energy
borregaard.no

JanPedal
sykkelverksted

Hjelmsgate 5 0355 Oslo

Alle typer sykler er velkomne hos oss. Vi går over sykkelen sammen med deg, stiller diagnose og gir overslag. Ingen timebestilling, sykler levert om morgenen blir ferdig *samme dag!*

Vi holder til i Hjelmsgate 5 i Oslo, et steinkast fra Bogstadveien.

Man-fre 08 - 17, lørdag stengt

2244 1880 www.janpedal.no

Gateavisa tar ansvar for miljøet, og frakter sine aviser med miljøvennlig energi!

Anarkisten og Borgeren

Dialog mellom to dannede mennesker

Scene: Innerst i hjørnet på et fasjonabelt spisested. Levende lys, skinnsofa, tigmønstrete vegger. I bakgrunnen lavmælt og stemningsfull pianoimprovisasjon

A (tømmer vinglasset og ser dypt inn i øynene på sin kvinnelige samtalepartner): Jeg godtar ikke at andre bestemmer over meg, derfor vil jeg heller ikke bestemme over andre. Staten er maktutøvelsens prinsipp, og dermed i seg selv et onde - som moralsk ansvarlige mennesker må overvinne.

B (ser tilbake på mannen over bordet, drikker vinen, og begynner å kneppe opp blusen): Problemet med din tenkemåte er at den er altfor prinsipiell. Jeg liker heller ikke tvangsmakt, men samfunnet behøver visse ordninger nettopp for å forhindre menneskers maktmisbruk. Det vi kaller "staten" er jo i praksis mange forskjellige institusjoner, alt fra offentlige velferdsordninger til politi og militærvesen. Jeg tror på frihet, og nettopp derfor vil jeg være med på å forme de institusjonene samfunnet trenger. For du tror vel ikke vi kan leve uten noen som helst regler for omgang? Rettsstatens funksjon er å beskytte borgerne mot overgrep fra mennesker som har makt i øyeblikket. Den er ment som de svakes garanti mot de sterkes overgrep.

A (hjelper samtalepartneren med kneppingen mens han grådig beføler brystene hennes): Jeg har aldri vært særlig overbevist av argumentet om at vi trenger staten til å passe på oss, som om vi levde i en barnehage. Voldsbruken blant vanlige folk blekner mot den institusjonaliserte volden staten uansett står bak. Kriger, konsentrasjonsleire, atombomber... er vi virkelig villige til å stille oss bak dette for å unngå et og annet gjengslagsmål på byen?

B (stønner, legger seg tilbake, trekker mannen til seg idet hun masserer ham mellom bena): Her er du inne på noe viktig, men fremdeles tenker du altfor prinsipielt for virkeligheten. For det er ikke slik at jeg ved å forfekte rettsstaten nødvendigvis går god for all den jævelskapen ulike stater har utført opp gjennom historien. Alt jeg sier, er at en eller annen form for "stat", en eller annen form for håndhevelse av loven, synes påkrevd for at vi skal fungere sammen i et avansert samfunn. Jeg argumenterer da for den mest velfungerende stat, ikke for en stat som har løpt løpsk. Å gå god for den norske staten per idag, for eksempel, innebærer ikke at man aksepterer det nord-koreanske regimet. (Gnir brystene mot ansiktet hans, rister på håret). Og jeg har ikke engang hevdet staten Norge som mitt forbilde. Mye

er galt i dagens Norge, diverse latterlige forbud, obligatorisk militærtjeneste, statlig inngripen i privatlivet, og dette bør vi rette på. Men i denne prosessen vil en form for stat fortsatt underforstås. Faktisk er det få mennesker som helt og fullt godtar noen reelt eksisterende stat; folk kritiserer staten og forandrer den således til det bedre hele tida. Vi to kan være ganske enige om hva som er galt i Norge, og kjempe sammen for et mer frihetlig samfunn, men det betyr ikke at jeg går inn for å oppløse "staten" som sådan av den grunn.

A (kysser kvinnen over hele kroppen, trekker av henne skjørtet, gir fra seg små grynt): Men hør: Når jeg misliker staten, er det ikke bare for all jævelska-

Takk for praten. Neste gang tar vi det i Frognerparken?

pen den utfører her og nå, men også for det potensielt livsfarlige den til enhver tid representerer. Staten er en sentralmakt vi moderne mennesker har overlatt styringen av samfunnet til. Det er helt vilt hvor mye makt staten har, hvor mye den vet om oss og hvilke ressurser den har til rådighet. Tenk på hva staten kan være i stand til dersom det politiske klimaet forverrer seg. Stater har tidligere antatt totalitær karakter og kastet folk i fengsel for sine meninger, og vi ser tilløp til dette i hvilken som helst eksisterende stat. Se på hvordan vi behandler asylsøkere, papirløse, hasjrøykere, polygamister... Og plutselig kan det være tiggernes og de prostituerteres tur. (Fingerer henne i skrittet). At så mye potensiell makt i det hele tatt er nærværende, er nok til å gjøre en stakkar fullstendig paranoid. Dette er grunnen til at enhver stat må motarbeides just som totalitære regimer. Vi kan ikke løpe risken ved å ha staten hengende

over oss som et overvåkningskamera; den må avskaffes.

B (omfavner ham med både armer og ben, drar av ham buksene og lar neglene trenge inn i lårene hans): Jeg er nesten med på det du sier, men du ser bort fra et viktig moment. At en hvilken som helst stat har potensialet for å utvikle totalitære tendenser, tror jeg er helt riktig. Vi burde måle en borgerlig stats verdi ut fra dens motstandsevne mot en slik utvikling. Men samme standard bør vi vel også bedømme et eventuelt statsløst samfunn ut fra? Dersom det anarkiet du forfekter, også skulle vise seg å bære kimen til et autoritært samfunn i seg, vil ikke anarkiet være den beste garantien mot statlig maktmisbruk. Jeg

mener historien har bært til skue en tragisk realitet: Der hvor anarkiet har blitt forsøkt gjennomført under moderne forhold, har autoritære krefter ganske fort kuppet samfunnsstyringen, slik at resultatet av anarkiet i praksis har vært tyranni og ufrihet. Tenk på den franske revolusjon, den russiske revolusjon, den spanske borgerkrigen... Selv om anarkistene ikke selv ønsket et autoritært samfunn, skapte de et "maktvakuum" som totalitære elementer sto parat til å utnytte. (Gnir skrittet mot lysken hans, biter ham i øret). Anarkiet manglet institusjoner som kunne demme opp for et autoritært kupp. De statene som i praksis vokste frem etter anarkiet var alt annet enn det anarkistene trodde på, men de var det faktiske resultatet. De bød på langt mer umenneskelige forhold enn hva en velutviklet rettsstat kan skilte med. Hvis du sier at rettsstaten bærer i seg kimen til statlige overgrep, må jeg påpeke at det samme kan hevdes

om anarkiet. Spørsmålet blir da hvilket samfunn som i minst grad lar seg kuppe av en slik prosess. Jeg tror ikke anarkiet nødvendigvis kommer best ut her. Snarere taler historien til fordel for en form for begrenset "stat" hvor borgerne selv deltar i den løpende utformingen av institusjoner som kan minimere voldsbruk, utrygghet og ufrihet i samfunnet som helhet.

A (trenger inn i henne, glir deilig frem og tilbake): Uansett trengs det et anarkistisk perspektiv for at det du der sier skal evne å overbevise. For dersom samfunnet du tilstreber, er et hvor mennesker lever i størst mulig frihet, kan ikke noe slikt vedvare over tid uten at en grunnleggende maktkritikk holdes ved like. Staten kan aldri være samfunnets mål, for i så fall legger den friheten død. Den totalitære utviklingen vi begge motstreber, skjer ved at staten brer om seg på bekostning av menneskenes frihet. (Klynker). Dersom snakk om et frihetlig samfunn i det hele tatt skal bety noe, må det derfor innebære at menneskene setter seg opp mot staten, det vil si ikke lar seg underlegge statens idé. Sett at du har rett i at vi ikke oppnår frihet ved å avskaffe alle borgerlige institusjoner: Vi bør likevel aldri overse institusjonenes potensielle maktovergrep. Det er helt sikkert at vi ikke kan vinne og opprettholde friheten, dersom vi ikke ser bort fra de maktstrukturene som til enhver tid foreligger. Vi må kunne kritisere samfunnsinstitusjonene på grunnleggende plan, ut fra verdier staten ikke bestemmer over. Som med mennesker må vi kunne være uavhengige av en hvilken som helst stat. (Støter hardere og hardere inn i henne, vrir seg i vellyst). I bunn og grunn er det dette jeg gjør når jeg grunnleggende ikke godtar å bli bestemt over. Friheten er en virkelig verdi jeg etterstreber for meg selv og andre. Vi oppnår friheten uavhengig av staten. Samfunnsinstitusjonene du forsvarer kan jeg i høyden godta som mer eller mindre velfungerende midler til å opprettholde friheten vi har vunnet i fellesskap. Dermed er det anarkistiske grunnsynet i alle tilfelle relevant.

B (stønner vilt, river ham i håret): Mmm. Så sirkelen er sluttet?

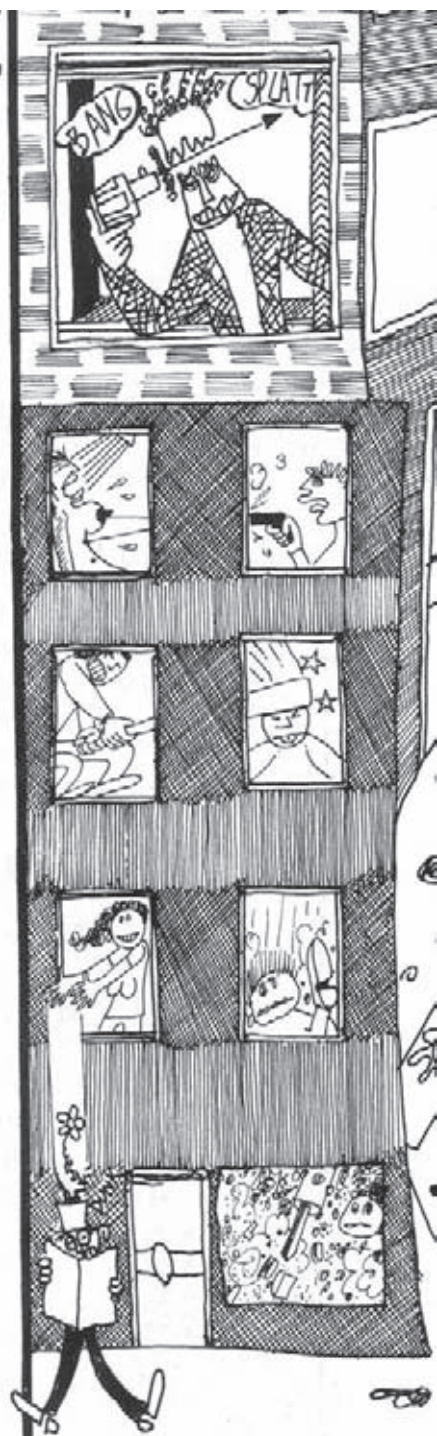
A (beveger seg i rytmiske støt til musikken, gliser bredt): Anarkiet leve! Friheeeet!

Kelner (høflig): Ja, det forstår seg. Smaker maten?

B. Benjaminsen

Mens vi venter på dommedag

Nytt samlehefte fra Christopher Nielsen med striper fra 80-tallet.

Hummer og kanari, rusk og rask, rubb og rake, kreti og pleti og enda litt til blir vi lovet på baksiden av boka. Et utvalg av Christopher Nielsens striper gjennom 24 år henter frem igjen; Den evige student, Avant Garde, Bestefar Wasinski, Jazzbasillen, Hvite Tigre og andre kjenninger.

"Mens vi venter på dommedag" er et gedigent samlehefte både i størrelse og innhold. Nesten 200 sider propp fulle med gammel moro, og noe nytt.

Boka er inndelt i fire kapitler, hvor Nielsen i hver del innledningsvis bruker et par sider på å fortelle historiene bak stripene, detaljer om karakterene, og hvordan han opp gjennom årene har klart å få utgitt skribleriene sine.

Det blir sendt mer en én takk til Gateavisa for å omtrent ukritisk ha trykket nesten alt han ikke fikk gitt ut andre steder, fordi de mente at det var for hard kost for leserne.

Christopher Nielsen påstår selv at han ikke er spesielt begeistret for fans (se ex. på høyre side), men boka er en gavepakke til fansen. Hans egne historier er like underholdende som tegningene, og lar oss bli bedre kjent med mannen bak "Slipp Jimmy fri", selv om han ikke nevner elefanten med ett ord i denne boka.

To trøtte typer er heller ikke tilstedeværende, med unntak av en tegning hvor de poserer sammen med Nielsen. Det er fordi de har sitt eget samlehefte "Homo Norvegicus" sammen med Gutta fra Calcutta, Narverne og Hold Brillan. Du finner både det nye, og alle de gamle heftene hos Tronsmo, som har Oslos beste tegneseriekjeller.

I bokas første del "Var det ikke meningen at du skulle ta oppvasken?" finner vi nettopp denne klasikeren. Her dukker figuren Christian Block opp for første gang, med sitt varemerke Runde Blanke Øyne.

Nielsen forteller at påfunnet med en karakter som delvis skifter utseende og som blir flyttet rundt i vidt forskjellige miljøer fra gang til gang, kom av ønsket om å skape en "NY" type tegneseriefigur. En mellomting mellom en karakterskuespiller og en tegneseriefigur.

Vi får også et gjensyn med "Den evige student, som gikk i Universitas et par semestre. Figurene ble senere gjenetablert i "Mens vi venter på dommedag" som gikk i Morgenbladet et par perioder, frem til avisen oppdaget at serien faktisk drev gjøn med deres egne lesere.

Klassisk freakertematikk er samlet i del to, eller "Speisa, psykkedelia- og surrealistiske serier" som kapitlet heter. Her forteller Nielsen om Skippergata og Blitz, og hvordan han leste GAs tegneserieekstra på 70-tallet med religiøs nidkjærlighet, og at det var hovedinspirasjonen til at psykedelian dukket opp i hans egne serier på 80-tallet.

"Om kjærligheten" er en kjærlighetshistorie som viser at det ikke er så farlig å være "gal" bare man finner noen som er en selv lik. Dette er noe så uvanlig/utrolig som en Nielsen-stripe med happy ending, og den bryter dermed med hans eget manifest for undergrunnstegnere, om at det aldri skal være noen lykkelig slutt. For moralen er da, slik jeg leser den - at det finnes noen for oss alle.

I den tredje delen "Om sex, sex, egenpublisering, Rumpffftillfftoooo? og enda mere sex" får vi høre om Nielsens møte hos Tegneserieforbundet, hvor de konstanterte at han kopierte Freak Brothers, og måtte lære seg å tegne. En påstand som er gjentatt av flere, men som ikke gjør den mer sann av den grunn. Antakeligvis har de bladd for fort igjennom stripene til å oppdage detaljene i tegningene, energien i kroppsspråket og de levende ansiktsuttrykkene til figurene, tenker jeg om det. For å tegne kan han, selv om det alltid har vært tekstene som har stått i høysetet.

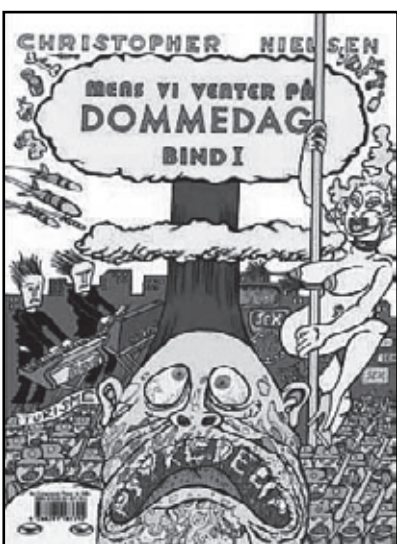
Helt uventet får vi også en bekjentgjørelse fra Nielsens far til studentene på Kunst- og håndverkskolen, etter deres reaksjoner på Christophers novelle "Sex, sex, sex" som ble trykket på dopapir fra AllTrykk, og delt ut på skolen. Brevet er høyderen i boka, og det som har skapt mest latter hos alle jeg har sett bla igjennom den.

Avslutningsvis får vi Takk Gud for musikk-avisene, Avant Garde samt ymse annet rusk og rask", hvor de fleste stripene er hentet fra tidligere utgitte Gateavisas tegneserieekstra (i 1985 kom GA ut med et eget tegneserienummer med bare Christopher Nielsen tegneserier).

"Avant Garde" med den legendariske sluttreplikken "Men, men... er'e eksperimentelt'a?", Nielsens første betalte serie på trykk, ble raskt stoppet fordi Nye Takter mente at den var kjedelig og for repeterende. Som en oppfølger har han, eksklusivt for denne samleboka, laget en splitter ny seks-siders variant av serien. I tillegg er hans første avisstripe, Blitz Tours, trykket på norsk for første gang i omarbeidet versjon.

Jeg beklager å måtte si det Christopher, men jeg tror du har pådratt deg opp til flere nye fans med dette ;)

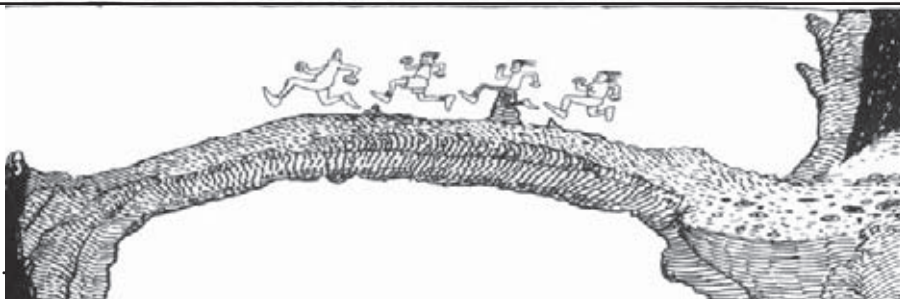
Bokanmeldelse av Bohema

«Mens vi venter på dommedag, Bind 1»
Christopher Nielsen, No Comprendo Press
192 sider, 24 x 34 cm

Manifest for undergrunnstegnere:

1. Du skal ikke kunne tegne.
2. Du skal ikke konformere til noen sjanger.
3. Serien må inneholde like deler tekst og tegning.
4. Serien må inneholde like deler sex, vold og rus.
5. Skal serien inneholde kroppsvæsker, bør det dreie seg om oppkast.
6. Det skal aldri være en lykkelig slutt eller et positivt budskap i serien.
7. Du må alltid utlevere deg selv. Og: Du må alltid utlevere deg selv på en negativ måte.

STRIMP

2000 år i ekstase

Europas psykedeliske fortid

Elyseiske mysterier

De elyseiske mysterier var navnet på et innvielses-rituale i det gamle Hellas, i den lille byen Eleusis nord-vest for Athen (i dag Elefsina). Det var to deler; Det Lille og Det Store mysteriet. Det Lille ble utført hvert år, det Store bare hvert femte år. Bortsett fra ett år ble ritene utført ubrutt i 2000 år, fra ca. 1500 f.Kr. og var mot en mindre avgift åpne for alle som kunne snakke gresk (med unntak av folk som hadde begått mord).

Seansen dreide seg rundt alle mytene om korn-gudinnen Demeter, om liv og fruktbarhet, om død og gjenfødelse, naturens kretsløp. De elyseiske mysterier var en massemønstring, med tuseener av deltakere. Det Lille mysteriet ble holdt på våren (rundt mars) og var primært en senselse og forberedelse til Det Store mysteriet. Dette ble holdt på sensommeren og varte i 10 dager. På den femte dagen startet deltakerne på den 22 km lange vandringen i prosesjon fra Athens kirkegård til Eleusis langs Den Hellige Veien, som endte ved en liten bro over elva Rheitoi, den symbolske grensen mellom det dagligdagse og det hellige. Deretter fulgte en dags fasting med dans og sang i det store tempelkomplekset. Deltakerne slapp så inn i en enorm hall, Telesterion, som kunne romme opptil 3000 mennesker. Der ble fasten brutt ved inntak av den hellige drikken *kykeon* og mysterienes klimaks utfoldet seg. Etterpå fulgte en hel natt med dans og fest på de Rhariske Sletter, der mytene sa at det første kornet ble dyrket etter at menneskene lærte teknikken av Demeter. Mot morgenen ble en okse ofret, og dagen derpå gikk med til æring av de døde.

Ritene blir kalt mysterier fordi det var strengt forbudt å fortelle andre hva som skjedde under seansens høydepunkt, med dødsstraff for dem som brøt forbudet. Vi har derfor ingen kilder som forteller om dette i detalj, men rikelig med referanser til ritene både i tekst, bilder og skulpturer. Det er tydelig at de hadde en enorm prestisje og betydning, og var en viktig institusjon som bandt hele den greske verden sammen. Opplevelsen ble sett på som høydepunktet og et vendepunkt i et menneskes liv.

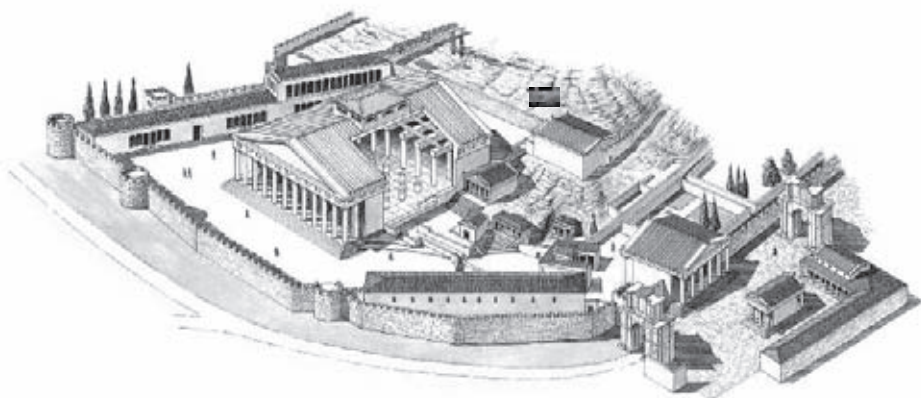
Selvom vi ikke kjenner detaljene fra det som skjedde inni Telesterion, finnes det mange overstadige beskrivelser av den varige *virkingen* opplevelsen hadde på folk.

“Blandt alle de utmerkede og hellige institusjoner Athen har frambrakt er etter min mening ingen bedre enn disse sublimе mysteriene. Gjennom dem ble vi mildere og vennligere, og steg fra barbari til et mer sivilisert liv. Ritene kalles “innvielser”, og vi har i sannhet lært Livets begynnelse fra dem, og ikke bare fått styrke til å leve mer gledesfylt, men også å dø med et bedre håp”

Keiser Cicero

“Velsignet er han som etter å ha sett disse ritene tar veien under jorden. Han kjenner allerede slutten på livet, og i tillegg dets gudommelige begynnelse”

Pindar, poet

“Tre ganger lykkelig er de dødelige, som har opplevd disse ritualene før sin reise til Hades, for bare for dem er det gitt å få et ekte liv der. For alle andre er det kun ondskap”

Sophocles, dramatiker

På sporet av kykeon

Hm, her sitter vi altså, over 3000 år inn i framtiden og prøver å finne ut hva som egentlig skjedde under disse mysterie-ritene. Og som de gode detektiverne vi er, kjenner vi raskt igjen visse temaer og hendelsesforløp. De overstadige beskrivelsene av ritene som en skjellsettende opplevelse bortenfor språket går igjen, med vekt på lys og visjoner, og dype eksistensielle innsikter med konsekvenser for holdningen til livet og døden. Det høres for et trenet øre mistenkelig ut som beskrivelser av psykedeliske tilstander.

Flere ting peker i denne retning: høydepunktet i ritene var inntaket av drikken *kykeon*. Før inntak fastet deltakerne et døgn, noe som gjør virkningen sterkere og ubehagene mindre for de fleste rusmidler, og timingen

enkler i ritualene. Inni Telesterion fikk mytene og gudene en klar hallusinatorisk virkelighet, de gamle kildene insisterer på at de virkelig så dem, at det ikke var noe vanlig tempelrituale eller teater (som grekerne jo som kjent var sofistikert bevandret i). Et syn så voldsomt og overveldende at det fikk alt tidligere syn til å likne blindhet i sammenlikning.

En annen ting som peker på *kykeon* som en rusdrikk av psykedelisk type er at dette gikk nesten på samleband. Hvert år i 2000 år klarte de å framkalle dype ekstase-tilstander hos opptil 3000 deltakere om gangen. Det er opplagt at et kraftig psykoaktivt stoff må ha vært med i bildet i tillegg til ritualene for å gjøre dette mulig på en så regelmessig basis, og opprettholde populariteten

over to årtusener. Plutarch (46-120 e.Kr.) beskrev dessuten kroppslige bi-effekter av *kykeon* som er typiske for psykedeliske stoffer.

Men det klareste sporet er likevel historiens første nedskrevne *drug bust!* I år 415 f.Kr. ble det skandale i Athen da det kom fram at rike atenerne hadde ruset seg på *kykeon* på private fester i sine store villaer, utenfor en religiøs setting, gjentatte ganger. Dikteren Pherecrates skrev t.o.m. et satirisk skuespill om saken. Joda, de rike hadde det nok kult på sine trippartier oppi åsen der!

Antikke kjemikere

Oppskriften på *kykeon* var bare kjent av en slekt prestinner og tempeltjenere som hadde tjent mysterie-tempelet i århundrer og holdt den hemmelig. Vi vet at den inneholdt bl.a. bygg og mynte, men ingen av disse er umiddelbart psykoaktive, og dette var ikke noe øl-brygg, for alkohol var forbudt i Eleusis. Hva slags russtoff kan denne drikken ha inneholdt?

Det har blitt foreslått sopper av

psilocybe-slekten, slik som vår hjemlige flein. Men i så fall ville de trengt store mengder, som måtte fraktes fra fuktigere skogsområder i fjellene langt avgårde. Det ville vært vanskelig å holde hemmelig over så lang tid.

En mer sannsynlig mulighet er kor-

Meldrøye på rug

net selv. Det var en viktig ingrediens, et sentralt symbol i ritene, og måtte høstes spesielt fra de Rhariske sletter ved Eleusis. Men kan korn være psykoaktivt?

Ja, indirekte. For det finnes en familie sopparasitter som angriper korn og liknende gressorter, *Claviceps* (“meldrøye”). De inneholder en rekke stoffer, mange av dem svært giftige, som førte til masseforgiftninger, galenskap og død opp gjennom middelalderens Europa (ergotisme, “St. Anthony’s Fire”). Men de inneholder også psykedeliske rusmidler. LSD lages ved kjemisk endring av stoffer fra nettopp disse soppene. Spørsmålet blir da: kan de gamle grekerne ha klart å skille de ønskede rusmidlene fra de giftige stoffene, uten tilgang på moderne laboratorie-utstyr?

Det viser seg at de rusgivende stoffene i *Claviceps* er vannløselige, mens de giftige stoffene (som gir nyttige medisiner i riktige doser) ikke er det. Det trengs altså ikke mer innviklet teknikk enn et uttrekk i vann av infisert korn for å fjerne giften og sitte igjen med godsakene.

Disse kan dessuten omdannes til varianter med enda sterkere ruseffekt ved oppvarming i en basisk løsning. Dette er ikke vanskeligere enn å koke blandingen sammen med aske fra løvtrær (som er basisk, kjent og brukt i lange tider bl.a. for å framstille såpe). Det er ikke usannsynlig at de gamle grekerne oppdaget dette, for det er klart at i løpet av den lange perioden de elyseiske mysterier ble utført må herbalistene som blandet *kykeon* ha eksperimentert seg fram til stadig bedre metoder¹. Folk rundt omkring på kloden har funnet fram til langt mer innviklede kjemiske prosesser enn dette uten moderne vitenskap, og det er vel ingen grunn til å tro at de antik-

er vel ingen grunn til å tro at de antikke grekerne var dummere enn f.eks. urfolkene i Amazonas-jungelen².

Gud og hvermann

Det er interessant å se de Elyseiske Mysterier i forhold til utviklingen av religioner generelt. For som alle andre menneskelige kultur-uttrykk er også religionene preget av det samfunnet de oppstår i. Og selvom de troende selv ikke liker å høre det og synes det blir en for materialistisk forklaring, er det en tydelig trend i hva slags religiøse temaer og verdier som dominerer ulike økonomier og samfunns-strukturer. Historisk kan vi se slike paralleller over hele verden.

I mesteparten av vår tid på denne planeten har menneskene vært jegere og sankere, og levd i små nomadiske grupper. Slike samfunn – både historisk og de få slike som fremdeles finnes – har alltid hatt animistiske og sjamanistiske forestillinger om livet, døden og universet. Alt i verden betraktes da som levende og besjelet, uten det vanntette skillet mellom mennesker og resten av naturen som vi har nå. Ånde verdenen er nært tilstede i dagliglivet for alle. Og selvom de ikke har noen kropp oppfører åndene seg omtrent som folk flest, og kan være lunefulle, ertne, sjalu eller bli sure hvis de ikke får offergaver og oppmerksomhet. Like uberegnelige som naturkreftene som styrer menneskenes liv.

Veien til dypere nærkontakt med ånde verdenen går gjennom den ekstatiske trancen, som er sentral og høyt aktet i slike samfunn. Vårt daglige, språklige ego er da skrellet bort for noen timer, og bevisstheten får kontakt med våre eldre, dyriske nivåer og deres intuitive måter å sanse og forstå. Det finnes en rekke teknikker for å hensette seg i slik ekstase, og de har folk oppdaget over hele kloden:

faste, sansemessig isolasjon i mørke huler eller "svettehytter", pusteteknikker, chanting, dans og tromming – og psykoaktive planter der de fantes.

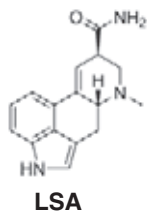
I slike samfunn var man ikke redde for å leve ut det ville og voldsomme – irrasjonell natur – i et rituelt fellesskap. Tvertimot, man var bevisst den terapøytiske og helende virkningen både for enkeltmennesket og samfunnet. Tilsvarende hadde man et positivt og avslappet forhold til seksualitet og andre kroppslige funksjoner.

Det var liten sosial lagdeling i slike samfunn, for det nomadiske livet forhindret at det kunne hope seg opp et overskudd som noen kunne bli fristet til å raske til seg og bli rikere enn de andre – man måtte jo tross alt bære med seg alt man eide... Religionene deres avspeilet også dette, det hellige var tilstede og direkte tilgjengelig for alle, ikke beslaglagt av noen preste-

kaste. De religiøse mytene dreide seg om å forstå menneskene selv og naturen de levde i, ikke om å rettferdiggjøre ulikheter i makt og rikdom i samfunnet slik vi ser seinere.

Antakelig er sjamanisme urreligionen, for ideene er forbløffende like over hele planeten, selv i samfunn som ikke har hatt noen kontakt med hverandre på titusener av år (man kan t.o.m. se det på så konkrete nivåer som bruk av symboler og dekorative elementer, og det har fått mange til å spekulere over om de rett og slett er noe så basalt som kulturelle avbildninger av vårt mentale maskineri³).

Seinere begynte folk å dyrke jorda og bli bofaste. Dette var uten tvil den mest dramatiske endringen i livsstil som har skjedd i menneskenes historie, og skapte en helt annen type samfunn, omgangsformer og religion. Jordbruk

Det var her det skjedde – 3000 på tripp om gangen!

krever en kontinuitet og orden som ikke var nødvendig i jeger/sanker-samfunnet. Folk måtte nå stå tidlig opp å arbeide hele dagen, hver dag, for å opprettholde sine kunstige økosystemer av temmede planter og dyr. Det innebar dermed også en distansering fra resten av naturen, som nå ble en stadig trussel mot avlingene med sitt ugress, insekter og ville dyr – farlige kaos-krefter.

Jordbruket førte til en befolknings-eksplosjon og et matoverskudd som kunne brukes til å brødfø folk til å jobbe med andre ting enn jorda. Samfunnet ble stadig større og mer innviklet, oppdelt i ulike yrker og med utstrakt handel, og krevde etterhvert et skikt av fulltids administratorer på toppen – prester og konger. De dyriske og spontane sidene i oss selv ble en trussel mot stabiliteten i det økonomiske system (og overklassens makt), og historien viser en stadig strammere kontroll av mennesket og dets følelser. Ekstatiske tilstander og deres frigjørende effekt passet dårlig inn i denne nye, hierarkiske verden.

De elyseiske mysterier foregikk akkurat i denne overgangen mellom det gamle og dette nye samfunnet. De overlevde mye lenger inn i sivilisasjonen og metallenes tid enn offentlige ekstatiske ritualer andre steder på kloden, og det skyldes nok at de kun var tillatt innen tempelkomplekset i Eleusis. Myter og historiske kilder viser at de etterhvert bare var motvillig

akseptert av samfunnets økonomiske overklasse, og i økende konflikt med grekernes nyere gudeverden med Zeus, Apollo og de andre streite machogudene.

Da kristendommen bredte seg i 4. og 5. århundre begynte Eleusis å miste sin prestisje i Middelhavsområdet. Hellas lå da under Romerriket, og keiser Julian gjorde sitt for å styrke og gjenopprette kulten. Men hans etterfølger, keiser Theodosius I, innførte kristendommen som statsreligion og fikk tempelanlegget i Eleusis stengt i år 392, som en del av sin kampanje for å bryte ned grekernes motstand mot kristendommen. De siste restene av mysteriekulten ble utryddet fire år senere da den gothiske kongen Alaric invaderte Eleusis med støtte fra de kristne "i sine mørke kapper"⁴ (og med Romas samtykke), og skjendet de gamle helligdommene.

Tapet av det hellige

Den samme historiske utviklingen har skjedd overalt på kloden i takt med framveksten av sivilisasjoner: religiøs praksis ble fjernere og fjernere fra direkte, personlige opplevelser til mer og mer intellektuelle og abstrakte ideer.

Religiøs opplevelse ble erstattet av religion.

Parallelt har man (med hinduismen som et merkelig unntak) gått fra et mylder av ånder til et fåtall guder. Mest ekstrem er denne utviklingen i midtøstens monoteistiske religioner, jødedom, kristendom og islam, der det til slutt ble bare én Gud. Disse er også de strengeste, med sterkest undertrykking av spontanitet, seksualitet og livsglede, og størst angst for variasjon.

Mystiske retninger med personlige ekstatiske opplevelser har forskjellig status i dagens religioner. I kristendommen har de vært sterkt undertrykt (katarrene mfl), og ble praktisk talt utryddet under inkvisisjonen og hekseprosessene rundt 1600-tallet. I islam (sufiene) har

Demeter, Persephone og Triptolemos på et marmor-relieff fra Eleusis, ca. 440 f.Kr.

de en sterkere stilling, selvom de også der er en minoritet uønsket av de strenge lederne oppover i det religiøse makthierarkiet. Ekstatisk mystikk har nok høyest status i hinduismen og buddhismen, der de utgjør selve grunnlaget for filosofisk/religiøs tenkning og praksis. Hinduismen er jo heller ingen monoteisme, men nærmest en paraplyorganisasjon for et mylder av guder og åndelige retninger, som lett tar opp i seg nye ideer. Men det er klart, den eksisterer i en gammel sivilisasjon, et samfunn som dermed slett ikke er noe frihetens eller spontanitetens paradisi. De hovedgudene alle hinduer vedkjenner seg utgjør et tydelig politisk kompromiss mellom de ekstatiske retningene og de mer streite, tekkelige og intellektuelle (Shiva kontra Vishnu).

Arven etter Eleusis

Men de kristne mørkemenns seier over ekstasen i Europa varte som kjent ikke evig. Det ble riktignok mange mørke århundrer – som europeere brukte flittig ikke bare til å hemme og plage seg selv, men dessverre også til å påtvinge sine forkvaklede ideer på andre verdensdeler. Men jaggu stakk ikke psykedelika sitt lurvete hode fram igjen til slutt, midt i makdens kjerne, i det rike, hvite USA og England på 1960-tallet. Siden har vår del av verden aldri vært den samme, og mange har klart å gjenerobre den hellige innstillingen til verden som gjør livet til mer enn lønnsjopp og ny iPhone – og denne gangen uten nissen Gud med på lasset. Og hva dagens psykedeliske oppdagelsesreisende legger i sine utflukter og hvilke motiver de har for dem, kan du lese om i GA 183, "Hvorfor psykedelika?". Bestill fra oss, eller les den på nett – når vi får lagt den ut...

Are Krishna

Relevant litteratur:

Wasson, Hofmann og Ruck:
"The Road to Eleusis"

Barbara Ehrenreich:
"Dancing in the Streets – A History of Collective Joy"

¹ Se Peter Webster: "Mixing the Kykeon" (ligger på nett)

² Deres rusdrikk ayahuasca (også kalt yage) inneholder det psykedeliske stoffet DMT. Dette blir brutt ned av enzymer i fordøyelsen og går normalt ikke over i blodet. For at det skal være psykoaktivt må det tas sammen med et stoff som hemmer denne delen av fordøyelsen (MAO-inhibitor). Regnskogindianerne gjør nettopp dette, ved at en av ingrediensene i ayahuasca er planten harmal. Den er i seg selv ikke psykoaktiv, og vestlige forskere lurer på hvordan i all verden de fant fram til akkurat den blandt regnskogens 250 000 forskjellige planter? (For mer om dette, se f.eks. den tankevekkende boka "The Cosmic Serpent" av Jeremy Narby)

³ Se f.eks. "Inside the Neolithic Mind" av David Lewis-Williams og David Pearce

⁴ Rapportert av historikeren Eunapios, en av de siste som ble innviet i Mysteriene

Beskytt ditt digitale privatliv

Det er stadig viktigere å vite hvordan virkeligheten er bygget opp

Idag har de fleste en datamaskin, men de færreste har kunnskap om hvordan de beskytter sitt privatliv på denne - folk vet ikke hva slags spor de legger igjen, og hvordan de skal sikre sine data - fordi teknologien er ny og ofte komplisert. Flere og flere ønsker å beskytte sine data og bli bevisst hva som foregår når man kommuniserer på nettet. Ikke minst fordi myndighetene i flere land er i ferd med å ødelegge demokratiet ved å innføre stadig mer overvåking, noe den nye FRA-lågen i Sverige er et vitnesbyrd om.

Som kjent slettes ikke ting man sletter, det bare noteres at filsystemet på maskinen skal behandle filen som slettet - først når det er behov for plass til noe annet og det gamle må vike for det nye, overskrives deler av det gamle. En analyse av "slettede" data kan derfor få frem mange opplysninger man trodde var slettet.

Den beste måten å sikre seg mot dette på, er å bruke TrueCrypt til å kode (kryptere) hele systemet på Windows, eller tilsvarende verktøy på Linux og Mac. Når du koder hele systemet blir det umulig for en som ikke har passordet ditt å se innholdet på harddisken, forutsatt at maskinen er skrudd av.

Selv om du har kryptert hele systemet ditt, hjelper det ikke om det står påskrudd hele dagen. Har noen tilgang til maskinen, får de laget et bilde av den uansett om den er kryptert eller ikke. Man bør derfor skru av maskinen hver gang man forlater den.

Og selv om man skrur av maskinen, får de som ønsker ofte ut data uansett. Hvordan? Folk velger ofte samme passord over alt, og man kan sjekke om et passord du har ett sted virker på ditt system. I tillegg skriver folk ofte ned passordet på lapper de oppbevarer i stedet for å lære seg det utenat.

Det har vært rettslig stadfestet at man ikke har plikt til å oppgi passord til arbeidsgiver eller myndigheter, og har man glemt passordet så hjelper det jo ikke uansett.

Man kan ikke få fram ting som er skrevet over med et overskrivningsverktøy som f.eks. Eraser. Pr. idag holder det å skrive over data en gang, men det kan lønne seg å skrive over åtte ganger eller mer med tanke på fremtidig teknologi som foreløpig er på teoristadiet.

Dette gjør du for å sikre ditt digitale privatliv

1. Overskriv gamle data. Hopp over dette punktet dersom du skal bruke TrueCrypt for Windows, da TrueCrypt spør om du vil overskrive gamle data. Har du en splitter ny datamaskin, hopp også over dette punktet. Hvis ikke, skriv over alle data med Darik's Boot & Nuke minst åtte ganger. Darik's Boot and Nuke laster du ned gratis, og brenner til en CD du kan starte opp fra. Bruker du Mac kan du starte opp med system-DVD'en og bruke Diskverktøy til det samme.

2. Krypter systemet. På Windows laster du ned og installerer TrueCrypt. Velg System-Encrypt System Partition/Drive i TrueCrypt. Da blir du veiledet gjennom krypteringen av Windows, og kan velge "wipe" for å slette gamle data. Installerer du Linux i stedet for Windows er den enkleste måten å få et kryptert system å installere Ubuntu Linux med Alternate Install CD'en og velge "Guided - use entire disk and setup encrypted LVM" under installeringen. På Mac finnes det ikke noe godt gratisverktøy for å kryptere hele systemet, men man kan kryptere brukerområdet sitt med FileVault som finnes i kontrollpanelet for sikkerhet. Man må også skru på kryptert virtuelt minne i systempreferansene for sikkerhet, ellers er det meget enkelt å finne passordet. Man bør velge en setning til passord, med noen ord som ikke finnes i ordbøker og evt. også noen tall. Passordet bør man ikke bruke andre steder. Setningen husker man raskt etter å ha brukt den noen ganger. Man kan f.eks. skrive den ned og oppbevare den en uke eller to og deretter brenne lappen.

3. Skru av maskinen hver gang du forlater den. Ellers er det enkelt å finne nøkkelen til krypteringen i minnet. Har du dårlig tid med å skru av maskinen, er det enkleste å holde inne power-knappen i ti sekunder. I tillegg kan du skru på passordbeskyttet skjermsparer som kommer på etter fem minutter: selv om det ikke stopper en dyktig angriper, gjør det jobben litt mer komplisert. I Windows oppretter man et passord i kontrollpanelet for brukerkontoer. Deretter kan man høyreklikke på skjermbakgrunnen i Windows, velge skjermsparer og hake av for passordbeskyttelse. Bruk gjerne CCleaner som en ekstra sikkerhet.

Sikker kommunikasjon og anonymitet

All kommunikasjon på Internett er usikret, unntatt den kommunikasjonen som er kodet (kryptert). Når man bruker Internett, legger man alltid igjen en IP-adresse som kan identifisere hvem som besøkte et nettsted eller gjennomførte en samtale, med mindre man bruker Tor eller låner noen andres nettverk (for eksempel et usikret trådløst nettverk). Den kodete kommunikasjonen utgjør en langt mindre andel enn den som ikke er kodet. Med andre ord: det meste er synlig hvis man har tilgang til en pakkesniffer som Wireshark og kan hekte seg på et nettverksknutepunkt. Det samme gjelder dårlig sikrede eller usikrede trådløse nettverk, noe hvem som helst kan oppfange og lagre for analyse. Derfor må man installere egen programvare for å kunne kommunisere sikkert, og opprette passord på egne trådløse nettverk.

Det finnes mange måter å kommunisere sikkert på. Jeg anbefaler gratisprogrammet Pidgin med OTR (Off-The-Record Messaging) for å sikre MSN-tekstsamtaler og Twinkle for stemmesamtaler. Man må også passe på å skru av lagring av samtaler (logging) i innstillingene til disse programmene - lagring av samtaler er som regel skrudd på som standardinnstilling(!). På Macintosh bør man bruke Adium, som har innebygget støtte for OTR. Husk at begge samtalepartnere må ha programmet riktig innstilt for at det skal virke. Man får klar beskjed både i Pidgin og Adium om at samtalen er kryptert dersom det virker som det skal.

Når det gjelder anonymitet, er det beste verktøyet hittil Tor - man kan surfe og skrive beskjeder relativt anonymt. Husk at anonymt ikke er det samme som sikkert. Skal du være helt sikker, må du kommunisere både kryptert og anonymt. All kommunikasjonen er fortsatt synlig med bare Tor, bare ikke hvor kommunikasjonen stammer fra. Tor er ikke helt vanntett, men ganske bra. Skal man være virkelig anonym bør man ikke koble seg til internett hjemmefra.

Man bør sette seg godt inn i hva som virker og hva som ikke virker før man stoler på at Tor skal holde en anonym. Det enkleste og sikreste er å bruke OperaTor, en Opera-nettleser med

Tor integrert. Enkelt, fordi det er lite å installere og sette opp, sikkert fordi mange av hullene i sikkerheten til Tor er tettet i dette programmet.

Nettforbindelsen gjennom Tor er langt tregere enn ellers. Men bør duge for å skrive en og annen kommentar på web-sider man ikke ønsker å stå inne for til evig tid. Eller for å varsle om noe som bør fram i lyset uten at man personlig identifiseres.

Alle PC'er har en egen kode som identifiserer deres maskin - en MAC-adresse. For å være ordentlig anonym bør man benytte et program som forandrer denne adressen - på Windows er SMac et godt alternativ. MAC-adresser har ingen ting med Macintosh å gjøre, selv om MAC'er også har dem. Å bytte MAC-adresse skjuler din identitet på et lokalt nettverk, som f.eks. på en arbeidsplass eller hjemme.

Epost kan sikres med GNU Privacy Guard, en gratis programvare med slektenskap til det legendariske programmet Pretty Good Privacy av Philip Zimmermann. Man kan evt. kjøpe den kommersielle versjonen - Pretty Good Privacy som koster rundt hundre dollar, et godt alternativ for både kryptering av harddisker og sikker e-post. Med sikker E-post må den du kommuniserer med også bruke samme programvare for at det skal virke.

Skal du si noe privat i et system der du må registrere deg, kan du bruke Tor til å registrere et pseudonym på f.eks. Yahoo Mail, og deretter bruke denne til å registrere deg. En gylden regel på nettet er å bruke pseudonymer så mye som mulig for å slippe å gi fra seg personopplysninger eller legge igjen ting man kan angre på i fremtiden.

Mobiltelefoner, kameraer, andre digitale spor

Husk at det går an å få fram igjen ting som har vært "slettet" også på mobiltelefoner, minne til digitale kamera, USB-nøkler og alle andre digitale minnenheter. Derfor bør man overskrive ledig plass en gang i blandt med gratisprogrammet Eraser, og slette viktige ting med Eraser. Det finnes foreløpig få gode gratisløsninger for koding av mobiltelefoner, men Checkpoint leverer en kommersiell løsning (Pointsec). Den beste løsningen for de fleste å ikke oppbevare sensitiv informasjon

på telefoner i det hele tatt, og jevnlig skrive over lagringsplassen.

Med en mobiltelefon må du bekymre deg både for minnet på SIM-kortet og evt. minnekort i mobilen. Sistnevnte kan overskrives med Eraser dersom du kan koble til mobilen til en datamaskin med en USB-kabel - evt. kan du kjøpe en kortleser for PC. Du kan også klippe istykker SIM-kortet en gang i blandt og be om et nytt. SMS-meldinger er en veldig lite sikker måte å kommunisere på, og bør unngås helt. En som får tilgang til datamaskinen din kan lete i "slack space" - og finner mye interessant der. Slack space er ubrukte områder på harddisken som ofte inneholder rester av gammel informasjon. Derfor lønner det seg å slette en disk ordentlig med Darik's Boot and Nuke og opprette et fullstendig kryptert system fra begynnelsen av, og ikke gjøre noen raske vendinger ved opprettelsen av et sikkert system.

Det finnes ikke noen gode gratis-verktøy som krypterer hele systemet på Mac, men PGP og Checkpoint leverer en løsning som virker på nyere Mac'er. Hvis ikke kan man bruke FileVault, som bare krypterer ens eget bruker-område. Hvis man bruker FileVault er det derfor lurt å bruke Diskverktøy for innimellom å overskrive fri plass på harddisken. Det er også lurt å bruke et verktøy som f.eks. Cocktail til å slette

cache og systemlogger og andre steder på maskinen der det legges igjen spor - og skru av Spotlight.

Det finnes fysiske enheter som kobles inn i tastaturet og lagrer tastetrykk på datamaskinen, og trojanske hester - programmer som plantes på maskinen som gir angriperen en bakdør inn i maskinen. Får noen fatt i tastetrykkene på maskinen din, er det nesten umulig å sikre seg mot at noen finner passordet ditt. Det finnes måter å oppdage og unngå slike angrep på, men å finne ulumskheter krever ganske mye teknisk innsikt. Å installere TrueCrypt på Windows, derimot, er såre enkelt.

Med maskiner som er 2-3 år gamle er koding av harddisken så effektivt at det knapt merkes. Eldre maskiner kan virke noe tregere hvis kryptering er skrudd på - men da kan man bruke Eraser og CCleaner i stedet for å oppnå ganske bra beskyttelse av privatliv. Husk å skru på at CCleaner overskriver logger og ikke bare sletter dem.

Bruker du datakommunikasjon riktig er det langt sikrere enn andre kommunikasjonsformer. Bruker du datakommunikasjon feil, er det derimot langt mindre sikkert. Så sett deg godt inn i den digitale virkeligheten.

Tryggve Hansen

Spørsmål og svar fra juridisk svartjeneste hos Datatilsynet

Hvor lenge lagres trafikkdata for telefoni og hva slags data lagres?
Trafikkdata for telefoni må følge slettefristene etter konsesjonens pkt 8.

Se lenke: http://www.datatilsynet.no/upload/Dokumenter/konsesjoner/konsesjon_tele_m_merkn.pdf.

Hva lagrer internettleverandører av trafikkdata og hvor lenge lagres dette?

Personopplysningsloven § 28 omhandler "Forbud mot å lagre unødvendige personopplysninger". Produksjon av trafikkdata gjøres på en rekke tjenester på telesektoren. Det er i henhold til ekomloven § 2-7 blant annet følgende krav: "Trafikkdata skal slettes eller anonymiseres så snart de ikke lenger er nødvendig for kommunikasjons- eller faktureringsformål." Datatilsynet gir konsesjon for lagring av trafikkdata for faktureringsformål i henhold til personopplysningsloven § 31, 4. ledd. Når det gjelder lagring av trafikkdata til kommunikasjonsformål, så er formålet med lagringen oppnådd i det kommunikasjonen avsluttes.

Har Datatilsynet noe oppsyn med dette eller lagres ting i virkeligheten lenger?
Datatilsynet skal som en av sine oppgaver kontrollere at lover og forskrifter som gjelder for behandling av personopplysninger blir fulgt, og at

feil eller mangler blir rettet, jf. personopplysningslovens § 42 nr. 2.

Se lenke: <http://www.lovdata.no/all/tl-20000414-031-008.html#42>.

Datatilsynet sine tilsyn og statistikk er omtalt i den nylige utgitte Personvernrapporten

Se lenke: <http://www.datatilsynet.no/upload/Dokumenter/publikasjoner/Personvernrapporten/Personvernrapporten%202008.pdf>.

Kan man klage til dere dersom man føler at personopplysninger misbrukes?

Ja, pr. e-post eller pr. brev. Det er et krav at klager må oppgi sin brevlige adresse.

Hvilke sanksjonsmidler har dere?
Sanksjonsmidlene er hjemlet i personopplysningslovens §§ 47 og 48. Den registrerte er også innvilget en erstatningsmulighet etter § 49.

Se lenke: <http://www.lovdata.no/all/tl-20000414-031-008.html#49>.

Har jeg krav på innsyn samt informasjon om hvordan mine personopplysninger brukes av for eksempel en internettleverandør?

Etter personopplysningslovens § 18 har man krav til innsyn samt informasjon om hvordan personopplysningene blir lagret hos en Internettleverandør.

Idealisten

Sikkerhetslenker

TrueCrypt

Krypter hele Windows
<http://www.truecrypt.org/>

CCleaner (Crap Cleaner)

Fjerner logger og spor i Windows
<http://www.ccleaner.com/>

Eraser

Sletter enkeltfiler, minnekort, ubrukt plass
<http://www.heidi.ie/eraser/>

Ubuntu

Gratis Linux-operativsystem.
Alternate Install-CD'en setter opp kryptering automatisk.
<http://www.ubuntu.com/>

Guide til kryptert Ubuntu

<http://news.softpedia.com/news/Encrypted-Ubuntu-8-04-85271.shtml>

Helix

Gratis etterforskningssystem som politi og privatetterforskere benytter i tillegg til kommersielle verktøy som EnCase og FTK.
<http://www.e-fense.com/helix/>

Darik's Boot and Nuke

For å slette en harddisk ordentlig.
<http://dban.sourceforge.net/>

ImgBurn

For å brenne Darik's Boot and Nuke eller Ubuntu Linux til CD.
<http://www.imgburn.com/>

Pidgin for Windows

MSN som kan settes opp med kryptering. Husk at samtalepartneren din også må kjøre Pidgin med OTR.
<http://www.pidgin.im/download/windows/>

Off-The-Record messaging for Pidgin (OTR)

<http://www.cipherpunks.ca/otr/>

OperaTor

Surf anonymt på websider
<http://archetwist.com/en/opera/operator>

En guide til å sette opp OpenDNS

<http://thejesperbay.org/>

GNU Privacy Guard

Sikker epost
<http://www.gnupg.org/>

Hvordan bytte MAC-adresse

<http://whatismyipaddress.com/static-pages/index.php/change-mac-address>

Pretty Good Privacy

Legendarisk, men kommersiell programvare som startet det hele
Vær grei: kjøp programmet fra nettbutikken til Philip Zimmermann
<http://www.philzimmermann.com/>

Z-fone

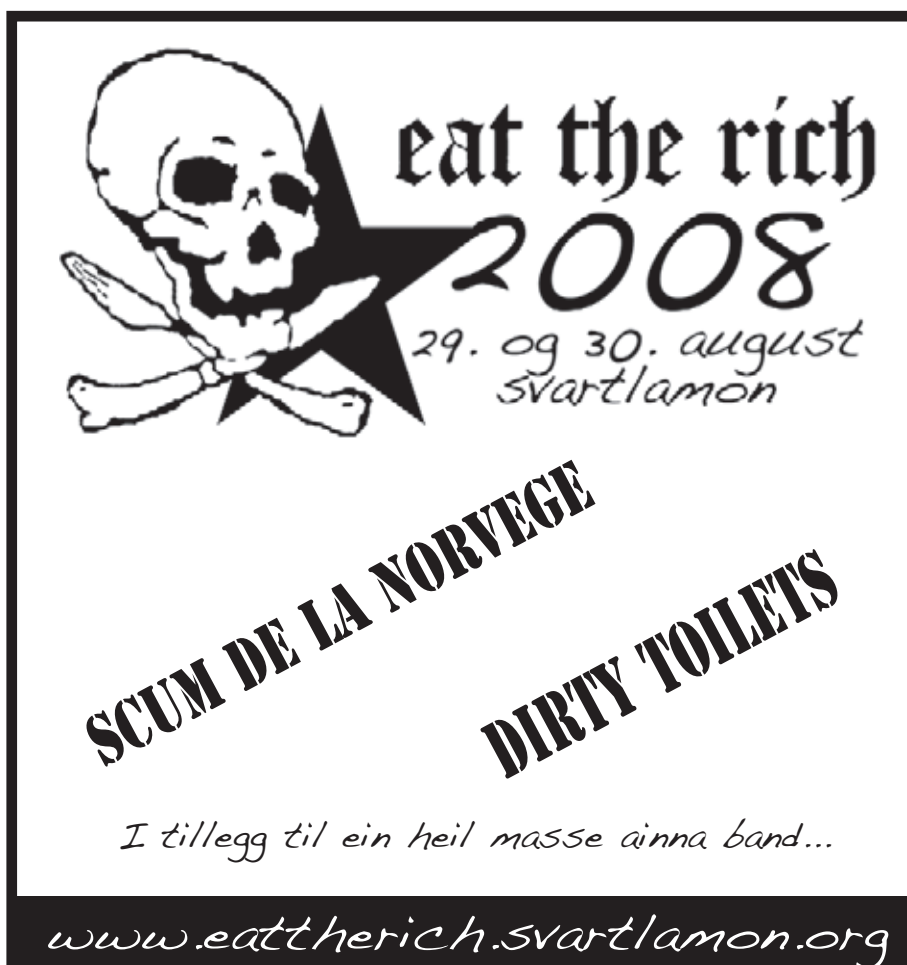
Sikker IP-telefoni fra Philip Zimmermann
<http://zfoneproject.com/>

Check Point

Kommersiell kryptering av mobiltelefoner
<http://www.checkpoint.com/>

FRAPedia

Informasjon om den svenske FRA-lägen og hvordan man beskytter seg
<http://frapedia.se/>

Itras by

Surrealistisk rollespill fra Thore Hansen og Martin Bull Gundersen

Rollespillet Itras by er en surrealistisk urbanfabel ført i pennen av Martin Bull Gudmundsen og Ole Peder Giæver. Boken er illustrert av Thore Hansen, og ble lansert under Arcon-festivalen i Oslo 26-29. juni. Itras by er satt til en forunderlig 20-tallssetting der drømmer og mareritt blir til virkelighet, og leseren selv er helten. Spillet henter impulser fra filmer som

Delikatessen og De fortapte barns by, *fantasy*litteratur, tegneserier og *science fiction*.

* **Illustratør** Thore Hansen er en legende i det norske **fantasy- og science-fiction-miljøet**. Han står blant annet bak *Skogland-serien* og (sammen med Tor Åge Bringsværd) bøkene om *Sjøormen Ruffen* og *Det blå folket*.

* Martin Bull Gudmundsen er tidligere kjent fra *TV Norges underholdningsdokumentar «Heia Tufte»*.

**Anmeldt av
Torleiv**

For tredje gang har stjernene stått sånn posisjonert at det har oppstått en utgivelse av et norsk rollespill. Og ikke bare det, det er et såkalt indiespill, som er fullt på høyde med internasjonale trender når det gjelder rollespilldesign. (for mer om dette og en forklaring på hva jeg babler om se s.18)

Da anmeldereksemplaret dukket opp ble jeg umiddelbart sjokkert av fryd, for mot meg strålte de nydeligste illustrasjoner av selveste Thore Hansen! (hvis navnet ikke umiddelbart vekker begeistring hos deg kan GA henvise din hukommelse til for eksempel «Det Blå Folket» selv om det vel er *Sjøormen Ruffen* de fleste har sterkest forhold til.) Og hvilke illustrasjoner, karakteristiske og detaljerte, som skruer forventningene til teksten skyhøyt opp. Coveret, som også pryder dette GA-nummeret, er særlig nydelig, og sannsynligvis blant de flotteste rollespillcover noensinne.

Men her er jeg ikke særlig objektiv, for *Itras by*, skrevet av Martin Bull Gudmundsen og Ole Peder Giæver, viser seg å ha 1920-tallet og surrealisme som estetisk forbilde. Selv beskriver forfatterne boken som en «retro-surrealistisk urbanfabel» og den er attpå til basert på et stykke automatskrift, så alt ligger til rette for at jeg nettopp har fått et nytt favorittrollespill. Men vil teksten klare å holde mot disse urimelige forventningene?

Itras by er en litt løs setting, noe som gjør det lett å endre på ting, men som samtidig kan fremstå som litt vag. Man får inntrykk av at settingen i stor grad er blitt til gjen-

nom improvisert spilling. Dette er bra siden man da unngår en masse stoff som en likevel ikke bruker i praksis, men jeg kunne ønsket meg litt mer kjøtt, flere eksempelpersoner og særlig flere grupperinger og maktfaktorer. I det hele tatt burde setting-delen av boka vært lengre - finne på ting selv må man uansett når man rollespiller, men jo mer man har å plyndre jo bedre.

I andre spill i lignende tradisjon er jeg blitt bortskjemt med at det tematiske og sjangeren er veldig fokusert, og jeg blir dermed litt forvirret over at spillet holder dette helt åpent. Vel skal det være surrealistisk og drømmende, men den frie blandingen av pulp-elementer, slapstick, fabelprosa og Kafka-Noir, gjorde at jeg ikke umiddelbart forsto hva slags personer og historier som var passende. I det hele tatt oppleves boka litt rotete lagt opp, og dermed litt vanskelig å komme inn i. Jeg ville for eksempel foretrukket å få organisasjoner og grupper presentert for seg, fremfor at de blir viklet inn i bydelsbeskrivelsene.

Kapitlene om å lage eventyr, kampanjer og særlig sidene om friformteknikker er derimot prima, og en

flott innføring hvis du ikke har spilt rollespill før, eller bare har spilt tradisjonelle.

Hva så med selve spillmekanikken? Vel, selve karakterutformingen er fullstendig åpen og stoler på at spillelederen eller spilleren selv begrenser seg fra å lage figurer som ville ta for mye oppmerksomhet fra de andre figurene. Den fungerer som en fin innføring i karakterbygging, men man har ingen egenskaper som påvirker mekanikken. Ikke så rart det, for det viser seg at spillet kun har to enkle mekanikker.

Den vanligst brukte er å trekke handlingskort hvilket det er 8 forskjellige av. De fungerer som avgjørelsesmekanikk, og er av typen «Ja og...», «nei, men...», «ja, men bare viss...». Dette fungerer mye bedre til impro-spill enn nakne tall, selv om jeg nok foretrekker å benytte meg av en 8-sidet terning fremfor å trekke kortene fysisk opp av en hatt. Men man oppfordres til å trekke kort langt sjeldnere enn man ville gjort i et tradisjonelt rollespill. Den andre mekanikken er lignende, her trekker du også kort, men kortene er sjansekort, sånn som i monopol. Dine hus og hoteller brenner kanskje ikke, men du kan for eksempel risikere å få skiftet kjønn på karakteren din. Disse kortene skal trekkes enda sjeldnere, mest for å spritte opp spillingen hvis det går litt tregt, og gjøre det mer uforutsigbart.

Og det er alt av mekanikk. Noen vil synes det er litt for tynt, men det blir en smakssak. Sikkert er det hvert fall at det stiller høyere krav til spillernes egen fortellingsteft, og for mange vil ikke dette føles som det de er vant til å kalle rollespill.

Så mangfoldsmessig er dette flott, men hvis det er håp om fremtidige supplementer så håper jeg de inneholder noen regler for å dytte frem andre temaer og/eller for eksempel sjangerkonvensjoner, fremfor å bare øke kaoset, for ut ifra mine erfaringer med spillet må man trimme bort ganske mye hvis man ikke har lyst til å spille en tøysete kampanje for øyeblikket, og i mitt tilfelle gikk vi til slutt over til ORE (et ikke-setting spesifikt regelsystem som kan lastes ned gratis på <http://www.arcdream.com/pdf/Nemesis.pdf>)

Eksempeleventyret er dessverre veldig dårlig, noe forfatterne delvis innrømmer selv. Det er dessverre noe som ofte gjentar seg i rollespill at man sier mye fint om improvisasjon og samspill, men når det kommer til eksemplet så er det en tvangstrøye på skinner. Her presterer de til og med å ha alle karakterenes død som overhengende trussel, sånn at spillelederen nærmest tvinges til å tvinge spillerne i et fast spor. Under testing forlot vi premisset ganske fort, så eventyret var bortkastet plass. Dette er særlig uheldig fordi begrepet om hva slags historier man skal bruke denne settingen til som nevnt er noe vagt. Det er jo klart man kan fortelle mange slags fortellinger i denne settingen, men da nærmer man seg farlig fort det punktet der man ikke har bruk for boka, og

føler seg snytt. Jeg skulle heller ønske forfatterne ga eksempler på egne eventyr fra både før og etter det ble utsatt for spillere.

Så for all del, det er det beste norske rollespill til nå, men føles overraskende nok ikke så originalt som en skulle tro. (Sånn sett var *Draug*, et annet norsk rollespill, mer originalt, men med skrekkelig tradisjonell mekanikk.) Det kan være fordi jeg er fostret opp på de samme inspirasjonskildene som forfatterne, hvis jeg skal basere meg på anbefalingslisten for videre inspirasjon. Angående det må jeg innskytte at det er veldig søtt og sjarmerende med en såpass lang namedroppingsliste. Dette kunne vært irriterende hvis spillet hadde et snev av pretensiøsitet, men her er det bare en nærmest barnslig entusiasme for spillet som sjarmerer veldig.

Det er i det hele tatt mye glede i formidlingen av spillet, om enn noe overtydelig med «gjør hva du vil»-oppfordringer. Dette burde være selvsagt for rollespill, særlig utenfor mainstreamen og det hadde holdt med erklæringen i starten. Det går jo ellers veldig tydelig frem av spilleteknikkene og rådene som gis.

Jeg kan dessverre ikke uttale meg om kvaliteten på innbindingen i forhold til prisen, da anmeldereksemplaret var en pdf, men den ser solid ut i butikken og det er ikke den type rollespillbok en nødvendigvis trenger å slå så mye opp i.

Spillet lever nok dessverre ikke opp til tegningene, som til gjengjeld binder settingen sammen, selv om jeg ikke helt føler at teksten og bildene skildrer den samme settingen, kan hende var jeg for oppspilt på tanken om å få et Bing og Bringsværd-rollespill, noe dette på ingen måte forsøker å være (men for noen drømmespilleledere de er i teorien).

Og hvis jeg må si noe kritisk om tegningene, så er det at rollespillillustrasjoner står overfor et vanskelig tilleggskrav: gir de meg ideer utover teksten? Ser man for seg handlinger før og etter bildene? Og i stor grad, så fungerer disse dessverre først og fremst som (glimrende) illustrasjoner.

Jeg unner dette prosjektet all lykke ikke minst på grunn av dets potensial for spredningen av hobbyen i Norge, og det er et produkt med veldig mange gode sider, men også noen problemer. En god debut, men i en hobbyesjanger der hvert produkt har potensielt uendelig levetid, i tillegg til at man gjerne lager sine egne gratis, er det vanskelig å gi en ensidig anbefaling. Men hvis du er ny til rollespill er dette et ypperlig sted å starte. Hvis du allerede spiller, er du sikkert opptatt med å kjøpe tilleggspakker og dill til de spillene du allerede spiller, og er du som meg så skaffer du deg lassevis med forskjellige rollespillbøker uansett, og dette er bedre enn mye av det du har på hylla.

Siden spillet er terningsfritt slipper det også terningkast.

153 sider

Kr. 299.- (hos Outland)

Lenker:

<http://www.itrasby.no>

<http://rollespill.net>

<http://www.spillfestival.no>

Gateavisas guide til indierollespillenes eskapistiske verden

"We are what we pretend to be, so we must be careful about what we pretend to be."

-Kurt Vonnegut

Indierollespill, hva er det? For den forvirrede leser, bør man vel begynne med å forklare hva rollespilling er først. Ordet rollespill brukes i alle slags sammenhenger, fra bli-kjent-leker til selvhjelp og terapi, men den aktuelle bruken i dette tilfelle er for å beskrive en hobby der mennesker møtes for å finne på en fortelling sammen. Dette er noe alle sikkert har gjort ofte uten å tenke over det, for eksempel ved å leke politi og røver. Men det som fungerte greit da en var barn, kan ofte trenge litt raffinering før det egner seg som aktivitet for de litt eldre.

Allerede da en var barn kunne det jo være et problem, når man lekte i en fantasiverden sammen, at man ikke alltid var enig om hva som skulle skje. A: «Pang, du er død!» B: «Ne'ei, jeg dukket unna» burde være en velkjent krangel, som unngås ved å ha regler eller struktur å leke innenfor. Og dette er poenget med rollespillbøker, de gir deg regler for hva som skal skje når det er uenighet om utfallet, i tillegg til å gi deg idéer til verdener det kan være spennende å forestille seg. Så et tradisjonelt rollespill foregår ved at en gruppe venner sitter og forteller hverandre hva deres fantasifigur gjør og benytter seg av spesialterninger for å avgjøre konflikter, mens en spilleder spiller verden og dens øvrige innbyggere, samt fungerer som autoritet i regelspørsmål.

Sverd og Sopelim

Rollespill sprang orginalt ut av miniatyrkrigsspill, der noen fikk idéen om å følge en liten gruppe helter fremfor å spille ut store slag. Dette førte til at de første forsøkene på rollespillregler var veldig fokusert på mekanikk for kamp-situasjoner og lite annet. Disse første rollespillene (først og fremdeles størst var *Dungeons & Dragons*, nå ute i sin fjerde utgave optimalisert for dataspillgenerasjonen) fokuserte kun på verdener i fabelprosa(fantasy)-setting, og

målgruppen var high school-nerder.

Tross denne spede begynnelsen klarte *Dungeons & Dragons*, som inneholdt regler for magi og demoner, å forferde foreldre og skape kontrovers mye på samme måte som Harry Potter-bøkene i vår tid, og fikk til og med den ære å bli gjenstand for flere bokbål. Dette fikk jo selvsagt i gang populariteten, og spillet spredte seg raskt utover åttitallet. Samtidig begynte det å komme andre slags rollespillbøker, med andre slags settinger, dog fremdeles genre-ting som sci-fi og skrekk.

Etterhvert som hobbyen modnet seg og spillerne ble eldre, strippet mange av spillene bort anakronismene som hadde heftet ved sjangeren fra krigsspilldagene. Mer «litterære» elementer ble innført, så som tematisk eller symbolsk handling. Reglene man brukte for å utarbeide spillekarakteren fokuserte mer på motivasjon og relasjoner til verden, fremfor evnen til å bruke to sverd samtidig (selv om det er få rollespill som ikke har regler for nettopp dette). Ambisjonene ble etterhvert

svært høye, man så for seg at hobbyen kunne være en kunstart der man kunne utforske og lære ting om seg selv. Et flott ideal, men resultatet var oftere en defensiv arroganse på mediets vegne. Det utviklet seg en slags splittelse mellom majoriteten, som ble beskyldt for å bare bedrive hjernedød voldsromantikk, og de som ville lage kunst, men som i praksis ofte bare byttet ut rustning og sverd med sorte skinnjakker og maskinpistoler.

Den tredje vei

Men i de senere årene, i takt med at mange rollespillere er blitt voksne, utviklet det seg en tredje retning. Folk begynte å pusle med rollespillteori - en liten revolusjon fant sted. De teoretiske modellene var ofte så som så, men det resulterte i en fantastisk bråte med innovative spill som alle hadde det til felles at de snudde opp ned på en eller flere av rollespillenes bevisste og ubevisste konvensjoner.

Det ble laget spill som bruker spillekort, spill som ikke har en sentral leder og spill som kuttet ut flaksbaserte aspekter fullstendig for å nevne noe. Men mye av endringen var også mer i tankesett. Det ble en veldig sterk motstand mot generaliserte regelsystemer, til fordel for veldig tematisk fokuserte spill, det ble lagt mer vekt på at spillet tok metahensyn og anerkjente at spillerne kunne ha forskjellige ønsker og behov helt urelatert til spillet som sådan. Mange spill gjorde det mulig å spille kortere seanser, da ikke alle kunne sette av timer hver helg lenger, og spillerne fikk oftere større medbestemmelsesrett i hva som skjer i historien, fremfor å bare bestemme over sin egen spillekarakter.

Hippie- eller indierollespill, som denne skolen ofte kalles, er foreløpig en liten nisje innenfor en allerede marginal hobby, men fordi spillene er mer varierte i stil og innhold kan man håpe de kan åpne hobbyen for andre og flere typer mennesker enn bare de som er skrekkelig opptatt av drager og vampyrer (selv om jeg ikke kan forstå hva slags mennesker det skulle være).

Laiv Rollespill

«Laiv» er en avart av rollespilling som er populær i Norge, der spillerne kler seg ut og lever ut spillefiguren som improteater, gjerne over flere dager. De har ofte kostymer og kulisser til settingen. Laiving er derfor mer kjent enn annen rollespilling, da det er langt mer medievennlig enn en gjeng som bare sitter og snakker sammen i en kjeller.

Høres dette det minste interessant ut kan jeg anbefale de følgende spillene:

Dogs in the Vineyard (et western-spill der man nærmest spiller gammeltestamentlige dommere)

Nobilis (der man spiller inkarnasjoner av konsepter. Tenk tegneserien *Sandman*)

Unknown Armies (et spill om makt og konsekvenser der man spiller white trash-okkultister)

Primetime Adventures (et system for å simulere TV-serier av alle slag)

Best Friends (der man spiller venninner og deres hatske spill for å knekke hverandre à la «Frustrerte fruer»)

og de følgende nettsidene:

www.rpg.net/ Den største rollespill siden

<http://www.story-games.com/> Den hyggeligste

<http://www.indiepressrevolution.com> En nettbutikk hvor du får tak i de smale spillene

<http://www.indie-rpgs.com> Kilden til mangt et eksperimentelt spill

<http://www.laiv.org/> En norsk portal for laiving

Hvordan leve bibelsk i vår tid

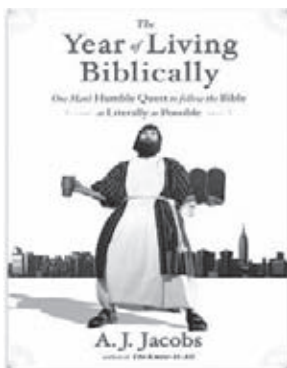
Hva skjer når en moderne amerikaner bestemmer seg for å følge alle reglene i Bibelen, og da ikke bare de populære som at du skal elske din neste og de 10 bud - men også de reglene som de fleste ikke bryr seg så mye om. Hva med det å la skjegget gro, unngå blandingsmaterialer i klærne, og steine de som er utro? Jo, sånt blir det bok og film av.

A. J. Jacobs (Arnold Stephen Jacobs, Jr.) har gjort seg kjent for sine sosiale eksperimenter hvor han dykker dypt ned i andres typer liv, for i etterkant å skrive bok om det.

Tidligere har han utgitt seg for å være sexy kvinne på internett, for å se om livet arter seg annerledes på den måten (noe det definitivt gjorde), og da han skrev "The-Know-It-All- the story of one man's quest to learn everything in the world" for å bli verdens smarteste mann, var metoden hans å lese The Encyclopedia fra A til Z med alle sine 44 millioner ord.

Til det prosjektet fikk han uventet hjelp fra kona Julie, ved at hun ga ham en dollar i bot hver gang han svarte feil i diskusjoner. Noe som hjalp godt på hukommelsen.

Da han skulle skrive om hvordan man outssourcer mest mulig av privatlivet, ansatte han et firma til å gjøre alt fra å svare på e-post, shoppe og lese natta-eventyr for sønnen. Det ble det også bok av.

Først fikk vi "Super Size me", så kom "Super High me", nå kommer "Super Bibel me".

Men da han fortalte kona hva han hadde planer om denne gangen, fikk han til svar at hun hadde håpet på hva som helst annet. Men bok ble det, igjen.

The Year of Living Biblically går ut på at Jacobs forsøker å leve det ultimate bibelske liv i vår moderne tid, så bokstavtro som mulig.

For å få oversikt over hva han må rette seg etter det kommende året setter han seg ned og noterer hvert eneste påbud og gode forslag han finner i Bibelen, i alt finner han 700 av dem.

At han hadde så absurd mange feil og mangler, og at det fantes så mange rare regler i Bibelen hadde han aldri forestilt seg, sier han etter at det bibelske året er omme.

Jacobs beskriver hvor vanskelig det er å etterleve selv de enkleste reglene, som å ikke lyve og stjele. Hvor sjokkerende vanskelig det er å ikke fortelle den minste lille usannhet, sladre eller å snakke nedsettende om andre.

Redningen, i et desperat øyeblikk hvor han føler enorm trang til å snakke dritt om en regisør han skriver en artikkel om, er at han oppdager at det finnes en jødisk "hot-line" telefon nettopp for slike synder.

Jacobs far er av den typen som ikke stopper for å bruke bensinstasjonens toalett uten å kjøpe noe, fordi han ellers hadde følt at han hadde stjålet dopapir fra dem. Ved å forsøke å tenke som sin far regner Jacobs med at dette budet

Mange nyttige tips på www.ajjacobs.com hvis du har lyst til å kopiere eksperimentet.

skal bli vanskelig å bryte. Men han blir fort, ubehagelig bevisst på hvor ofte vi egentlig stjeler; kulepenn fra jobben, bredbånd fra naboen, og tid fra våre venner når vi kommer for sent til en avtale.

Å leve bibelsk byr på mange utfordringer for Jacobs, men han finner finurlige løsninger på det meste.

Fordi han ikke kan tillate seg å sitte på samme sted hvor en uren (menstruerende) kvinne har sittet, bærer han rundt på en liten klappstol som han sitter på mens han venter og sitter på T-banen. For å kunne steine de som er utro bærer han hele tiden på seg en liten stein som han ved behov kan dulte borti synderne med.

Filmen kommer i 2009 :)

- Jacobs ber om tips til ny bok. Blir den utgitt får du 5 % av salget.

Bohema

Dikt

De følgende diktene overlevde ved et mirakel flammene ved forrige fullmånefest, og GA-red. tør derfor ikke annet enn å trykke dem. Måtte Gud gi oss flere jærtegn! (Red.)

"VÉLSTAND"

Livet ér "lugubert"
og du selv
er helt patétisk
og derfor blir tilværelsen
og all kontakt "syntétisk",
din rå tendéns
på feil frekvéns
og tro på samhold kvéles
når felles goder skusles vekk
og barnas fremtid stjéles

"MED FÅ ORD"

Samfunnet trènger,
en dèl kontingenter.
Med folk,
som de vet,
gjør de feil,
de forventer.
Som nådeløst tvinges,
på plass,
inn i "gåmet."
Så få,
har det
virkelig gòdt,
i "systemet."

"GEVINST"

Jeg léver
på vénnlige ørd som jeg kjenner
Gjør gòdt
for min sjél
når jeg får dem
fra vènner
Respònsen jeg mòttar
på alt det jeg sènder
vil vårme meg gòdt
ùansett
hvor jeg ènder."

Per Finstad

The Commander In Chief

Sint, ung dame med meninger, som venter på gjennombrudd

Av Anita Nyholt

My Space har blitt den nye generasjonens musikers utstillingsvindu for å gjøre sin musikk kjent for flere enn bare sin egen omgangskrets, og slik var det jeg ramlet over den talentfulle, unge jenta som kaller seg Commander In Chief.

Det var en venninne av meg som flere ganger hadde nevnt henne, og som til slutt dro meg med bort til PCen for at jeg skulle høre på "Battle for your mind", foreløbig første låt som er lagt ut på My Space, med en tilhørende animert video laget av henne selv. Spesielt optimistisk var jeg ikke, til det har jeg hørt for mange halvdårlige kjellerband, men jeg ble positivt overrasket, og tok derfor kontakt med mangeren hennes, Elisabeth Hagen, for å få vite mer.

The Commander In Chief viste seg å være ei 19 år gammel norsk jente som bor i Chicago, dit hun har flyttet sammen med familien. Tidligere har

hun bodd i Italia og Frankrike.

Hva hun heter skal foreløpig ingen vite, heller ikke om artistnavnet skal assosieres med TV-serien med samme navn. At hun bidro som frivillig i Hillary Clinons valgkampanje er derimot ingen hemmelighet. Heller ikke det at hun er sterkt samfunnsengasjert, motstander av systemtenkning, og opptatt av dyrs rettigheter. Og at hun ikke vil eies av noe plateselskap.

The Commander In Chief har skrevet tekst og musikk non-stop fra hun var 15, er egenlært på gitar, og studerer nå sang, kunst og animasjon. Animasjonslærerne gir henne skusmål som et unikt multitalent og musikkommunikator. De hodeløse, dresskledde mennene vi ser i animasjonsvideoen til "Battle for your mind" er gjennomgangstema også i mange av hennes malerier.

Innspillingen av demoen til "Battle for your mind" er gjort i samarbeid med Grammy-nominerte produsent/låt

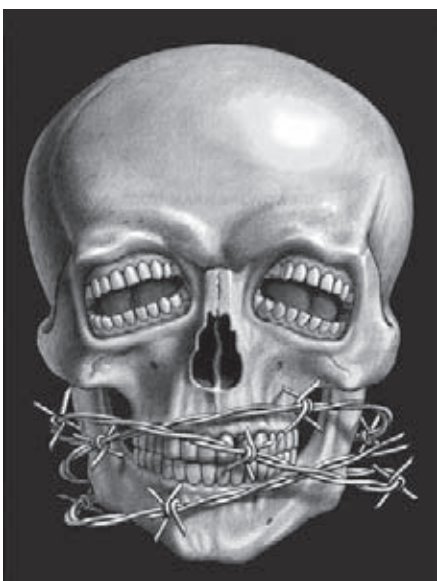
skriver/bassist Paul Richmond/ Blue Tone Productions som sier: "She is a highly gifted songwriter, guitarist and singer with a very creative mind. I am confident that her excellent musical talent combined with her dedication to hard work will take her wherever she wants to go artistically".

Den foreløbige demoen preges av at vi har med et ungt talent å gjøre, lyden er ikke spesielt bra, animasjonene er litt hakkete, men låta rocker og spruter av energi, med et refrang som setter seg i hodet. På en måte kan hun minne om Nina Hagen, og jeg hører folk kommenterer at selv om de kanskje ikke burde, så blir de i godt humør av å høre på musikken. Skikkelig pop-pømk.

Magfølelsen min sier meg at når hun senere i sommer flytter til London for å spille inn låta på nytt, så har vi med en up and coming star å gjøre. Du hører henne snart på radio, garantert! Men om hun ikke blir spist av et av de store selskapene er jeg nok mer usikker på ..

Battle - battle - battle

Hitler, Moses og de andre

– et perspektiv på nazismens uimotståelige irrasjonalitet

Nasjonalsosialismen og Det Tredje Rikets vekst og fall er et kjent fenomen. Bare patologiske tilfeller vil fornekte at seks millioner jøder døde i konsentrasjonsleire. Dramaet rundt andre verdenskrig er kjent for alle ifra historikere til skolebarn. Derfor er stort sett både den populære konsesus og den akademiske tilnærming til nasjonalsosialismen stort sett lik - for ofte ender den på et emosjonelt, populært eller politisk-ideologisk plan hvor enigheten om nazismen som barbariets oppstående målt etter humanistiske idealer og verdier er de resultater man oppnår. Men hva er det egentlig som er sjokkerende med nazismen?

Fortolkningssklisjeen ligger på nivået: "hvordan kunne noe så barbarisk som nazismens utryddelser skje i en så høytstående kulturnasjon som Tyskland?" Bortsett fra det innlysende historiske perspektivet på middelalderens pogromer for å påpeke at jødeforfølgelse ikke er noe historisk nytt fenomen i Europa, så er et nikk til Hannah Arendt her viktig: kolonitiden er et viktig perspektiv. Europeiske koloniherrers hardhendte behandling av lokalbefolkningen i Asia og Afrika med bl.a. slavehandel og etniske rensninger utgjorde en mangehundreårig tradisjon hvorfra nazismens inspirasjonen til jødeutryddelse like gjerne kunne vært tatt. Det som da er sjokkerende med jødeutryddelsene er lokaliteten hvor man får sin egen dritt rett inn i stua mens det før bare hadde vært å finne i bakgården. Eller sagt slik: ondskap er tydeligst for europeere når den skjer i deres eget snevre synsfelt.

Dette perspektivet kan også brukes på kommunismen som har herjet Øst-Europa, Russland og deler av Asia og Afrika. Med andre ord her har bare gulinger, niggere og slaver blitt drept, mens nazistene herjet over hele Europa og la Vesten i grus. Er det derfor kommunisme ennå har en slags troverdighet blant visse anakronister her i Vesten

fordi man selv ikke har blitt rammet av dens herjinger mens nazisme samtidig nærmest blir satt opp mot HIV, pedofili og svartedauen i konsekvens? I så fall er det europeisk rasisme som gjør sitt til at nazisme er noe grufullt mens kommunisme ennå er akseptabelt. For hva om Pol Pot hadde regjert i Frankrike, Mao i Skandinavia, Stalin i Tyskland og Kim Il Sung i England? Da hadde nok dagens og fortidens ml'ere og RV'ere opplevd det samme hatet og aktive utstøtelse fra samfunnet slik dagens nazi-skinheads gjør det. La oss derfor relatere nazismen til andre kulturfenomenener i europeisk historie. For det er naivt å tro at nazisme bare dreier seg om vulgær-rasisme. Men medias blinde fokusering på tatoverte amfetamin-og-øl nazi-skinheads som engasjerer seg i vold og terror mot jøder og innvandrere fra den tredje verden, har ført til et slikt enkelt syn på nazismen. Men bak disse gatekjempende nazi-skinheads står ideologisk skolerte nazister i dress og slips med akademisk bakgrunn som i tilfelle en nazistisk maktovertagelse ville ofret disse nyttige idiotene slik som Roehms SA ble det under De Lange Knivers Natt. For det er ingenting i nazismen som nødvendigvis rettferdiggjør vulgær-rasismestemplet. Både jøder og kristne støttet og samarbeidet med nazistene. Her vil det avdekkes et sørgelig panteon av ulykksalige opportunist, kryptende feiginger og pappenheimere som det ikke akkurat har blitt for mye fokusert på i historietimene.

NAZISMENS KRISTNE STØTTE

Det er velkjent at nazismens fikk støtte fra kristent hold. Eksempelene på samarbeid mellom kirken og nazisme er mange. Eksempelvis er det ikke til å unnså at den katolske kirke og Vatikanet har blod på hendene ettersom tyske krigsforbrytere på rømmen fikk hjelp og støtte av Vatikanet i sin fluktrute til Latin-Amerika de første årene etter 1945. Også er det et faktum at den protestantiske kirke i ulike nazi-okkuperte land begynte å revidere kristendommen om til en "arisk" kristendom.

Men hvordan kunne kristendommen - denne barmhjertighets religion med sin medlidenhet for de svake og undertrykte - godta gasskamrene og konsentrasjonsleirene? Svaret ligger i det turbulente og anspente forholdet mellom kristendom og jødedom som ofte opp gjennom historien

har blusset opp i vold, forfølgelse og død. Men har da nazisme som ideologi og kristendom som religion ett felles nedslagsfelt hvor kristendommens middelalderpogromer er analoge med nazismens anti-semittisme? For i så fall blir Holocaust en moderne europeisk teknologisk og industrialisert pogrom. Er da nazismen en forlengelse av kristendommen? Er det slik at der hvor Paulus slutter begynner Hitler?

Dette er nok ønsketenking for venstreradikale krefter som vil at ideolo-

Nazismens karakter er dens åndelige inntrenging i usynlige sår som ligger fortrenget og uoppdagede i den europeiske sivilisasjons svidde hudflate.

gien deres skal bekrefte virkeligheten - å hevde at nazismen radikaliserer kristendommen er det samme som å si at atombomba radikaliserer svartedauen, bare fordi begge fenomene dreper mennesker.

Men kristendommens lettvinde forhold til nazismen under krigen bringer oss over på dens tvilsomme historie overfor jødedom. Men det er viktig å ikke blande kortene ettersom det kristne jødehatet har forskjellige årsakssammenhenger religionshistorisk sett som fraviker fra den nazistiske demagogiens kausalitet. At nazismen er en videreføring av kristen demonologi, en side av den kristne intoleranse overfor annerledes troende, er en urimelig påstand. At nazismen kanskje tok opp visse retoriske demonologiske elementer herfra er kanskje riktig, men der stopper også sammenligningen. Forskjellen mellom nazisme og kristendom kan eksemplifiseres på mange måter. Kristendommen er universalistisk - slike fenomener som Frelsesarmeen og Røde Kors er neppe noe som man ville ha funnet plass til i det kommende nasjonalsosialistiske tusenårsrike. Kristendommen har ingenting imot skakk-kjorte menneskeskjebner - de mange alkoholikere, narkomane og psykiatriske pasienter som blir frelst og "finner" Jesus, denne lidelsens solidariske gud, finner neppe noe hos avholdsmannen Hitler eller i nazismens elitære overmenneske-ideal. En god del kristne havnet da også i konsentrasjonsleirene, katolikker, pro-

testanter og mange Jehovas Vitner som var millitærnektet. Hitler, Himmler samt flere fremstående nazister hadde katolsk bakgrunn. Hadde de vært beinhardte inkvisisjonsmestre i så måte ville de ha videreført kristendommens prosjekt og utryddet protestanter. Men det finnes ingen Bartholomeus-netter i nazismens historie. Himmler hatet katolisismen og planla seriøst å drepe Paven etter at de europeiske jødeutryddelsen var ferdiggjort. I elitekorpset SS var ett av vilkårene for å bli medlem at aspi-

ranten meldte seg ut av kirken, katolsk eller protestantisk. På 1930-tallet var dette en langt mer radikal handling enn det er i dag. Dette fikk også radikale følger for ethvert SS-medlem; mange ble utstøtt av sine familier, fedre gjorde sine SS-sønner arveløse osv.

Å påpeke at nazisme og kristendom har overfladiske likhetstrekk hva nedslagseffekt angår på det anti-semittiske planet er ingen kunst. I Mein Kampf legger da også Hitler seg opp mot den mørke delen av kristen middelalder-retorikk med hentydninger til "Guds vilje" og "sataniske jøder". Slike utspill er propagandamesig effektmakeri og den som ikke har analytiske evner til å gjennomskue

dette som tradisjonelt skuebrød er en dårlig leser.

Kristendommen er en fleksibel og overlevelsedyktig religion, men ikke noe som nazismen sprang ut fra eller hadde noe til felles med. Til sammenligning må nevnes at under Sovjet-Unionens ateistiske kommuniststyre eksisterte den gresk-ortodokse kristendom i Russland. Betyr dette at Stalin gjorde den gresk-ortodokse kirke kommunistisk? Dette er sakens kjerne: når har ikke kirken/de kristne identifisert seg med Makten? Uansett om det dreier seg om nazisme, kommunisme, liberalisme, demokrati, islam, og stammereligioner så har kristendommen vært tøyelig og bøyelig, en kameleon som tar farge av de styrende omgivelser. Derfor er det mye mer interessant å se på den støtten nazismen fikk fra jøder.

Erik Jan Hanussen, jødisk okkultist og nazisympatisør.

Kristendommens sanne natur?

NAZISMENS JØDISKE STØTTE

Den amerikanske nazisten Daniel Burros, som med bakgrunn fra Nasjonalgarden, millitæret og Norman Lincoln Rockwells American Nazi Party, startet i 1961 sitt eget naziparti, American National Party, i New York. Frem til 1963 var Burros' nazibande en beryktet gruppe. Opptøyer, politislagsmål, og arrestasjoner fulgte i deres kjølvann. Etter dette ga Burros opp nazismen og søkte seg inn i den protestantiske hatgruppen Ku Klux Klan hvor han raskt aspirerte mot toppen. Da han ble avslørt som etnisk jøde av New York Times, begikk han selvmord til de liflige tonene av Wagner. Jøde og nazist - bare en galning? Nåja...

Adolf Eichman var en av de mange topp-nazistene som greide å flykte fra Tyskland etter de allierte inntok landet. På begynnelsen av 1960-tallet ble han arrestert i Latin-Amerika og utlevert til Israel. Under rettsaken mot ham fortalte han at NSDAP på begynnelsen av 1920-tallet fikk økonomisk støtte fra jødisk hold. Hvilken merkelig opportunistisk selskapslek kunne det ha vært? Zyklon B-boksen peker på...?

Hitler selv sa bl.a. om dette: «For øvrig har jødene vært villige til å hjelpe meg i min politiske kamp! I begynnelsen av vår bevegelse har enkelte jøder sågar understøttet meg finansielt!»

Ett eksempel på dette er den jødiske okkultisten Erik Jan Hanussen som var sin tids Uri Geller. I mellomkrigstiden reiste han omkring i USA og Europa med sine okkulte show hvor han optrådte som spåmann, telepat, og sannsiger, blant annet. Disse aktivitetene gjorde ham mektig populær. Alltid omkranset av aristokrater, finansadel og celebriteter, levde Hanussen i overdådig luksus og nøt respekt som en mann med overnaturlige evner, en okkult trollmann.

Hanussen, opprinnelig en tsjekkisk jøde ved navn Herschel Steinschneider fra fattige kår, ble tidlig en tilhenger av Hitler og den nasjonalsosialistiske bevegelse. Såpass intens var hans tilegnelse til nazismen at Hanussen ble en personlig god venn av grev Wolf Heinrich

Helldorf som var leder for SA i Berlin. Gjennom Helldorf ble Hanussen introdusert til både Hitler og Goebbels. Sistnevnte var sjalu på Hanussen, fordi Hanussen hadde større karisma og manipulasjonsevner enn ham selv. Hanussens okkulte publikasjon, «Bunte Wochenschau», profeterte at den nasjonalsosialistiske bevegelse var Tyskland og verdens redning samt at Hitlers og NSDAPs oppstigning til maktens tinde mer eller mindre sto skrevet i stjernene og derfor var skjebnebestemt. Under slike visjonære forhold var det vel ikke underlig at Hanussen selv meldte seg inn i NSDAP.

Hanussen hadde en så stor stjerne blant nazistene at da den tyske nazipublikasjonen «Angriff» 12 des. 1931 kunne avsløre at Hanussen var tsjekkisk jøde, ble det umiddelbart tatt affære. Goebbels tok en telefon til Partisentralen og ba ettertrykkelig om at denne nyheten ble dementert omgående. Dagen etter ble Hanussen ideologisk revitalisert gjennom samme publikasjon, det hele hadde bare vært en misforståelse. Med andre ord: nazi-revisjonisme er ikke noe nytt i historien.

Da Hitler kom til makten i 1933, var Hanussen overbegeistret. Hanussen hadde selv sprøytet inn penger i SA, lånt penger til maktpersoner i SA samtidig som SA hadde nytt godt av alkohol, damebekjentskaper, og husrom hos Hanussen. Men han var ikke den eneste. I sin Hanussen-biografi sier Bruno Frei at «Jødiske Bankdirektører som Solmsen og Oppenheim, jødiske Bladutgivere som Lachmann-Mosse

Mens kommunismen er blitt et spøkelse, er nazismen ennå et vesen av kjøtt og blod som banker på den europeiske dør.

og Ullstein, jødiske Millionærer, som har financiert Hitler... giver Hitler, hvad Hitlers er, og tager selv, hvad der er deres!» Men i motsetning til disse jødiske finansierere av Hitler, så tok Hanussen sin popularitet litt for gitt og gikk for langt i sine pengekrav overfor sine nasjonalsosialistiske venner. Han ble bortført av en SS-patrulje i slutten av mars 1933 og ble funnet død i et skog-

holt, syd for Berlin mellom Baruth og Neuhof 7. april.

Hvordan kunne noen jøder støtte den nasjonalsosialistiske politikk? For det første: slik vi i ettertid kjenner nazismens behandling av jødene med ihjelgassing og konsentrasjonsleire, ingenting av dette var gitt i seg selv på 1920/1930-tallet. Det var først etter Wannsee-konferansen i 1942 at jødeutryddelsene fikk en industriell form. Hitlers rasende anti-semittittiske retorikk i «Mein Kampf» skilte seg ikke så mye ut fra generell anti-semittisme som herjet i Europa på denne tiden. Det lå ikke nødvendigvis i kortene at en utryddelse av jødene skulle komme. I «Mein Kampf» nevnes ingenting om en fremtid med konsentrasjonsleire og/eller Zyklon B. Noen nazister mente at en deportasjon av jødene fra Europa kunne være like bra. For det andre: Ettersom Tysklands jøder var godt integrert i samfunnet kunne dette være stort sett ultra-verdslige jøder, som hatet den religiøse jødedommen som de anså for å være en reaksjonær anakronisme, som støttet nazistene. Samtidig hadde de kanskje kniven på strupen eller var naive - måtte dette være en advarsel: av og til har de paranoide rett.

SLUTTORD

Man kan elske eller hate det, eller bare være ubehagelig oppmerksom på det, men nazismens irrasjonelle kraft er uunngåelig. Det at selv jøder ikke hadde noen problemer med å tilnærme seg nazismen som fenomen, skulle være bevis på det. Mens kommunismen har blitt et spøkelse som går som en bankende gjennom den nære samtidshistorie, er nazismen ennå et vesen av kjøtt og blod som banker på den europeiske dør og puster noen og enhver i nakken. Fordi det implisitte ved nazismens karakter er dens mørke skygge av psykisk kraft, dens sjelelige åndetromming, dens jungel-aktige fremmaning av barbariske impulser, dens åndelige inntrenging i usynlige sår som ligger fortrenge og uoppdagede i den europeiske sivilisasjons svidde hudflate. Det er en historie som ennå ikke er avsluttet.

Geir Levi Nilsen

KILDER

Answer Me! The First Three, Third Printing, 1996, AK Press
H.C. Christie: Den Norske Kirke I Kamp, Land Og Kirke, Oslo 1945
Michael Fitzgerald: Storm Troopers Of Satan. An Occult History Of The Second World War. Robert Hale, London 1990
Bruno Frei: Hanussen, En Moderne Troldmands Livshistorie, Frem Forlag, København 19??
Nicholas Goodrich-Clarke: The Occult Roots Of Nazism. Secret Aryan Cults And Their Influence On Nazi Ideology. I.B. Tauris & Co. Ltd. London 1992
Jochen von Lang: Eichman-forhørene, Aschehoug, Oslo 1983
Hermann Rauschning: Hitler Har Sagt Det, Lanser Forlag, Oslo 1983
Tom Segevs: Soldiers Of Evil, The Commandants Of The Nazi Concentration Camps. Grafton Books, London 1990
Tarjei Straume: "Nazi-Okkultismen" Gateavisa nr. 158, nr. 1 1997

BOKCAFÉEN JAAP
VAN HUYSMANN'S MINDE

★frihetlig litteratur★

Norges beste utvalg i anarkistisk og frihetlig sosialistisk litteratur

Mandag – fredag 14 – 19
Hjelms gate 3 - 0355 Oslo

jaap.frihetlig.org

**Er du hypp på å komme deg langt vekk?
Et sted for likesinna utfrika gærninger som
deg selv, kanskje? Hvorfor ikke sjekke ut
Satanens Hode? Les mer på side 24!**

Mafiaen stopper legalisering !

Gateavisa trykker her et leserbrev ingen andre har villet trykke. Et brev om et brev blir en artikkel som diskuterer hvem det er som taper mest på legalisering av marihuana?

Kjære Gateavisa

Jeg har prøvd å publisere dette i mange aviser, men fått nei etter nei. Jeg kan ikke skjønne hvorfor, da jeg synes mitt innlegg tilbyr marihuanalegaliseringsdebatten nye perspektiver. Det var selv sagt min intensjon å påvirke opinionen også. Kanskje var det på grunn av pressens generelle konformitet man ikke ville publisere bidraget? Men det var ikke før jeg hadde en samtale med en fra undergrunnen jeg så alle sider av saken. Min venn fortalte meg om mafiaen. Mafiaen må legges til listen med organisasjoner som ikke ønsker hverken legalisering eller avkriminalisering av marihuana.

Min venn innledet med å fortelle meg om økningen i etterspørsel etter cannabis i Norge. Så lenge det er så mange marihuanabrukere i Norge, vil det alltid være noen som smugler eller dyrker. Det kan ikke stoppes (Ta (alkohol)forbudstiden i USA som et godt eksempel!). Veldig mange nordmenn vil røyke uansett hva staten mener om det. Staten skaper et problem for folket. Det vil bli mindre misbruk hvis omgivelsene støtter bruk. De fleste marihuanarøykere ønsker å ruse seg på en hyggelig og diskret måte. Så kom min venns poeng:

Er det virkelig staten som tjener mest på forbudet i dag, når så mange bruker marihuana? Selv om mange politikere og organisasjoner ikke vil legalisere, kan ikke mafiaen holdes utenfor det økonomiske regnestykket. Dette hadde jeg virkelig ikke tenkt på, min venn tok en kort pause før han fortsatte. Journalister i Norge betales av mafiaen for å holde informasjon om de skadelige sidene ved forbudspolitikken vekk fra avisene. Mafiaen tillater hyggelig marihuanakulturstoff, men ikke den stormen av vrede det burde ha vært. Argumentene for å slutte med forbudspolitikken forties.

Dette er altså historien jeg vil dele med Gateavisas lesere. Fortell den videre. Her er brevet jeg har fått høflige «nei takk» til fra alle norske riksaviser. Det er ille at ikke politikere kan samarbeide med folket mot mafiaen. Norske politikere burde spørre seg selv: Vil vanlige folk som røyker marihuana kjøpe av mafiaen eller av staten? Vil vi som røyker at pengene våre går til våpen istedenfor skoler?

På dette bildet ser du ikke mafiaen levere kokain i Akersgata. Rundt hjørnet står det heller ikke en speedfrik som bestemte seg for å knuse kokain grevet til den første journalisten han møter på vegne av kompisens hans som lever i et fredelig marihuana kollektiv etter at han leste om dette i Gateavisa.

Kjære Norge

Jeg er en nederlandsk mann som har jobbet og bodd i Norge nå i mange år. Jeg har egentlig ikke noen interesse i å skrive dette annet enn at jeg kanskje vil føle meg ferdig med å irritere meg over saken.

Jeg er en utdannet businessmann i trettiåra. Jeg har kone og to nydelige sønner i barneskolen. Og jeg røyker marihuana så ofte jeg vil. Som for eksempel nå, mens jeg skriver dette. At marihuana hemmer tenkning er en myte. Den endrer den, absolutt, ellers hadde jeg ikke røyket, men du blir ikke dum. Bruker du marihuana riktig kan du til og med bli smartere. Jeg skrev mye av mastergraden min i økonomi høy, og ser frem til å ta doktorgrad. Jeg jobber med sjefer i næringslivet, og mange av dem kunne godt ha tatt seg en blås og kanskje blitt mer reflekterte og bedre ledere. Ledere kan fort bli for oppgaveorienterte, og blir da fort sjefete. Og da kan marihuana være bra.

Norsk narkotika og rusmiddel lovgivning hindrer imidlertid muligheten for å kunne foreslå noe slikt til den rette personen.

Den samme lovgivningen står også i veien for en åpen holdningsendring i den norske befolkningen. Det er ubehagelig for oss som liker å ta en blås at det er ulovlig. Og det er ingen grunn til at vi skal føle dette ubehaget. Samtidig virker det hele så tåpelig fordi den nåværende narkotikapolitikken gode intensjoner har dårlige konsekvenser.

Forbudstankegang er ikke hensiktsmessig. Oslo har flere tenåringer som prøver hasj enn Amsterdam. Når det gjelder heroin ser man samme effekten, Oslos overdoser er langt flere enn Amsterdams. Forbud går alltid først og fremst ut over brukere. Fordi prisen og kvaliteten på stoffet går ned. Men det virker som om de eneste personene som

vil innrømme dette i Norge er frikere og/eller folk i underholdningsbransjen. Forskere? Noe som egentlig burde ha vært en storm ser ut som en lett bris. Hvem er det egentlig som tjener på at det hersker så stor stillhet om temaet? Brukere taper fordi det er ulovlig. Samfunnet taper fordi politikken effekt på ungdommen er invert, og fordi politiet må bruke ressurser på å håndheve unødvendige lover. Det virker som den eneste positive effekten er følelsen av å være «god» og «rettvitende» hos den moralistiske eliten. Men disse gode intensjonene gir ikke gode konsekvenser for noen andre. Det er «fairly well» dokumentert.

Ok, men kommer ikke samfunnet til å endre seg til det verre på grunn av legalisering? Vil ikke arbeidsmoralen synke? Vil ikke sosialdemokratiet rakne? Svar: Marihuanalovgivning i Nederland fremstår helt irrelevant for andre områder enn marihuanalovgivning. Hva angår arbeidsmoralen, kan jeg opplyse om at en marihuanarøykers eneste demoraliserende effekt, er fordommene man møter hos kolleger som er enige med politikerne.

Jeg lettet på sløret til en oppdragsgiver en gang, og han oppga min marihuanavennlighet som eksplisitt grunn til å takke nei takk til fortsatt samarbeid. Jeg forblir derfor anonym inntil marihuana blir lovlig. Det er ikke noe problem; jeg ser ikke ut som en hasjrøyker og har ikke kontakter som henger i kriminelle miljøer. Dere nordmenn ser bare de «kriminelle» hasjrøykerne fordi hasjrøyking er kriminelt. Tygg på den!

Med hilsen

Eric Van Der Puffert

1 års pappapermisjon

Debatten om lengden på fødselspermisjon har gått en høy gang i mediene en tid. Spørsmålet dreier seg stort sett om hvor stor del pappa skal få, på bekostning av mamma sin allerede lovfestede/opparbeidede permisjon med lønn. For oss i Miljøpartiet De Grønne i Oslo virker denne debatten smålig og fantasiløs.

Hvor er alle fedrene som burde kreve mer tid sammen med barna sine? Og ikke minst, hvor er barnas talsmenn?

Hvis barnas første leveår er så viktige for fremtidig utvikling, så burde pappa få like mye tid sammen

med barna som mamma. MDG i Oslo mener at hvis mor har opparbeidet rettigheter til et snaut år med lønn, så burde jo far ha opparbeidet den samme rettigheten i likestillingens navn.

Ingen skal tvinges til å ta ut permisjon, men om foreldre fikk en økonomisk mulighet til å være hjemme minimum to år med barna sine, ville alle tjene på det.

- Barna ville få mer tid sammen med begge foreldrene.

- Foreldrene kunne bekymre seg mindre om tidsklemma

- Barnehagene kunne spare et årskull.

MDG i Oslo er overbevist om at hvis barna ble spurt, så ville de velge å være hjemme sammen med foreldrene. Og når ting skal vektlegges, burde vel barnas oppvekstvilkår veie tyngre enn foreldres karrierebehov.

Morten Svensson

Talsmann for MDG i Oslo

TO FULLE MENN

Christopher Nielsens såpeopera for viderekommende narkomane (skrevet rundtbroren Joachim "JOKKE" ssanger)

ble vist på Torshovteateret i Oslo på vårparten i år. Mange trapper tok det før man kom opp og fikk seg en øll. Denne kunne man med medfølgende smil fra leberne og øynerne til både bilettør og personal bringe med seg inn i selve teateramfiet Soria Moria. En liten nærhet for publikum til myten om Jokke. For meg og mitt følge handlet det om at et teaterskuespill i musikalsk form skulle oppføres for en bortgåen venn. Vel inne i amfiet ser vi at vi så å si er en del av scenen. Skikkelig intimteater. Sofaen hvor handlingen skulle foregå sto midt blant publikum. Etter noen minutters forløp kom første skuespiller inn, satte seg i sofaen og star-

tet dialogen. En heller morsom en. Plutselig drar han mikrofonen opp av lomma, og et gitar-riff med volum ut av helvete sprer seg i salen. JOKKES VERDILØSE MENN er i gang.

Det veksler mellom dramatisk, men morsom dopsjargong og Jokkes rocka musikk. Petter Baarli, Petter Pogo og

Kula står for instrumentene. Skuespillerne står for sangen. Det rocker skikkelig når musikken er i gang, og latterkulene runger tidvis gjennom salen når den ikke er det. Publikum er fullstendig med - når man ser seg rundt ser man at de fleste synger med hva lungekapasiteten er god for.

Dette er noe av det beste undertegnede har sett på en scene noengang, uansett genre. Spørsmålet er bare: Når kommer CD'en med musikk og stemmer fra teaterstykket? Skål og vel overstått!

Atle Waage

Vilt anarkoportrett

Den norske billedkunstneren Tristan Falch (f. 1965) har malt verdens første paparazziportrett av vår egen statsminister, Jens Stoltenberg. Han donerte det like godt til Gateavisas redaksjon, så nå lyser det opp veggen i redaksjonslokalet i tillegg til at du kan beundre det på baksiden av dette nummer av Gateavisa.

- For å få muligheten til å portrettmale en maktperson, skal man egentlig smiske seg frem til oppdraget, forklarer Tristan Falch.

- Hvis man da ikke er veldig bevisst at det er nettopp det man gjør, smiser altså, setter det preg på bildet. Bare se på Vebjørn Sands portrett av Rimi-Hagen. Det var så servilt og selvydmykende at det ble slaktet i VG. Sand prøvde liksom å male Rimi-Hagen etter hårene, sier Falch, - og da blir det jo på en måte ikke helt ekte.

Han forteller at han bare fikk et vilt innfall om å male en statsminister. Men en helt ny vri. Han har selv funnet

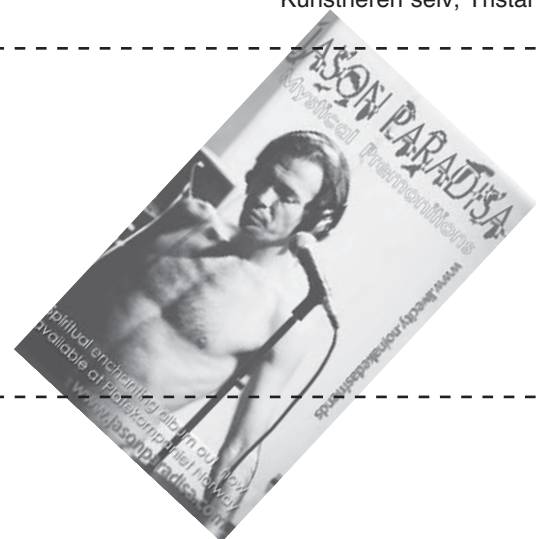
opp genren "paparazziportretter". En dag holdt Jens en tale på en offentlig plass, og da fotograferte paparazzimaleren opp en hel filmrull på ti minutter. Deretter malte han et portrett i olje basert på et av fotoene. Statsministeren vet ikke engang hvem kunstneren er...

- Jeg håper folk forstår anarkismen i mine gjerninger: jeg bryter med normer og regler om hvordan ting skal gjøres. Det kommer flere paparazziportretter fra min hånd, sier Tristan Falch. Kunstmaler og fotograf.

Kunstneren selv, Tristan.

Gateavisas superselger og rock'n'roll-gigolo Jason spreller videre. Ved årets Storåsfestival kunne han observeres nakendansende på åstoppen. Kundalini-Bruce Lee-pornografi med mening i. For festivaldeltakerne ble det spenning hver morgen: Skal Jason bli svimmel og falle utfor stupet? Folket så og de undret seg, men ble gang på gang skuffede: Jason falt ikke. Han holder fremdeles balansen på den ørsmale grensen mot galskapen. Byoriginalen er derfor igjen å se i Oslos gater med Gateavisa flagrende i alle retninger. Gigolo Life. "I'm a horny horse looking for intercourse! Pushing with love's force, to break all your doors only to enter your heart!" Kjærlighet på jord!

"...men Hjelme best."

Forleden tilbragte jeg en helg på et flott og ganske nytt konferanshotell. Der var det orden på tingene, flott arkitektur, pertentlig renhold, røyking strengt forbudt. Store, lyse og tilsynelatende luftige rom. Likevel var det konstant dårlig luft, og vi satt og frøs i trekken fra ventilasjonsanlegget hele helgen. Å komme ned på Hjelmsgate etterpå var en lettelse på alle vis, særlig innneklima-messig. Til tross for heftig røyking og måtelig renhold kjentes luften mye bedre der. Ble det for tett var det bare å åpne vinduet litt, så ble det straks bra.

Hvorfor er det sånn? Skulle ikke nye, moderne bygg med allslags teknologi gi behagelig innneklima? Vel, i teorien ja, men erfaringen viser at det stikk motsatte oftest er tilfelle.

Norge er fullt av flotte moderne bygg der folk plages av dårlig luft, og noen blir direkte syke. Det Norske Teateret, Kommunegården i Sandvika er to eksempler jeg selv kjenner til. For ikke å snakke om det nye Universitetsbiblioteket på Blindern. (Og så venter jeg i jspenning på å høre hvordan det fungerer i det påkostede prestisjebygget Operaen...) Hva er det som gjør det? Disse byggene er tette som hermetikkbokser. Det er for at de ikke skal lekke varme. Vi må spare på energien. Luften vi trenger må komme inn gjennom avanserte ventilasjons-

anlegg. Dette er flotte greier som i teorien skal gi oss frisk luft og behagelig temperatur på økonomisk vis. Men hvor mange steder fungerer det sånn? Vet du om noen?

Det som skjer er gjerne at man kjøper anlegget på redusert styrke for å spare energi/penger. Da sendes den samme brukte luften rundt og rundt. Inni ventilasjonskanalene samles det stadig mer støv og ubestemmelig guff. Derfor skal kanalene renses jevnlig. Men vi må jo spare, så det kan ikke bli i år (heller). I tillegg til at moderne bygg er tette inneholder de også masse rart av bygningsmaterialer - lim, maling, plast og mye annet. Dette gir avgasser i mange år etter at bygget er ferdig. Lufta er konstant dårlig, det eneste som hjelper er å sette opp vinduer, der det fortsatt er mulig. Mange steder er det ikke det. I teorien er det jo ikke nødvendig... Uansett om anlegget går på hel eller halv styrke så greier det å skape trekk. Folk fryser. Nå har man holdt på med dette i så mange år at ingen kan ha unngått å oppdage at ventilasjonsanlegg sjelden fungerer som ment.

Jeg tok en telefon til en institusjon som utdanner arkitekter og spurte hvorfor de stadig driver med dette? En amanuensis eller noe var helt enig, dette

er et stort problem. Men det var nå ikke arkitektene sin skyld, nei. De var ikke ansvarlige for ventilasjonen, den var det ingeniørene som hadde skylda for. Nemlig. En telefon til et sted som utdanner aktuell type ingeniører førte til en samtale med en annen amanuensis som også var helt klar over at dette var et stort problem. Men det var ikke ingeniørene som hadde skylda, nei. Det var arkitektene som tegnet så kronglete bygg at det var umulig for ingeniørene å tilpasse velfungerende ventilasjonssystemer... Så det så.

Mens ingen har ansvaret plages folk på de tusen arbeidsplasser. Hjemme får de fleste fortsatt lov til å bestemme selv om de vil sette opp vinduer, stenge av vifter osv. Folk som av en eller annen grunn må oppholde seg i institusjoner kan ikke velge. Viftene går, sprer dårlig luft, trekk, og lager ofte også ubehagelig støy.

På Hjelmsgate er man spart for slikt. Huset er gammelt, og gamle hus puster. Ok, kanskje litt trekkfullt, men denne typen trekk er mer til å holde ut. Etter hvert som det pusses opp i huset forsvinner antagelig noe av denne kvaliteten. Mye rart er gjort for å holde på varmen, isolering med både isopor og Glava, bla. Helt tett vil man aldri få det, og det er

minst like bra. Folk har forskjellig følsomhet, noen er veldig plaget - mens andre ikke merker stort. Kan man gjøre noe når man er nødt til å oppholde seg i bygg som gir hodepine, dårlig konsentrasjon, trøtthet, irriterte øyne og luftveier, samt har en evig plagsom dur gående fra lufteanlegget? Tja, på jobben kan du jo slutte, hvis du tror du kan finne en annen jobb med bedre arbeidsforhold... Skolen kan man jo og i teorien slutte på, men... Er du innlagt i helseinstitusjon eller sitter i fengsel har du ikke mye du skulle sagt... Men en ting kan og bør vi alle gjøre. Klag. Si i fra at du er plaget av ventilasjonen. Skriv brev til ledelsen.

De fleste orker ikke, og lider i stillhet. Men det å si ifra er faktisk det eneste vi kan gjøre. (I tillegg til å dytte filler og annet inn i ventilene, lykke dem så godt vi kan med plast, strikk, tape og annet som måtte egne seg. Men dette er provisoriske halvveis-løsninger som vi ikke burde være nødt til å holde på med.) Sier mange nok ifra vil vi få bedre løsninger på sikt. Og det trengs.

Fra Spisestedets kokebøker

Sommerlig nøttekake med tranebærsaus

- Ingredienser**
2ss olivenolje
700g blandet sopp(gjerne ville)grovt kuttet
1 bunt vårløk, fint kuttet
2 hvitløkfedd, fint kuttet
3cm ingefær, fint kuttet
1 rød chili, fint kuttet
2ss mørk soyasaus
1 lime, skall fint kuttet og juice
225g ferske brødsmuler
100g cashewnøtter, fint kuttet
3ss grovt peanøttsmør
4ss mel, siktet
2ss koriander, fint kuttet

Fremgangsmåte
Forvarm ovnen til 180°. Kle en literform med bakepapir og pensle med olje

Varm oljen i en stekepanne og stek soppen i 7-10 min., til den er gylden og myk.
Tilsett vårløk, hvitløk, ingefær og chili og varm i 3-4min til. Tilsett så limeskall, limejuice og soyasaus og varm videre i 1 minutt.

Legg brødsmuler og cashewnøtter i en bolle. Ta soppmiksen av plata. Tilsett peanøttsmør sammen med mel, koriader og krydder og bland godt.

Ha blandinga i formen og press godt sammen
Stek i 50 minutter. Skjær i skiver og servør med tranebærsaus, ris og en grønn salat

Tranebærsaus

- Ingredienser**
2ss olivenolje
2 rødløk, fint kuttet
1 rød chilli, fint kuttet, uten frø
1 hvitløkskløft
125g tranebær
125 sukker
225ml rødvin
150 grønnsakskraft
1 ss soyasaus

Fremgangsmåte
Surr løk, chilli, hvitløk og tranebær i 15 minutter. Rør av og til
Surr til tranebærene popper.
Rør inn sukker og vin og kok over svak varme i 10 minutter.
Bland inn kraft og soyasaus.
Smak til med salt og pepper

Blåbærkrem

- Ingredienser**
500g soyayoghurt
2-3ss lønnesirup
550g blåbær
50g rårørsukker
Vanilje fra _ vaniljestang
1dl vann

Advokadohummus

- Ingredienser**
250g ferdig kokte kikerter
2 fedd hvitløk
1 stor moden avokado
1/5ts sukker
1dl soyafløte(kan erstattes med vann)
Juice av en stor saftig lime
Håndfull fersk mynte

Fremgangsmåte
Ha kikerter og hvitløk i en mattilbreder
Mos veldig fint. Ha i 1dl fløte og mos videre til massen blir myk og fin

Ta ut advokadokjøttet og mos med en gaffel.
Ha i mattilbrederen med sukkeret og bland godt. Blandingens skal være myk, ikke stiv, så hvis den er stiv, bland inn litt mer vann.

Bland inn limejuice, mynte og smaksett med salt og pepper. Dekk til og kjøøl ned til den skal brukes. Serveres på ristet brød eller loff.

Fremgangsmåte

Coulis: ta 250g blåbær, sukker, vanilje og vann og kok opp og småkok i 5 minutter. Ta av plate og avkjøl. Ha det hele i en mattilbereder og purre. Sil purren gjennom et dørslag.

Slå inn lønnesirupen i yoghurten. Del halvparten av bærene på 4 glass Hell over halvparten av coulisen og dekk med yoghurten.
Topp opp med resten av bærene og coulisen.

Egypt

Djevelsk eventyr i... Satanens hode!

Noen få kilometer fra turistkonglomeratene Taba og Nueeba, stappet mellom Saharas tørre land og det røde havet, ligger på et smalt nes campingplassen *Ras el Satan*, Satanens hode på arabisk.

Til tross for det de fleste som blindt tror på Bibelens Gud og hans ord ville tro, skyldes ordet ikke alt som finner sted der. Selv om situasjonen ikke uten grunn kan skape sterke assosiasjoner med onde begjær og utsvevelser, skyldes navnet formen av holmen som er dominerende i landskapet. Stedet egner seg for en god del *fristelser* for en billig penge.

Først og fremst fins det mye natur-elskere kommer i godt humør med. Dykking og snorkling i det som sannsynligvis er verdens rikeste og vakreste sjøbunn er et must, noe man må prøve før avgangen fra denne verden minst en gang. Utover det har man mulighet til å gå lange turer i Roxy-området i ørkenen, som ligger kun et steinkast unna. Har du husket å ta med fjellsko, er det bare å velge noen av de nærlig-

gende, utallige fjelltoppene Sinai byr på, og sette avsted. Er dette fortsatt for lite, kan du ta deg en tre dagers safari i hjertet av ørkenen og oppleve ekte beduinliv for 250 kr. Si ifra til folka i resepsjonen og de skal ordne alt for deg.

Er du lei av fysisk aktivitet, eller trenger du en pause fra den, er det fortsatt mye du kan kose deg med. Og her er det snakk om ting som er alfa omega i gateavistenes livsstil: urter, god mat, gitar og bål. For 50 kroner får du en fire-retters middag med fersk tunfisk, salat, pommes frites og brød. Lokalprodusert skunk kostet oss 15 kr. grammet, men kvaliteten var ikke så imponerende, kanskje litt verre enn god norsk produksjon. Personalet er alltid behjelpelige med sånne greier og politiet pleier ikke å legge merke til

det, så lenge de tar bakshish («gave») fra selgerne. I tillegg fikk vi litt opium i gave. Skal du prøve, da anbefales det å gjøre det før sengetiden i natteroen, gjerne i senga med noen du stoler på og er glad i, fordi sterke visjoner kan forekomme.

Det ble også konsumert mye øl og sprit, men husk at dette i Egypt selges i et fåtall utvalgte butikker, i likhet med i hjemlandet. Den nærmeste ølbutikken ligger i sentrum av Nueeba-byen. I motsetning til hjemlandet er den åpen helt til kl. 22 hver eneste dag og bilturen dit skal koste deg 30 kr. tur/retur.

Miljøet preges av en overrepresen-tasjon av israelske turister. Det hand-ler om folk som ikke passer godt inn i det israelske samfunns paranoia. Miljøaktivister, kunstnere, intellektu-elle, kvasi-hippy damer i 30- eller 40-årskrise fra jødedommens omstridte land er å møte der. Allikevel: Vær klar over at de kan virke litt mistenksomme og kalde mot folk som kommer fra nasjoner med sterkt rykte for antise-mittisme, altså libanesere, grekere... En annen velrepresentert gruppe består av nord-amerikanere fra de liberale kyststatene som gjerne har vært innom Frisco og Berkeley. Bortsett fra dem er det en god del sekulære egyptere som tar turen dit - studenter fra Kairos ame-rikanske universitet, folk fra teater- og

filmeliten, vestutdannede ingeniører m.fl. Men de som virkelig vil forbli uforglemmelige er sesongarbeiderne fra Sudan og Eritrea. Du kan stikke innom i turistbutikken for en pakke røyk, hilse på dem bli sittende ved et bord med brød, bønner, suppe og te og diskutere alt fra verdenspolitikk til menneskeskjebne i timevis.

Har du allerede kjent reisefuglen i maven, er det bare å ta fly til Kairo og så buss videre til Nueeba fra Togman-stasjonen. Bussturen tar ca. 7,5 timer, noe som skyldes de utallige kontroll-postene underveis. Har du ikke noe gris i skogen, er det ingenting å være redd for. Så det beste hadde utvilsomt vært å la hampnen vente på deg der... Den beste perioden er mellom januar og mars, da temperaturen ligger stabilt mellom 25 og 30 grader. Terminen mellom juni og august er tvert om bare for de som er født og oppvokst i saha-risk klima.

Du skal be busssjåføren droppe deg der etter bussen har kjørt fra Taba. Du vil få bo i en hytte på stranda for noe mellom 15 og 25 kr. Og ja, husk å hilse til alle folka i resepsjonen fra Chris da Greek;-)

Chris da Greek

Fra en fattig jævels kjøkken

Rekepilaff

Ingredienser

3 ts karrapulver etter eget ønske
1 løk
200g ris
4dl kraft eller vann med 1 buljongterning
150g ferdig rensede reker
1 rød chilli (evt 1/3ts chillipulver)
og eventuelt hvis du har:
en håndfull frosne erter.
Fersk urt (helst koriander, evt bladpersille
el. basilikum)
Sitronbåter

Fremgangsmåte

Stek løk og karrapulver i 4-5 minutter
til løken blir myk. Ha i ris og bland.
Ha i kraft og kok opp.

Legg lokk på pannen og sett varmen ned.
La det putre (småkoke) i 12-15 minutter.
Smak til med salt og pepper.

Skrub av varmen og ha i reker, erter og
chili.
Legg lokk på pannen og la stå i 5 min.

Fluff risen opp med en gaffel og krydre
hvis du ønsker. Ha over krydder og sitron-
båter. Server med brød.

I skapet

Det er nødvendig i ha en del ingredienser
i skapet, så man kan bruke litt av gangen.
Det blir jo litt dyrt hvis en skal kjøpe inn alt
krydder, mel, olje og lignende til hver rett.
Jeg har derfor satt opp en liste over saker
jeg har stående i mitt skap:

Hvetemel, maismel, havregryn, ris, gule
erter, grønne erter, tørkede bønner, sukker,
salt, pepper, rapsolje, krydder

Kjøleskap:

Melk og egg

Frys:

Erter, spinat og kuttete urter som bladper-
sille, basilikum, koriander med mer

Hvor? Hva? Innkjøp av råvarer

For å kunne leve billig er det veldig viktig
å handle der det er billigst. Hvis en bor i
en større by, vil en kunne finne mange av
ingrediensene i oppskriftene billigere i en
innvandrerbutikk. Her er det tatt det forbe-
hold at maten skal koste under en tier uan-
sett hvor i Norge du bor. Vel, nesten i hvert
fall: Reker, ris, gule erter, grønne erter,
tomatboks, hvetemel, maismel, havregryn,
sukker, salt, pepper, rapsolje, melk, egg,
frosne erter, frossen spinat, urter, løk, bul-
jongterninger.

Skriv inn

Har du oppskrifter du vil ha på trykk, spørsmål
eller kommentarer?

Vi er interesserte i å høre fra deg. Send et brev til
Gatemat@yahoo.no

Spisestedet vegetarcafé

Man-ons: 14 – 21
Tor & fre: 14 – 20

Hjelmsgate 3
0355 OSLO

Obs! Det går an å bruke Spisestedet som
utstillingslokale. Vi hadde nettopp en stor
billedutstilling i forbindelse med boken "Tre
Grep og sannheten". Ta kontakt på telefon
22690130.

Helt gonzo-mat

Finka de lux

1 pk. Lumgemos (400 gr.)
1 tomat
8-10 skiver agurk
noen fedd hvitløk
1 chilli
Masse margarin
Poteter-så mange du orker

Først og fremst: Finka er siddismål for
lungemos. Så er det avklart.

Fremgangsmåte: Klask en god klatt
smør i jerngryta eller steikepanna.
Jerngryte er å anbefale. La den smelte
og bli brun. Skjær lungemosen i skiver
og la den frese sammen med smør-
ret. Mens lungemosen smelter sammen
med smøret skjærer du tomatene i tynne
båter, finhakker agurken og skjærer
chilli og hvitløk i tynne skiver. De to
sistnevnte går oppi gryta med en gang.
Tomat og agurk skal bare i panna eller
gryta det siste minuttet. Kokt potetene
har du selvfølgelig gjort allerede.
På tallerkenen: Mos potetene, med eller
uten skall, og hell lungemosen over.
Slik fungerer mosen også som saus.

Chilli con carne

-til 5 personer

1/1 kg kjøttdeig
10 bokser assortert brune og hvite kid-
neybeans
3 bokser grovhakket tomat med hvit-
løk
2 røde løk
6 chilli

Brun smør og stek kjøttdeigen. Finhakk
løken og skjær chillien i skiver. Hiv det
i gryta med tomatene. Rør om. Tilsett
bønner litt etter litt mens du rører
innimellom. La det småkoke i ti minutt.
Sett deretter i kjøleskapet til neste dag.
Varm opp og server. Nam-nam.

Kjøttkaker a la syden

1/2 kg kjøttdeig
1 finhakket chilli 3 finhakka fedd med
hvitløk
1 finhakka løk
salt
pepper
2 egg

Bland alt i en bolle med mixmaster
eller med hendene. Stek på medium
varme i 20 -30 minutt tilsammen. Lag
brun saus og kok poteter. Middagen er
ferdig og smaker etter rett tilberedning
foretrefelig.

Spagehetti med tomatkjøtt- saus

1/2 kg kjøttdeig
3 chilli
1 paprika
1 løk
8-10 finhakka sort oliven uten stein.
7 champignon
2 bokser grovhakket tomat med hvit-
løk
halvt glass tomatpure

Stek kjøttdeigen mens du kapper opp
grønnsakene. Hiv alt, minus oliven,
oppi når kjøttdeigen er stekt. Tilsett
grovhakket tomat og purre. Kokes i 15
minutt samtidig som spaghetten koker
sine respektive minutter. Når det er et
par minutt igjen tilsettes oliven. Noe for
den kresne gane.

Lys lapskaus med røkt kjøt- tpølse

1 kålrot
en selleristang
litt sellerirot
4 gulrøtter
1 purre
1 løk
8 poteter
4 røkte kjøttpølser
2 ts buljongpulver

Skjær opp alle grønnsakene. Ha dem
oppi gryta sammen med vann og bul-
jong. La det koke i ca 3 timer. Tilsett
pølsene når det er 10 minutt igjen.
Snadder. Best dagen derefter. Tilsett
salt og pepper etter smak.

Pizza og hamburgere

Fås kjøpt billig nok i butikken.

Atle waage
alias
Captain Cook

Norsk Narkotikapolitiforening prøver å knuse Body Shop

At politiet blander seg i politikk er et tydelig tegn på et udemokratisk demokrati. Politiet skal håndheve den til enhver tid gjeldende lov - ikke hindre, påvirke og manipulere politisk forandring.

casperdinapoli.blogspot.com

I Norge bedriver politiet ikke bare skjult politisk aktivitet, de har til og med stiftet en egen forening - Norsk Narkotikapolitiforening - som er en politisk aktør som kjemper for å opprettholde narkotikalovgivningen som den er. Norsk Narkotikapolitiforening har jo åpenlyst en eksistensiell interesse i at narkotikapolitikken forblir som den er. Det blir som at Norsk Homofilpolitiforening for noen ti-år siden skulle arbeidet politisk mot avviklingen av homofili-forbudet vi tidligere hadde.

Norsk Narkotikapolitiforening - NNPF - har både i Haugesund og Bergen spredt konkurransepåvirkende vranglære til ungdommer. Norsk Narkotikapolitiforening viser i denne saken sin fullstendige mangel på kompetanse, eventuell overlatt vranglære. Det er vesentlig forskjell på hamp og hasj, noe jeg antar er klart for de aller fleste nordmenn. Når man er ansatt i Norsk Narkotikapolitiforening er man inkompetent hvis man ikke kjenner denne forskjellen.

Foredlede hamp-produkter uten THC er fullt lovlig, og Body Shop er en legal aktør med legale salgsvare. Hasj er riktignok ulovlig. NNPF forteller tydeligvis ungdommer på disse informasjonsmøtene at det er hasj i produktene til Body Shop. Dette setter naturligvis konkurrentene til Body Shop, for eksempel Vita og Esthetique, enormt pris på.

Enten er Knut T. Grini, NNPF Hordaland-styrets nestleder, direkte uintelligent, eller så bør NNPF granskes for korrupsjon. Har sentrale aktører i NNPF økonomiske interesser i konkurrentene til Body Shop? Har de økonomiske interesser i smugling og omsetting av narkotika? Norsk Narkotikapolitiforening har i strid mot demokratiske spilleregler fått lov til å påvirke narkotikapolitikken siden 1991.

**Se også artikkel i Bergensavisen:
www.ba.no/nyheter/article3678622.ece**

Politiet bruker ressurser på å advare mot kosmetikkprodukter. Har de fått aksjer i Body Shops konkurrerende sminkeprodusenter, siden de er så ivrige etter å stoppe salg av helt lovlig varer?

Frikanalen snart på lufta

Den åpne kanalen "Frikanalen" starter TV-sendinger i september!

Når kommer Frikanalen på lufta?

Selv om vi er hardt presset på tid, ser det likevel ut til at vi skal klare å holde tidsskjemaet, slik at vi er på lufta i høst, forhåpentligvis i løpet av september, slik konsesjonen forutsetter, sier daglig leder Finn H. Andreassen. Vi ble litt forsinket på grunn av ankeprosessen i departementet, som satte oss fire-fem uker tilbake i tid med hensyn til så vel finansiering som beslutningsprosesser, men vi tror vi skal klare å nå målstreken som forutsatt.

Er finansiering i orden?

Kulturdepartementet har bevilget 2,5 millioner kroner til drift av Frikanalen de neste to årene. I tillegg har Institusjonen Fritt Ord gitt 250 000 kroner i støtte til tv-kurs. Det gjenstår fortsatt et behov for 2,25 millioner kroner til den tekniske investeringen før Foreningen Frikanalen kan si seg helt fornøyd med finansieringen, men statstilskuddet til driften var den første og viktigste forutsetningen for etableringen av kanalen. Spesielt gledelig er det at departementet gir oss mulighet til langsiktig planlegging fordi de har lovt oss en tilsvarende driftsstøtte også neste år, sier styreleder Ernst Larsen.

Når kan man begynne å sende inn video?

I august. Vi må komme skikkelig på plass i lokalene i Nydalen og få maskinparken til å spille. Dette kommer vi tilbake til på nettsidene rett over sommerferien, så vennligst smør dere med tålmodighet alle dere som har materiale klart.

Hvilke tekniske krav stilles til innslagene/programmene?

Helst vanlig "broadcast-kvalitet", men vi kan håndtere de fleste formater. Vanlig DV er det som nok er mest gjengs, men som sagt, vi kan konvertere det meste når det blir aktuelt.

Hvordan blir sendetiden fordelt?

Frikanalen har sendetid fra 12 - 17.30 de første to årene. Fra 2011 vil kanalen ha sendetid 24 timer i døgnet.

14. mai var det styremøte i Frikanalen hvor et programråd bestående av 11 personer ble utnevnt. Programrådet valgte Astrid Thoner fra Voksenopplæringsforbundet som leder. Nestleder ble Aagot Rokne fra organisasjonen 400meterkunst på Voss. Dermed har to kvinner tatt styringen i programrådet. Programrådet har hatt en viktig oppgaven med å fastsatt sendetiden for de forskjellige kategoriene på Frikanalen, og bestemte seg for at "Religion/livssyn" får starttid klokken 12.00 på alle dager, mens kategorien "samfunnsmessige interesseorganisasjoner" og "kultur" kommer til slutt i sendeskjemaet.

Det er opp til produsentene av TV-innslagene å bestemme hvilken kategori deres innslag hører naturlig inn under i sendeskjemaet, og den enkelte bidragsyter må selv reservere tid i sendeskjemaet for sitt stoff.

Sendskjema alle ukens dager:

Kl. 12.00: Religion/livssyn
 Kl. 12.30: Åpen kategori (enkeltpersoner og stoff som ikke lar seg kategorisere)
 Kl. 13.00: Andre (skal fange opp de kategorier som faller utenfor rubriseringen)
 Kl. 13.30: Velferdsorganisasjoner
 Kl. 14.00: Minoritetsorganisasjoner
 Kl. 14.30: Solidaritet- og bistandsorganisasjoner
 Kl. 15.00: Beredskapsorganisasjoner
 Kl. 15.30: Barne- og ungdomsorganisasjoner
 Kl. 16.00: Idrett
 Kl. 16.30: Samfunnsmessige interesseorganisasjoner
 Kl. 17.00: Kultur

Les mer på www.frikanalen.no

Tidsskrift for kulturelle endringer

Norges største autoritet på alternativkultur, det klassiske tidsskriftet "Vannbæreren", er ute med nytt nummer. Les mer og bestill på: www.vindheim.net/vannbaereren/index.html

Max Stirner og egoismens filosofi

Av Bjarne Benjaminsen

Dersom man setter seg til bords med filosofihistorien foran seg, som en herlig bankett med alle slags forunderlige retter - søte, sure, kraftige, enkle - veldige biffer og biodynamiske salater, alt til din fordøyelse, kan utfallet for smaksorganet ved måltidets slutt egne til å overvelde. Dersom det har vært en riktig god bespisning, henger gjerne ettersmaken ved i lang tid. Den kan til og med ha det med å dukke opp igjen ved senere anledninger, som en plutselig orgasme, f.eks. under neste filosofiske måltid. Max Stirners bok *Der Einzige und sein Eigentum* (Den Ene og hans Eiendom) fra 1844 er en slik enestående kulinarisk opplevelse som setter seg til å krible på ganen ved første smak, og som aldri helt slipper taket på den som først

har våget å innta herligheten. Boka er usedvanlig sterk kost, dens tanker gjennomført til sin provoserende logiske konsekvens, og med et ærlighetens grep om sitt eget verdigrunnlag. Max Stirner er kanskje filosofihistoriens mest inngående individualist - boka hans er kompromissløst tilberedt for å gi leseren den unike opplevelsen av sitt eget *ego*, uten forstyrrende innblanding fra andre smaksloker (så som f.eks sosial samvittighet). Min anbefaling til leserens aftensmat blir derfor Max Stirners store demoniske bok, gjerne med en pipe, et glass vin og en god porsjon selvtillit til. Og denne gang er det ikke nødvendig med bordbønna først...

Det tomme selv

I sin bok *Der Einzige und sein Eigentum* fra 1844 går Max Stirner inn for et originalt syn på selvet. "Selvet", slik Stirner ser det, er noe som går forut for *selvforståelsen*, forut for en *begrepsmessig* identitet. Stirner hevder at "jeg" ikke kan fanges inn ved hjelp av benevninger. Jeg/selvet er alltid noe mer enn hva jeg til enhver tid måtte velge å kalle meg. Når jeg sier f.eks. "jeg er katolikk", "jeg er anarkist", eller "jeg er livsnyster", sier jeg ikke noe om "selvet" (bare om selvforståelsen). Jeg bruker en objektiviserende beskrivelse; jeg taler om subjektet som om det skulle være et objekt. Dette er å se selvet "utenfra", som om jeg ikke *selv* er selvet, som om jeg kan studere meg selv objektivt. I virkeligheten får jeg ikke grep om subjektet på denne måten, for det er nettopp ikke noe objekt. Det kan just ikke studeres objektivt, men tegner seg opp *innenfra*. Selvet er til fordi jeg er

"Alt heligt är ett ban, en boja."
(E&E:"2. Mein Beerkehr":18)

til; selvet er meg. Jeg *opplever* meg selv innenfra, subjektivt. Jeg kan ikke fatte mitt reelle selv utenfra, objektivt.

"Men vem skal även upplösa anden i sin intighet? Han som medelst anden framställde naturen som det intiga, slutliga, förgängliga, allenast han kan också avsätta anden till samma intighet: Jag kan det, envar bland er kan det, vilken som obegränsat jag bestäm-

mer ock skapar, med ett ord...egoisten" (Der Einzige und sein Eigentum, 3 -Die Hierarchie, avsnitt 15)

"...inget begrepp uttrycker mig, intet av det, man anger vara mitt väsen uttömmar mig; det er blott namn." (E & E: III. Der Einzige:15)
"Jag säger. Du er visserligen mer än jude, mer än kristen o.s.v., men du er också mer än människa. Alt detta är idéer, men du är kött och blod." (E&E:3- Der humane liberalismus:12)

"Nå ja, jag betraktar mig icke som något särskilt, utan som den ende. Jag har väl likheter med andra; detta gäller dock för jämförelsen eller reflexionen; i verkligheten är jag den ende, oförliknelige." (E&E:3- Der humane liberalismus:67)

"Jag kan vara filosof, älskare av vishet, liksom jag har Gud kär. Men vad jag älskar, efter vad jag strävar, det finns blott i mina idéer, mina föreställningar, mina tankar: det är i mitt hjärta, i mitt huvud, det är i mig, liksom hjärtat, men det är inte jag, jag är det icke." (E&E:3-Die Hierarchie:46)

Stirner påpeker at man i løpet av livet kan skifte oppfatninger (gå fra å kalle seg "kommunist" til "konservativ", f.eks.) uten at selvet opphører å være det samme. Selvet er det bakenforliggende

all denne selvforståelsen/identifiseringen spiller seg ut på. Å blande sammen meg selv/selvet med en eller annen selvforståelse/objektiverende beskri-

"Jag har byggt min sak på intet."

(Der Einzige und sein Eigentum, innledningens overskrift, og III. Der Einzige:17. avsnitt)

fikse idéer i menneskenes hoder. De er ikke fundert i selvet som sådan, men er tankekonstruksjoner det er fullt mulig å tenke forbi.

Selvet er altså ingenting *spesielt*, det kan ikke gis karakteristika som om det skulle være et objekt. Selvet er "tomhet." Stirners tanke slekter her på en meditatív liknelse: Den buddhistiske vismannen tegner flere tegn på samme ark. Tegnene symboliserer din selvforståelse på forskjellige livsstadier, med alle de meninger og holdninger du klebet ved på de gitte tidspunktene. De er tilfeldige utsnitt av din skiftende moralske identitet på livets vei. En linje gjennom tegnene representerer således din personlige utvikling over tid.

Hva er det her som er *deg*, det ultimate selvet? Foreløpig siste tegn, kanskje? Men i så fall har du aldri tidligere vært deg selv, og ingen kontinuitet i din personlige utvikling kan eksistere. Et annet godt forslag er at du er selve papiret det tegnes på. Ditt egentlige jeg, ditt selv om du vil, er papiret som "fanger opp" alle tegningene, *bakgrunnen* for dine ulike meninger og væremåter

etterhvert som de utspiller seg.

Liknelsen uttrykker et bilde av selvet i ro. Stirners fremstilling av selvet beror også på en slik forståelse av selvet som noe som *er*, som forblir tross forandring. For å gjøre plass til selvets mangfoldighet i uttrykk, utlegges det som en tom essens. Selvet er en tomhet hvor utallige selvforståelser kan komme til uttrykk.

Egoisme

For Stirner blir den naturlige videreføringen av hans filosofi om selvet en form for *etisk egoisme*. I og med at ingen moralske påbud påligger subjektet i seg selv, står ethvert subjekt ontologisk fritt til å velge sin egen moralske overbevisning, og til å leve uten en moralsk befatning om ønskelig. Både "staten," "Gud," "menneskeheten," "partiet," "ideologien," "familien" osv. er fikse idéer, advarer Stirner. Jeg har ikke fra naturens side noen som helst plikt overfor disse ideene, dersom jeg ikke selv godtar en slik plikt. Jeg kan selv bestemme hvem jeg vil være, og hvilken moral (om noen) jeg ønsker å omfavne.

Å fastsette selvets identitet i moralske kategorier, er just å definere selvet som om det var "noe spesielt," et objekt (hvilket det ikke er). Du lukker deg selv med en fikse ide av hvem du er. Men jeg er subjekt, ikke objekt. Jeg er meg selv, ikke ideen som (liksom) uttrykker meg.

Det ligger ingen moralske føringer i dette. Det er for Stirner bare en stadfesting av et faktum. Å innse fakta hjelper

en til å mestre livet, til å gjennomføre sin vilje i praksis. En praktisk sans vil derfor unngå å la seg blinde av idealismen (jf. E&E: "1. Die Eigenheit":18).

Fikse idéer

Fikse ideer om egen identitet kan være så mangt. Felles for dem alle er at de knytter en eller annen form for moral eller plikt til seg. Dersom jeg identifiserer meg med den norske nasjonalstaten for eksempel, og (av den grunn) kaller meg nordmann, ser jeg meg selv som tilhørende et fellesskap av nordmenn. Jeg forplikter meg således til et visst ansvar overfor nasjonalstaten Norge og de "norske verdier" den er tuftet på. Tror jeg på Gud Allfader og ser meg selv som Guds barn, er jeg moralsk bundet til å lyde Guds bud. Og dersom jeg ser meg selv primært som menneske, som en del av menneskeheten, slik ung-hegelianerne Bauer, Bauer og Feuerbach (se boksen "Hvem var denne Max?") tenkte seg at en moralsk velutviklet person ville tenke, må jeg underlegge meg selv de bud "menneskeheten" stiller. "Menneskeheten" er imidlertid bare nok en fiks idé, påminner Max Stirner (jf. E&E: §3:"Der Humane Liberalismus":63). Det fins ikke noen faktisk "menneskehet" med særegne krav overfor meg, bare den fikse ideen "menneskeheten" - som jeg slett ikke behøver fastholde. Utenfor tankekonstruksjonenes verden eksisterer mennesker av kjøtt og blod, javisst, men ingen "menneskehet" som sådan. Og jeg har ikke fra naturens side noen som helst plikt overfor *tanker*, dersom jeg ikke selv vedkjenner meg en slik plikt. Jeg kan selv bestemme hva jeg vil søke mot, og hvilken moral (om noen) jeg vil forfølge.

Dette er altså grunnlaget for Max

Stirners etiske egoisme. Jeg har full bestemmelsesrett over mitt eget forhold til moralen. Ingen hellig plikt gis på ontologisk basis, og alle moralsystemer som vil legge min vilje under seg, er bare idealismer.

"Egendomens Egoism ha förlorat det sista, när även "min Gud" blivit meningslös; ty Gud har blott mening, då den enskildes lycka ligger honom om hjärtat, liksom denne blott söker sin lycka i honom." (E&E:§3 Der Humane Liberalismus":2 avsnitt før overskriften "Anmärkung")

Vilje til eiendom

I virkeligheten er vi alle egoister, hevder Stirner. Vi handler aldri dypest sett i strid med våre personlige interesser. Det er meningsløst å si at en person overstyrer sin egen vilje. Når man sier at man egentlig ville det ene, men valgte å gjøre noe annet enten av viljesvakhet eller av moralske årsaker, er jo dette bare et uttrykk for at vi dypest sett heller ikke *ville* gjøre det førstnevnte der og da. Andre interesser enn det rent umiddelbare spilte inn på viljesakten. Alt vi gjør er jo i henhold til vår vilje her og nå. Så angre vi kanskje senere og viljen vår forandrer seg, men vi kan aldri gå utover våre egentlige personlige interesser *her og nå*.

Mennesker som lever etter fikse idéer – er de også egoister? Ja, selvsagt er de det, hevder Stirner. De aller fleste mennesker lever sine liv med nesa pekende mot fikse ideer av alle slag. Disse menneskene er *uvitende egoister* (jf. E&E:"§3 Die Hierarchie":28 og "1. Die Eigenheit":29). De er ikke bevisst på å egentlig handle ut fra egoistiske motiver - derfor henger de seg også lett opp i fikse idéer. Slike folk er altså idealister, men dypest sett er også idealistene egoistiske. En person som er *medvitende* sin egoisme, derimot (en slik som Max Stirner filibom-bom-bom), kan unngå å narre seg selv opp i stry. I stedet for å la seg forville av fikse idéer, kan et slikt individ selv velge og vrake i hva livets mening skal bestå i. Dette gir en uavhengighet man må *oppleve* for å virkelig forstå verdien av.

Det fins ingen moral utenfor oss selv. Det fins ikke riktig og galt dersom ikke du *bestemmer deg* for at rett og

galt skal eksistere. Moralene er menneskeskapt. Idéene er våre tanker, rett og slett: Intet mer, intet mindre.

Hva blir følgen av å tenke slik? Enhver har "rett" til å selv bestemme hva som er riktig. Enhver har "rett" til å bruke all makt som måtte stå til rådig-

"Egendom er något som er mitt!"

("E&E:"2. Mein berkehr":107)

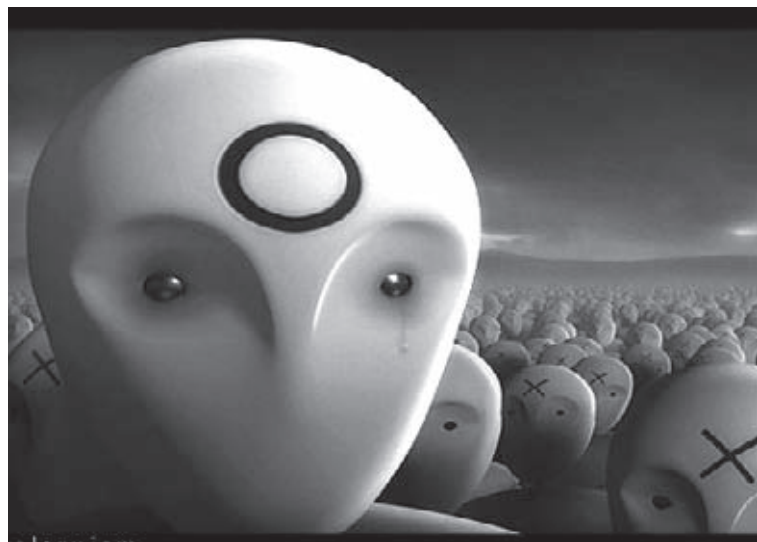
het - for ontologisk gis ingen "rett" utover den subjektive viljen. Reelt sett fins ingen objektiv standard man kan bedømme handlinger etter. I den forstand er det riktig å si innenfor Stirners perspektiv: Den som har makt, har rett (objektivt sett). (jf. E&E: "1. Meine Macht":9).

Men ingen makt i denne verden kan overbevise deg om at det *du* mener er rett *for deg*, ikke er det. Det du vil skal være rett, er rett for deg; du trenger bare makt til å kunne gjennomføre din vilje i praksis. De moralske betnelsene "riktig" og "galt" eksisterer ikke på annen måte enn som begreper hvis mening tilskrives av en subjektiv vilje. I praksis må man riktignok forholde seg til andre menneskers oppfatninger av rett og galt. Den makt andre mennesker har til å tvinge sitt moralsyn over deg, kan du ikke avskaffe med en tankespinn. Det betyr ikke at du, subjektivt, trenger å la deg *overbevise* av deres idéer. I den forstand er det riktig å si: Makt gir ikke rett. Bare overbevisning gir rett. Subjektivt står du fritt til å bedømme alle tanker etter din egen standard (jf. E&E: "1. Meine Macht":6).

Slik lar Stirner moralens rike underkastes den subjektive vilje. Viljen er moralens opphav. Det er du som kan kreve moralen (om ønskelig), ikke omvendt. Moralene har slett ikke makt til å kreve din lydighet, for den er bare tanker. Stirner opphever dermed moralens rike som selvstendig faktor. Maktens rike må man uansett, som menneske av kjøtt og blod, leve med.

Alt hva du måtte ønske, er du etisk sett fri til å gjøre. Det gjelder bare om å *faktisk* gjøre det. Du kan bli ver-

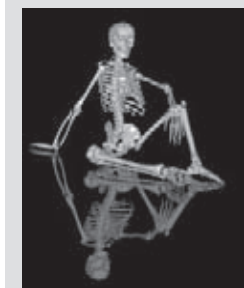
dens hersker med god samvittighet, om det er dette du vil (jf. E&E:§3 Die Hierarchie:76). Ingen "rett" holder deg tilbake fra en slik posisjon, kun makt. Ingen kan ved å argumentere moralsk få deg til å gjøre noe du ikke egentlig vil. I høyden kan slik argumentasjon klargjøre hva du egentlig begjærer, og hvordan du bør handle for å oppnå viljen din. Du har likevel alltid siste ord så lenge du tar deg retten til det. Alt du vil skal være ditt, er ditt om makten strekker til. Moralsk sett er det ditt så lenge du vil det. Det du vil skal være din eiendom, er din eiendom. Altså: Vil du ha en sirupssnipp, så ta den. Men dersom du vil ha vertskapets gjestfrihet, må du kanskje la være å spise alle sirupssnip-pene på en gang. På den måten gjør du vertskapets gjestfrihet til din eiendom. Så er det opp til deg å velge hva som gir deg mest glede, hva du helst vil ha. Gå ut i verden og gjør alle mennesker til din eiendom, om du vil. Kanskje bruker du smil og vennlige ord, kanskje bruker du vold og trusler, men ta det du vil ha! Slik er vi mennesker, ifølge Stirner, de

uvitende egoistene vil bare ikke innrømme det.

Må man ikke gi da, for å kunne få? Jo, ofte er det slik - men jeg tar det jeg vil ha, sier Stirner. Jeg trenger ikke av etiske grunner vente på at du skal gi meg det. Om jeg dog ikke er i stand til, om jeg ikke har makt til, å ta til meg eiendom (på annen måte), må jeg forsøke å få andre til å gi, slik det f.eks. forholder seg med kjærligheten. Da skal jeg lokke og kysse og være snill som et lam, slik at du gir meg hva jeg ønsker. Til syvende og sist er dette også bare en måte å ta det jeg begjærer, med andre

Hvem var denne Max?

Max Stirner var pseudonymet skolelæreren Johann Kaspar Schmidt brukte ved flere anledninger. Schmidt, la oss nå bare kalle ham for Max, var en del av kretsen rundt ung-hegelianerne Ludwig Feuerbach og

brødrene Bauer, en krets hvor også de unge herrer Marx m/Engels minglet. Generelt var ung-hegelianerne opptatte av å trekke den moteriktige hegelianske filosofien i en mer frihetlig og anti-statlig retning. Hegels fremstilling av historien som en kontinuerlig bevegelse mot Sannheten, mot Verdensåndens virkeliggjørelse, gjennom den menneskelige tankes stadi-ge overskridelse av seg selv, tiltalte herrene Bauers & Feuerbach. Men der den (over)modne Hegel mente å

gjenkjenne tankenes/sannhetens virkeliggjørelse-i-verden i statens utvikling mot visse lover og institusjoner i overensstemmelse med det objektivt riktige (lover og institusjoner det ergo blir subjektens plikt å føye seg etter), var ung-hegelianerne i dette idealistiske henseende mindre opptatte av byråkrati og justis og mer av hva som rørte seg i menneskenes hjarter. Plikten overfor staten er ingen objektiv plikt, andre hensyn kan veie langt tyngre enn denne. Ens moralske plikt blir for ung-hegelianerne en plikt overfor menneskeheten. Vi har altså å gjøre med den kosmopolitiske varianten av Hegel.

Max, den brysomme rebellen, fant ut at han skulle slakte sine gode venner, og hele hegelianismen med dem, i verket *Der Einzige und sein Eigentum*. Her kastes alle forestillinger om en "objektiv" tankens & historiens utvikling over bord. Tanker er noe som befinner seg inne i våre små, kloke hoder, gauler Max. De er vel for farsken ikke styrt av objektive lover! Det skulle bli riktig kostelig for svirebrødrene å lese fra disse ustyrlige tankene i ølstua.

(Som kjent prøvde også skjegge-Marx å snu opp-ned på hegelianismen på sitt eget vis, ved å overføre de hegelianske tankene om en objektiv åndelig utvikling til en tilsvarende materiell utvikling. Dette har som vi vet ført til meget forvirring blant folk og fe (nok om det!))

Ca 1800-tallet var for øvrig en god tid for vanvittig ekstremindividualistiske tanker og sentiment, ja i det hele tatt (akk, denne gyldne tid for lykkens pam-filius, dette fabrikklandskapet der menn var menn og massen en skitten forsamling lausgjengere/pakk). Nietzshe, Kierkegaard, Hamsun, symbolismen, Crowley, Steiner osv. Er ikke all senere moralfilosofi (i hvert fall de interessante delene av den) nærmest et slags desperat forsøk på å berge et sosialt aspekt ved menneskelivet uten å miste av syne de sinnssyke innsiktene 1800-tallets frihetselskere kunne by på? Og ekstremindividualisme i sin reneste form finner vi hos Max den glade laks...

midler. Det er en måte å manipulere omverdenen for mine egne mål. Når noen er min kjærlighets mål, gjør jeg ham/henne og dennes elskov til *min* eiendom.

Er det ikke en forskjell på å ta noe med voldelige midler, ved å tvinge sine medmennesker til samtykke, og på å "ta" det man begjærer med vennlige midler? Jo da, det er det nok, Stirner protesterer ikke, men noen egentlig *moralsk* forskjell er det ikke. Det er bare en skilnad i hva jeg ønsker å oppnå og hvilke metoder som passer best til formålet. I alle tilfelle dreier det seg om gjøre det man vil ha til sin eiendom. Og ingenting galt i det.

Frihet

Er det da frihet som er Stirners ideal? Når han kaster alle idealer til siden og sier: Disse er bare idéer jeg kan gjøre som jeg vil med - underlegger han seg ikke da et ideal om personlig frihet?

Max Stirner protesterer mot en slik tolkning. Nei, frihet er ikke mye verdt.

Frihet, hva er det? Er det noen som tror at man kan "ha frihet"? Frihet til hva da? Alt man vil ha, det må man selv ta. Alt man ønsker å gjøre, det får man jo bare gjøre. Å ha friheten til det betyr ingenting; det er å faktisk gjøre det som er viktig. Det er dét jeg vil. Å ha frihet til å gjøre noe jeg ikke vil er ikke noen vits.

Når jeg tar meg en frihet, innskrenker jeg samtidig en annen frihet. Ønsker jeg ytringsfrihet, fjerner jeg leiligheten til å forhindre mine meningsmotstandere i å latterliggjøre meg. Når jeg tar meg friheten til å spytte på kongen, mister jeg anledningen til å stå i den tradisjonelt underdanige posisjonen jeg (og kongen) under andre omstendigheter kanskje setter pris på. Frihet som en rettighet gitt av staten eller noen annen ytre institusjon, er ikke det selvet (Max Stirner i dette tilfelle) ønsker. Stirner ønsker det han ønsker. Den ene begjærer sin eiendom.

Fri--varifrån? O, vad finns det icke för mycket, som låter avskaka sig! Livegenskapens ok, herraväldet, aristokratin och furstarna, begärens och lidelsernas herravälde. Ja till och med frihet från den egna viljans herradöme, egenviljans; den fullkomligaste självförnekelse är ju ingenting annat än frihet, frihet från självbestämmande, från sig själv. Trängtan efter frihet, som någonting absolut, som till varje pris måste förvärras, avhänder oss egen-

heten, självstendigheten, den skapar självförnekelsen. I samma mån jag blir alt friare, desto mera tvång upptornar sig för mina ögon, desto vanmäktigare känner jag mig." (E&E:"1. Die Eigenheit":4)

Stirners argument synes å være rettet mot frihet definert som fravær av ytre tvang. Man kan ikke være fri fra én type tvang uten å la seg undervinge av noe annet. En ideell frihetstilstand, der ingenting tvinger eller gjør krav på deg, hvor ingenting begrenser deg på noe vis, er innholdsløs. Vi kan prøve å tenke oss et befinnende der ingenting bryter mot en selv, der ingenting fins uten egenviljen. Men har ikke også denne tilstanden status av "tvang"? Har vi ikke behov for å bryne oss mot noe annet enn oss selv? Skal man være "fri" fra alt, må hele verden forsvinne. Til slutt må man fri seg fra seg selv (og når intet står igjen må man fri seg fra selve intetheten). Det er svært vanskelig å forestille seg en ideell frihetstilstand på denne måten.

Max Stirner mener seg altså hevet over den fikse idéen "frihet". For Stirner er det selvet selv som gjelder, ikke idealer, verken om Gud eller Friheten, selvet skal måles etter.

Mulighet og nødvendighet

Selvet fremstår "tomt" når vi forsøker å gripe det utenfra. Det *lever* like fullt, det "spiller seg ut" innenfra og virker i verden. Til enhver tid *jeg* er til stede i verden, virker selvet. Selvet er hva det er, dvs jeg er den jeg er. Selvet fins bare i denne subjektive forstanden, jeg har således ikke noen makt utover meg selv til å påvirke hvem "jeg" skal være. Selvet kan ikke være noe annet enn det til enhver tid er, det har ikke mulighet til å være noe annet enn seg selv.

"Man är icke i stand till, vad man icke i verkligheten är; man är icke i stand till att göra, vad man i verkligheten icke gör. Kan väl en starrblind se? Ja, om han lyckas att bli botad från starren. Men för ögonblicket kan han icke se, emedan han icke ser. Möjlighet och verklighet falla alltid samman" (E&E:3. Mein Selbstgenuss":35)

Slik vil Stirner oppheve skillet mellom mulighet og nødvendighet. Hva selvet gjør, gjør det med nødvendighet ut fra sine forutsetninger. Ikke noe annet er "mulig" for selvet; det gjør alltid bare hva det er *i stand til*. Om vi tror det lar seg gjøre å handle annerledes enn vi gjør, er det fordi vi ikke har skjönt at våre handlinger beror på selvets forutsetninger. Vi kan selvsagt forestille oss alternative handlinger, men den handlingen vi *faktisk* utfører er uavvendelig for selvet. Gitt selvet er handlingen fullt ut "nødvendig."

Dette er i og for seg et logisk resultat av Stirners filosofi. Samtidig er det ironisk at Stirner, som hele tiden har fremhevet den subjektive viljen som en uavhengig standard for handling, ikke klarer å gi viljen handlingsrom. I Stirners tankeverden gis ikke noe viljen kan gripe tak i og handle ut fra. Muligheten for negasjon av det gitte er ikke til stede. Hvordan får Stirner dette til å stemme?

Slik jeg ser det, er dette et spørsmål om perspektiv. Stirner, som hevder at selvet ikke kan begripes som "noe spesielt", legger like fullt opp til et utenfra-perspektiv på selvet. Dette må han gjøre for å kunne omtale selvet som fenomen. Muligens bør vi tolke dette som et slags retorisk knep fra Stirners side: Selvet kan ikke gripes, se nå hva som skjer når vi for alvor forsøker å annamme det. Gjennom utenfra-perspektivet, forsøket på å observere selvet, fremstår det "tomt". Det lar seg rett og slett ikke observere utenfra. Et slikt selv kan vi heller ikke tilskrive andre "muligheter" enn de som ligger i det fra før. Selvet møter omverdenen og reagerer som det må reagere.

Subjektivt sett tegner imidlertid selvet seg opp *innenfra*. Det er hva *jeg* opplever å være, en vilje som vurderer handlingsalternativer og handler deretter. Slik sett er Stirner fullstendig innforstått med at selvet *opplever* muligheter for sine valg. Vi lever og tenker i kategorien mulighet. I et innenfra-perspektiv fins det rom for viljen. Den er til stede i selvet, *for* selvet. I objektiv forstand eksisterer dog ikke mulighetskategorien. Fra et utenfra-perspektiv er selvets vilje bare hva den nå engang er. Viljen kan bare gi seg utslag fra et subjektivt ståsted.

Fremdeles kan imidlertid dette momentet hos Stirner synes forvirrende. Hvorfor inntar Stirner her et utenfra-perspektiv på selvet? Er ikke dette nettopp et slikt objektiviserende blikk han anklager andre filosofer for å lide under? Blir ikke Stirners tomme selv i så fall, ut fra filosofens egen logikk, en slags fiks idé som forhindrer den enkelte i å leve livet innenfra - som lukker verdens muligheter ute?

I stedet for å forfølge denne interessante kritikken her, skal jeg imidlertid komme tilbake til et beslektet poeng mot slutten av artikkelen, etter å ha sagt noen ord om den amoralske egoismens forhold til *samfunnet*.

Forening av egoister

Kan Stirners egoisme kombineres med en samfunnsfilosofi? Ja, i utgangspunktet kan jo egoismen kombineres med hva det skal være. Egoismen er vendingen innover, hvordan den enkelte egoist vender seg utover følger ikke derav på noen som helst systematisk måte. Det avhenger av hva han/hun måtte mene er viktig, i hvilken retning viljen retter seg.

Sier Stirner noe samfunnsfilosofisk i verket sitt? Han skryter av sin egen uavhengighet og peker mot en subjektiv selvstendighet, men sier han noe om hvordan et (medvitende) "egoistisk" samfunn vil se ut?

Vel, han snakker en del om det type fellesskap en medvitende egoist (som han selv) gjerne inngår i. Slike fellesskap er ikke mer bindende for egoisten enn han/hun selv vil de skal være. De har foreningens, snarere enn statens, form. Tilknytningen man har til en slik forening, er ikke grunnet i plikt, men i individets egenvilje. "Der Einzige" tar seg retten til det siste ordet. Dette er sanne fellesskap, tuftet på lyst/vilje snarere enn på fikse idéer (jf. E&E:"2. Mein Behrkehr":47).

Subjektivt kan vi alltid overprøve

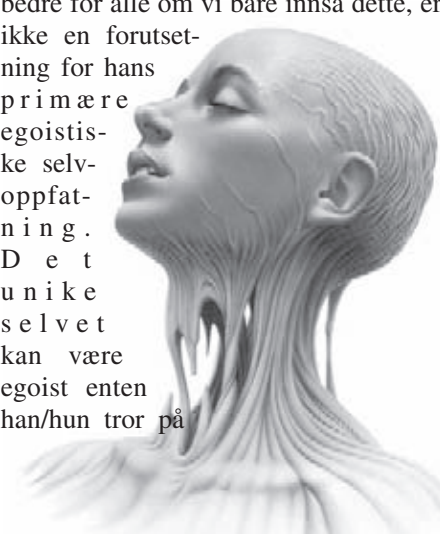
fellesskapet vi har inntrådt i. Kan man da stole på en medvitende egoist? Ja, dersom du tror at hans/hennes tilknytning til deg er så sterk at han/hun er villig til å stå opp for den, kan du jo det. I praksis er det vel ikke så urimelig å anta at andre mennesker følger de samme sterke fellesskapsinteressene som en selv gjør? Stirner kan parere det kritiske spørsmålet med et motspørsmål: Er det mindre grunn til å stole på den medvitende egoist enn på en uvitende sådan? Ifølge Stirner forholder det seg jo slik, at også de som ikke er innforstått med egen egoisme foretar avveieringer på egoistisk basis. Fikse idéer appellerer *også* til ego-et, men dessverre har idealismens gespenst det med å komme i veien for genuin forståelse og gjensidig glede mellom mennesker.

Jeg må understreke: Hva Stirner sier er myntet på en subjektiv erkjennelse. Det handler om en måte å se sin egen rolle i verden på, andres refleksivitet er ikke poenget. Likevel går vår mann inn på en analyse av hvordan samfunnet ville sett ut dersom folk ikke hadde latt seg forlede av fikse idéer til å godta autoriteter av alle slag. Staten bortfaller, kapitalismen vil gå til grunne uten en stat til å ivareta eiendomsretten. Mennesker vil ikke lenger kaste bort tid og krefter på å gjøre sine overordnede til lags, og heller slå seg sammen med likesinnede i interessefellesskap som vil sørge for deres eget beste.

En kritisk røst er her på sin plass. Hvis Stirner er så ivrig etter å kun basere seg på det unike menneske, selvet (i hans tilfelle ham selv), hvordan kan han si at alle mennesker er egoister, og videre tegne opp en samfunnsvisjon av en verden av egoister? Involverer han seg ikke da med en filosofisk antropologi, en lære om menneskets vesen? Går han ikke utover seg selv, den unike, og inn i en sosial forståelse av hva det vil si å være et individ? Et samfunn av egoister, er ikke dette en sosial visjon Stirner tror på?

Ja, men hvorfor ikke? Det er en visjon om et samfunn hvor Max Stirner selv gjør som han vil, hvilket han uansett har satt seg fore å gjøre i hvilket som helst samfunn han nå engang har havnet oppi - det er vel ikke noe ved den visjonen som strider mot Stirners grunnleggende oppfatning av seg selv som medvitende egoist? Det er jo dette, at han selv er egoist, som er det primære for Stirner, det er hva han baserer sine verdivalg på. Jeg vil leve mitt eget liv! Lar du meg ikke gjøre det, gjør jeg det uansett! At han så er overbevist om at alle andre mennesker også dypest sett er egoister, og at det kunne bli langt bedre for alle om vi bare innså dette, er ikke en forutsetning for hans

primære egoistiske selvoppfatning. Det unike selvet kan være egoist enten han/hun tror på

andres egoisme eller ikke. Den unike trenger ingen samfunnsvisjon for å innse hvor han/hun står dypest sett, hvilende i sin egen selvsikkerhet. At egoismen er en bra sak for det unike individet er altså uavhengig av om alles egoisme fører til samfunnsharmoni. Slik sett er Stirners filosofi ekte asosial, han befinner seg et sted hvor ingen sosiale forpliktelser råder.

Men, subjektivt sett: Er dette et blivende sted?

Kommer Stirner utenom naturalismen?

Er det nå slik at Stirners medvitende egoist virkelig er så uavhengig i sine valg? Det har blitt innvendt mot egoismen at den ikke favner om hva det vil si å være til stede som et virkelig selv i verden. Et levende subjekt kan ikke fri seg fra enhver moral uten å forflate til en endimensjonal skapning, i høyden styrt av ”naturlige instinkter.” Stirners medvitende egoist synes å ha løsnet alle forpliktende bånd til sine medmennesker. Ingenting betyr i prinsippet mer enn noe annet, da er det vel ingenting som egentlig betyr noe? Hvis ingenting har krav på min identitetsfølelse, hva er jeg da annet enn et tomt hylster? Er det noen vits i å snakke om min *vilje* i det hele tatt, i så fall?

Skal man tolke Stirner som naturalist, at de eneste behov som betyr noe lar seg redusere til biologiske funksjoner e.l.?

Jeg mener at han ikke bør forstås så simpelt (jf. E&E: ”Der Sparren, 8 avsnitt fra neste kapittel ”§3: Die Hierarchie”). Stirner er opptatt av selvet sett innenfra, han vil inn til det sant subjektive perspektiv. Ved å gå god for at de fikse idéene er valgt av meg selv, frigjør jeg viljen til å ta andre valg. Slik kan man unngå å havne i åndens fengsel (idealismen), men man kan etter samme prinsipp også unnsnippe *kjødets* fengsel (dvs. slaveriet under de rent kroppslige behov, evneveikhet i å leve opp til sine øvrige aspirasjoner). En medvitende egoist opplever gjerne åndelige gleder, men disse er utslag av egeninteressen; ingen *plikt* hefter ved dem. Når et åndsmenneske av medvitende egoistisk støpning anser grubleriet fortjenstfullt, er dette fordi det gir ham/henne noe utover ens øvrige foreteelser, ikke fordi det er noe i seg selv høyverdig i å (tidvis) ”heve seg” over kjødets lyster. Det Stirner gjør, er ergo å føre all mening tilbake til selvet. Alt blir meningsfullt ved selvets kraft - fordi jeg liker det!

Derfor er det slik at når jeg ønsker deg vel, er det fordi jeg selv har glede av det. Jeg liker at du har det bra. Det er ikke av pliktfølelse jeg vil deg godt, jeg liker deg. Er ikke det hyggelig?

Betyr dette dog, må man undre seg, at jeg ser deg kun som et instrument for egen lykke, at din lykke i grunnen er meg likegyldig? Slik oppfattes Stirner ofte, men jeg foreslår å lese ham dypere enn som så. Er det ikke heller slik at min begeistring for deg er *ekte* nettopp på grunn av at den også gir meg glede? At jeg gledes ved å hjelpe deg er beviset på at du faktisk har verdi for meg. Jeg anser deg betydningsfull - og alt som er betydningsfullt i mine øyne er nettopp betydningsfullt *for meg*. Dersom man går med på Stirners premiss for egois-

men, selvets gjennomgripende subjektivitet, lar han seg ikke treffe av anklagen om reduksjonisme. For Stirner er ikke livets mål gitt på naturalistisk maner. Det er ikke slik at en eventuell personlig moral alltid går tilbake til overlevelsesinstinktet e.l. Livets mål kan bare bunne i den enkelte eksistens, og kan liksom godt være ønsket om å leve sterkt og interessant i kjærlighet, som det kan være håpet om et langt liv. Stirner synes sogar å ha preferanser for den førstnevnte måte å tenke på, som følgende sitat mer enn antyder:

”Men hur benyttar man livet? Genom att förbruka det, liksom ljuset, som man nyttjar genom att förbrenna det. Man nyttjar livet och därmed sig, den levande, genom att förtära sig och det. Livsnjutning är livets förbrukade.” (E&E: ”3. Mein Selbstgenuss”: 2)

Den glade plikt

Max Stirner vil ikke gå med på at et hvilket som helst menneskeliv har krav på min respekt. Jeg respekterer de menneskene jeg respekterer, jeg liker de menneskene jeg liker, og jeg gjør hva jeg vil ut av livet uten at noen fiks idé om menneskeverd e.l. får komme i veien. Dersom jeg f.eks. setter stor pris på hunden min, og et menneske gir seg til å banke den helseløs, er det ikke noe rent moralsk som hindrer meg i å skyte mennesket for å redde hunden. Dette trenger jeg ikke ha dårlig samvittighet for, ifølge Max Stirner. Idéen om ”mennesket”s ukrenkelighet er bare nok en idealisme, som jeg står fri til å oppheve når det måtte bli aktuelt for meg. Det er det Stirner vil ha frem.

Stirners oppgjør med ”fikse idéer” kan oppsummeres som en motsats til forestillingen om ”plikt” som ontologisk størrelse. Dersom Stirners oppfatning av selvet har noe for seg, er det knepent å se hvordan noen objektiv ”plikt” skulle påfalle et menneskelig subjekt. ”Plikten” er ingen sterk nok standard til å overtrumfe subjektets ønsker. Dersom vi skal tro Stirner (og vi tror vel Stirner i den grad hans filosofi om selvet virker overbevisende på oss, i den grad vi gjenkjenner oss selv i hans selvoppfatning?) behøves en annen standard for moralens meningsfylde. Denne standarden er ifølge Stirner direkte forbundet med subjektets vilje, hva enten subjektet er seg dette bevisst eller ikke.

For at subjektiv motivasjon i det hele tatt skal gi mening, må den subjektive viljen tillegges suverenitet.

”Vad de sociala pliktarna överhuvudtaget anfår, så avgör ingen annan min ställning till andra; varken Gud eller mänskligheten föreskriver mig altså mitt förhållande till människorna, utan ger jag mig själv min ställning. Tydligare er därmed sagt; jag har inga plikter emot andra...” (E&E. ”2. Mein Behrkehr”: 4 avsnitt før neste kapittel (”Mein Selbstgenuss”))

Like fullt: Her inne i kjernen av egoismens filosofi står vi på 70 000 favners dyp, vi kjenner suget fra tilværelsens uutgrunnelige verdensrom, vi rører ved begreper som nesten går i oppløsning idet vi griper dem. For kan man i det hele tatt eksistere som et stirnersk ”tomt” selv uten tilhørighet utover sine egne begjær? Om jeg eksisterer subjek-

tivt, er det ikke like fullt tilfelle at min subjektivitet er *situert* overfor verden i all dens rikdom (inkludert mine medmennesker og historien jeg er en del av)? Må jeg ikke knytte meg opp til noe av dette for å være til *i praksis*, for å ha identitet som et virkelig individ? Må jeg ikke da til en viss grad alltid være idealist? Er det ikke først når jeg fyller mitt tomme selv med mening, med identitet, at jeg kan *leve* som meg selv? Må jeg ikke for å kunne handle gå med på å definere meg selv i objektivierende termer?

Alltid freidig

Sett at jeg nå har lest Stirners bok for en stund tilbake, at jeg ble grepet av begeistring da jeg leste den, og at jeg i tiden siden den gang har tenkt over tankene en god del mens livet har gått videre utenfor bokpermene. Nå har det seg slik at jeg i dette livet stadig er oppe i situasjoner hvor jeg må foreta valg som synes mer eller mindre uavrystelige for mitt selvbilde. Iblant fremstår disse valgene med den spesielle karakter vi er vant til å kalle *moralsk*. Jeg kommer ikke unna at flere av disse valgene oppfattes som moralske av meg selv også, det vil si: Her står noe kvalitativt viktig på spill. Om jeg i en slik situasjon velger å kalle moral for moral og si høyt og tydelig ”Jeg er et moralsk menneske”, eller om jeg velger å si som Max Stirner: ”Dette har ingenting med

moral å gjøre, nei, bare med hva som er attråverdig for meg” - er ikke dette bare ordtrylleri? Jeg har jo uansett å gjøre med valg som er kvalitativt viktige fordi de berører min forbindelse til den ytre verden. Jeg kan ikke skille meg selv fra disse anliggende, jeg kan ikke være den jeg er uten at disse valgene kommer opp. Dersom jeg så ønsker å ta denne siden ved min tilværelse på alvor, bør jeg ikke så gå videre enn hva Stirner har gjort, og forsøke å klargjøre for meg selv hva som er viktig, og hvordan jeg kjenner det godt å interagere med verden? Det er jo dette som er hele poenget med å fundere over etikk. Grunnen til at man for eksempel fordypet seg i etiske teorier er jo for å undersøke om de tilbyr noen hjelp i å artikulere egen livssituasjon/ens eget vurderende forhold til verden. Hva er vitsen med egoismen da? Er den ikke utilstrekkelig som ledesnor?

Dette er spørsmål jeg ikke kommer utenom når jeg søker å ta Stirner alvorlig. Kanskje har likevel vår mann fremdeles noe å bidra med stilt overfor slike utfordringer. Et innledende svar, på stirnersk aforistisk maner, kan gå som følger:

Egoismen leder ikke mine valg, men hvorfor skal man bare høre på ledere? Egoismen er en liten luring som trekker opp linjer i min eksistens. Så kan jeg studere livsveven: Se her, dette er den jeg var, dette er den jeg er. Dette er det som betyr noe for meg nå - skal jeg handle deretter? Egoismen på sitt mest motiverende kan samle alle livstrådene i min egen vilje, i mitt eget unike ego. Slik kjenner jeg at det jeg foretar meg på jorden henger sammen med den grunnleggende opplevelsen av å være til. Jeg er, derfor tenker og handler jeg.

Så, kjære leser, en gastronomisk opplevelse av astronomiske (pro)porsjoner venter deg ved middagsbordet: *Der Einzige und sein Eigentum*. Fortær med samvittighetsløs appetitt!

Pirret?

Nettstedet **www.nonserviam.com**

er viet Max Stirner og beslektet tenkning. Her fins også portaler til diverse Stirner-litteratur på nett, bl.a. **Der Einzige und sein Eigentum** på både tysk, svensk og engelsk.

For øvrig har artikkelforfatteren nylig skrevet en masteroppgave i filosofi med tittelen **Det doble selvet** som benytter seg av Stirners så vel som Charles Taylors, Søren Kierkegaards og Jean-Paul Sartres tenkning omkring subjektiviteten. Denne blir med tid og stunder offentliggjort via nettstedet www.duo.uio.no (klikk videre på "Filosofi..." osv.)

For viderekomne anbefales Michael Endes fortreffelige barnebok **Den uendelige historie**

Lykke til med dyrking av ego-et!

DENNE KAN BLI DIN!

OM DU SELGER ETT - 1 - ENESTE

GATEØVISA

.....

Selg Gateavisa og bli rik!

Gateavisa er Norges eldste lengstlevende anarkist-magasin. Møt opp i Hjelmsgate 3 (sidegate til Bogstadvn.) og hent så mange aviser du vil ha. Dealen er at du betaler 15 kr pr avis, og selger dem videre for 30 kr – altså med en fortjeneste på 100%!

Det kan fort bli en del hundrelapper på en kveld.

Vårt kontor i 3. etg. er åpent man og tor fra kl 18
Spisestedet i 2. etg. videreselger aviser man-ons 14-20, tor-fre 14-21

Gateavisa er ikke bare for Oslo-folk. Hvor enn du bor i landet, trenger vi DEG som gateselger! Send en epost til gateavisa@gateavisa.no så får du en prøvepakke tilsendt gratis og portofritt!

Hvor kan jeg få tak i Gateavisa?

Gateavisa selges i Narvesen/Mix og på Ark Bokhandel over hele landet. Dessverre er det ikke alltid det lokale utsalget er framsynt nok til å ha avvikernes organ på hylla. Dersom du henger deg på betjeningen bestiller de nok likevel blekka for deg. Gi aldri opp!

Spør gjerne etter Gateavisa hver gang du er inne på Narvesen, Ark eller et lokalt bibliotek hvor som helst i landet. Slik er du med på å spre vårt glade budskap til nye krinker og kroker av tilværelsen, og blir med det en fødselshjelper for anarkiet i Noreg.

Gateavisa selges også fast følgende steder i Oslo:

Tronsmo
Scorpius
Shangri-La
Akademika (Blindern)
Comix (St. Hanshaugen)
Humla (Hausmania)
Hjelmsgate 3

Samt på Ivar Matlaus Bokkafé i Trondheim.

God fordøyelse!

Abonnement!

Med et abonnement går du ikke glipp av et eneste nummer, og får dem levert rett hjem i postkassa av en kjekk, uniformert utsending fra Staten.

6 nr.: kr. 150,-
10 nr.: kr. 250,-
20 nr.: kr. 400,-

Alle som er tvangssendt til kost og losji på statens regning, får tilsendt Gateavisa gratis. Send oss et brev eller en epost med soningsadresse og hvor lenge du må sitte der.

Gatepakka!

50 tidligere Gateavisa, unike samlerobjekter som fremdeles er like aktuelle, for bare kr. 500! Hundrevis av sider, fra snart 40 år med undergravende ideer og avvikende underholdning.

Vi lover deg, du vil aldri bli den samme igjen etter disse!

Er du ikke tøffpustet nok for alle 50 numrene, kan du bestille et utvalg på 10 aviser for lusne 150 spenn.

Bestilling!

Du kan bestille abonnement, Gatepakka, bøker mm. via vår nettside www.gateavisa.no

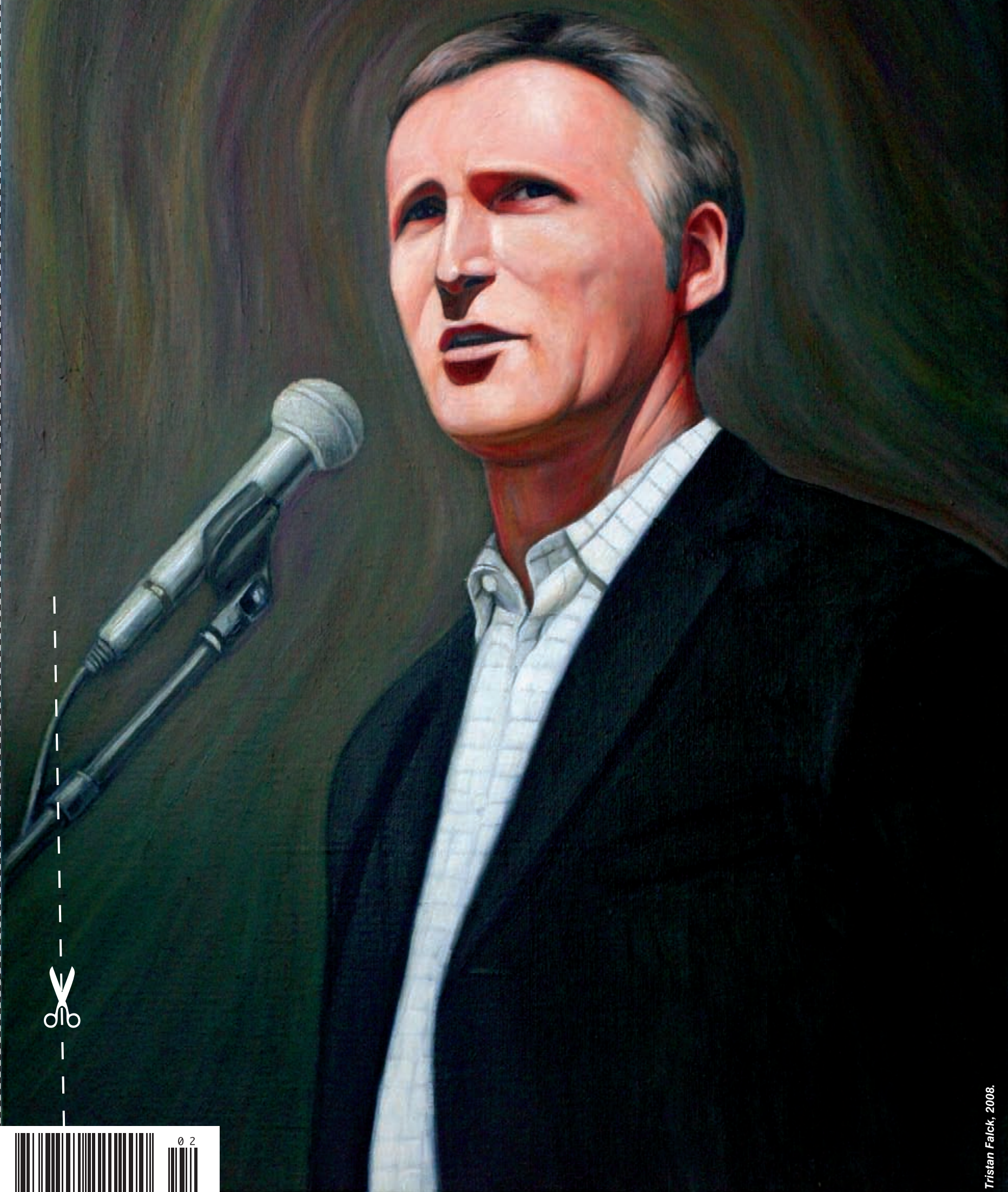
Alternativt kan du bestille ved å betale direkte inn på vår konto **0540.08.85615**.

Husk å skrive på giroen hva du betaler for, og tydelig avsender!

Vi betaler hele den svinedyre porto for deg!

“Vi står for den politikken vi står for !”

Hmm .. kanskje jeg skulle ha hørt mer på Ninni?

Tristan Falck, 2008.

“Å få lov til å bli født i Norge er på en måte som å vinne i Lotto...”

